TORP OCH GÅRDAR

I

Mogård

tillhörande

LÅNGARYDS SOCKEN

TORP OCH GÅRDAR

I

Mogård

tillhörande

LÅNGARYDS SOCKEN

Sammanställning av de uppgifter som framkom vid
Studieförbundet Vuxenskolans cirkel i torp- och
gårdsinventering 2015 - 2016.

I cirkeln deltog:
Bertil Larsson, Ekenäs, cirkelledare
Bertil Holmén, Nissaryd,
Lilly Holmén, Nissaryd
Birgitta Holmén, Nissaryd
Karl-Gustav Lindbäck, Nyarp
Birgit Lindbäck, Nyarp
Helge Nydén, Nyarp
Liisa Nydén, Nyarp
Göran Johansson Nyarp
Bo Dolk Mogård
Monika Dolk Mogård
Håkan Johansson Hyltebruk
Roland Nilsson Mogård
Kristina Nilsson Mogård
Arne Eriksson Kvarnagård
Hans Eriksson Kvarnagård

Sammanställning och redigering:
Karl-Gustav Lindbäck

Utgivet av Långaryds Hembygdsförening 2016.

Förkortningar:

H	Hustru
S	Son
D	Dotter
D g 1	Dotter i gifte 1
S g 2	Son i gifte 2
f	född
G1	Gift 1:a gången
G2	Gift 2:a gången
S	Södra
N	Norra
Ö	Östra
V	Västra
Bst	Backstuga
Dr	Dräng
Skg	Skattegård
Dd	Dennes dotter eller dotterdotter
oäs = uäs	utomäktenskaplig son
oäd = uäd	utomäktenskaplig dotter
ST	Soldattorp
mtl	mantal
Inh	Inhyses
Koord	Koordinat
Long	Longitud
Lat	Latitud
Br	Brukare
Ss, sd, ds	sonson, sondotter, dotterson
avs	avsöndrad
nyb	nybygge
Eg	Ägare
E, Eh	Änka - änkling, änkehustru
T	Torp
Obef	Obefintlig
arb.bet	arbetsbetyg
Lgd	Långaryds socken
Fgd	Färgaryds socken
pag/pagina	sida
Ibidem	På samma ställe

Ord att förtydliga:

Gulden	Betald
Fattigdel	bidrag från fattigvården
Lägenhet	juridisk term för fastighet utan egen mantalsbeteckning
Hägnad	stängsel
Brukas till gården	torp eller lägenhet som återgått att brukas av gården
RVO	Riddare av Vasaorden
RSO	Riddare av Svärdsorden.

Mogård

Enligt kartan från 1841 fanns ett bostadshus för herrskapet, beläget där nuvarande bostadshus ligger och ett bostadshus för bonden som brukade jorden, beläget vid vägen. De drängar och pigor som bodde på Mogård kan ha bott på båda ställena.
Nuvarande bostadshus ombyggt 1912.
Namnskylt: Källarhus på kullen: (Ej herrskapets hus).
Koord. på Gula kartan: Long. 1352860, Lat.6327845.
Namnskylt: Bostadshus för brukare:
Koord. på Gula kartan: Long. 1352830, Lat. 6327765.

Mogård 1:1 under 1500-talet.

Långaryd var under en lång tid en gränssocken till grannlandet Danmark. Under några tidsperioder tillhörde det också Danmark, så under årens lopp har det varit mycket strider och oroligheter här.

I början på 1500-talet ville de svenska stormännen skaka av sig unionsoket med Danmark. De ville inte lyda danske kungen Kristian ll, ”Kristian Tyrann”. Det sägs att i Danmark kallades han ”Kristian den gode”, men detta är påhittat. Han har aldrig kallats så i Danmark. I början av 1500 talet drog han med sin här in i Långaryd. Han följde Nissastigen, brände och plundrade även i omgivningen. Befolkningen fick fly in i skogarna. Bonden förlorade ofta hus och ägodelar men klarade i bästa fall livet. Kristian Tyrann drog vidare till Stockholm där han ställde till med Stockholms blodbad. Han lämnade kvar en del soldater som ockupationsmakt i Långaryd. Kungens fogde bodde på **Mogård**.

Gustav Vasa gav order om att en befästningsanläggning skulle byggas i Nissaryd som värn mot danska anfall i bygden. Platsen var väl vald där den gamla härvägen Nissastigen går fram mellan Nissan och på den tiden en sank oframkomlig mosse. Exakt när skansen byggdes vet man inte men på 1540-talet förstärktes den till 6 m. höga vallar. Ironiskt nog användes den nyförstärkta skansen första gången mot Gustav Vasa när Långarydsborna deltog i Dackefejden. En av orsakerna till Dackefejden var att Gustav Vasa förbjöd gränshandeln med oxar och stutar mellan Småland och de danska gränslandskapen. Efter en tid fick upprorsmakarna på skansen ge upp och några av ledarna fördes till Jönköping för rättegång och avrättning.

Sommaren 1544 kom den ekonomiska efterräkningen för att bönderna i Västbo och Östbo deltagit i upproret. De ålades att på hösten lämna 700 fullvuxna, höstgödda oxar i soningsböter. Oxarna skulle levereras på kronans gård i **Mogård**, som enligt uppgift ”flöt av oxblod” när de slaktades. Det var ett oerhört kännbart kollektivt straff då oxarna var bondens enda dragare. Gustav Vasas knektar, som även kunde vara tyska legoknektar, visade översittarfasoner, ingenting gjorde och var mycket illa sedda här i bygden. Vi tror att då tillkom skällsordet ”eländig vase”, som ofta används här i trakten, om den som är lat, saktfärdig och inget gör.

1547 fick **kungens fogde i Långaryd, Lasse Pedersson-Hård, som residerade i Mogård**, rätt att uppbära tiondeskatt från Långaryds bönder. En stor del hamnade i hans egna fickor till eget leverne och till att avlöna de egna legoknektarna.

(Uppgifterna är hämtade från Karl-Erik Petterssons historiska beskrivning i första delen av Glimtar ur Långaryds historia och är sammanställda av Bertil Holmén).

Mogård 1616.

Att läget i Västbo var svårt bevisas av att 254 bönder och 13 torpare inom området fick hela sin skatt avskriven 1612 ”då intet mera fanns att ta”. Kronan skrev inte av sina skatter i första taget.Allmogen skulle få avkortning av skatten några år framåt.

År 1615 utskrevs en ny extra skatt till bestridande av kostnaden för kungens syster Katarinas förmälning med Pfalzgreven Johan Casimir.

Vid skatteuppbörderna tog **fogden Lasse Andersson på Mogård** ut full skatt och stoppade de avkortade beloppen i egen ficka. När bönderna fick detta klart för sig klagade de hos landshövdingen Olof Hård av Segerstad, men inga åtgärder vidtogs.

Allt eftersom tiden gick ökade raseriet hos allmogen och man hotade med att ta saken i egna händer. Inför dessa hotelser lovade Olof Hård av Segerstad att ta upp saken till prövning vid tinget i Ölmestad (Brödrahalla) den 27 maj 1616.

Till tinget kom ett stort antal av häradsallmogen beväpnade med bössor, yxor, armborst och pikar. Kort sagt beväpnade till tänderna. **Lasse Andersson** var dock inte närvarande vid tinget. Som en löpeld spred sig ryktet att fogden stuckit sig undan och allmogen ville att han skulle dömas i sin frånvaro. Detta ville inte Olof Hård av Segerstad gå med på. Man krävde då att häradsskrivaren ”den tjuven Anders Svensson” skulle komma ut på tingsplanen ”för att vi vele tala mä han”. Inte heller detta bifölls.

Ute på planen tilltog oväsendet alltmer. Några började hugga hål i tingsladans väggar för att bättre kunna följa vad som skedde därinne. Häradsskrivaren Anders Svensson förstod nu att det gällde hans liv och sökte skräckslagen skydd under domarbordet, mellan Olof Hård av Segerstads knän. Tingsladan stormades och förstördes. Anders Svensson släpades ut på tingsbacken. Den försvarslöse mannen vräktes omkull på marken och utsattes för sparkar och slag och svärdshugg, allt under jämmerrop och kvidande. Slutligen fick han det dödande hugget och oväsendet avtog.

Häradshövdingen sökte ta hand om det misshandlade liket för att skrivarens svägerska skulle kunna föra det till en hederlig begravning, men några av männen grävde snabbt en grop och vräkte ner den sönderhuggna kroppen i denna och skottade igen.

Bud om våldsdådet skickades genast till ståthållaren på Jönköpings slott. Redan några dagar senare red han ”med några andra män av adeln och några knektar över häradsgränsen och tog kvarter i Villstads prästgård. Hit kallades alla som varit på tinget och en första rannsakan hölls. Några kunde redan nu bevisas om att ha ”lagt sår på häradsskrivaren” och slogs i järn. Ytterligare några som mera passivt deltagit i övervåldet fängslades. Samtliga fördes till Jönköping, när ståthållaren den 3 juni 1616 lämnade Villstad.

Men ståthållaren Nils Stiernsköld var ändå inte nöjd. Trots att hans medföljande knektar sökt igenom hela häradet hade några av våldsverkarna kunnat sätta sig i säkerhet på andra sidan gränsen, ty i Danmark var man säker i detta avseende.

Gustav II Adolf sägs ha blivit mycket upprörd, när han fick bud om västboböndernas illdåd. Han beslöt att själv leda rättegången mot våldsverkarna. Han kom därför till Värnamo den 14 december 1616 och utfärdade därifrån ett kallelsebrev till den del av allmogen, som varit närvarande vid tinget den 27 maj 1616, att infinna sig i Jönköping den 29 december 1616 för rannsakan och dom.

Protokoll från räfstetinget har ej kunnat påträffas men från andra källor omtalas att de som ansågs mest skyldiga, underkastades tortyr och dömdes till döden genom stegling på hjul. Denna dom ansågs såsom den kvalfullaste av dödssätten, då man dödades genom att

kroppen slets i stycken under svåra plågor uppbunden på ett hjul. Vilka som dömdes till denna kvalfulla död, har man ej uppgift om, men att några var från Långaryd framgår av att kyrkoherden i Långaryd Erland Petri avsattes 1616 för att han bett för de dödades själar. Beslutet härom var taget av Gustav II Adof själv.

Vidare dömdes alla män i Västbo mellan 15 och 60 år till böter. Några bönder som fängslats på hösten 1616, och sedan suttit inspärrade i Jönköpings torn på vatten och bröd, benådades den 9 januari 1617, sedan de erlagt ”en drägelig penningbot” och undertecknat en bekännelseskrift där de förbundit sig att ”aldrig mer något sådant göra, som HKH:t kan komma till skada och i allo måtto vara och bliva HKM:t trogne, hörsamme lydige och rättrådige undersåtar”.

Bland dem som benådades kan från Långaryd nämnas Bengt i Sotaryd. Den man som var den direkta orsaken till tumultet vid tinget **Lasse Andersson på Mogård**, dömdes till döden men domen tycks aldrig ha verkställts.
(Fakta hämtade ur Glimtar ur Långaryds historia)

Besök på Mogård av Axel Oxenstjärna 1619.

År 1619 i jan. kom ett väl beväpnat följe förbi Långaryd med sista delbetalningen av ”Älvsborgs lösen” på väg till danskarna på Halmstads slott. Något senare kom Gustav ll Adolf med stort sällskap förbi Långaryd för att träffa danske kungen i Halmstad. Sällskapet var för stort för att slå läger på en enda plats, så det delades upp på tre avdelningar. Friherre Oxenstjerna med följe tog in på fogdens gård **Mogård**. Där han stannade i tio dagar medan kungen var i Halmstad. Svante Banérs avdelning stannade i Nissaryds Gästgivargård. Resten av sällskapet, utom de som följde med kungen, stannade tio dagar i Glassbo.

Att besöket i Långaryd frestade på de lokala resurserna framgår bl.a. av att fogden i **Mogård** fick order att skaffa fram dessa livsmedel: (1 lispund = 8,5 kg)

4 lispund skrädt bröd (bröd av siktat mjöl),
27 lispund oskrädt bröd
34 lispund kött och fläsk
2 lispund spickefläsk
9 lispund smör
2 lispund ost
2 lass hö
1,5 lispund talgljus
400 kärvar halm
3 lispund salt
5 tunnor öl
16 tunnor fogdeöl (starkare och bättre än allmogens vanliga öl)
40 tunnor havre
50 lass ved
151 ägg
3 harar
Dessutom slaktades 4 oxar
14 får
8 gäss
54 höns

Boende 1640 – 1690:
Boende i mitten på 1600-talet, troligen från 1640: **Nils Trulsson Skarp**, Kronofogde.
Se nedan under Barn i **Adelskalendern**:
Befallningsmannen **Nils Trulsson Skarp** bodde kvar på Mogård till sin död den 21 sep 1690.

Ur Adelskalendern:

Truls Nilsson Skarp (son av Nils Skarp, (Tab. 1), född på 1560-talet i Eksjö. Först konrektor vid Jönköpings skola. Sedan kyrkoherde i Långaryds pastorat av Växjö stift 1617. Död 1644-09-13 i Lönhult, dit han flytt[8] undan danskarna, som palmsöndagen s. å. plundrade Långaryds kyrka och prästgård. Gift 1:o med **Margareta Pedersdotter**, död 1627-12-04 och begraven på Långaryds kyrkogård, där en gravsten över makarna finnes[2]. Gift 2:o med **Elisabet N**. **N**., som levde 1643.[3]
Barn:

- 1. **Nils Trulsson Skarp** Mogård. Kronofogde i Västbo och Östbo härad 1640 och i endast Västbo 1663-01-07. Avsked 1675. Han förärade 1655 en silveroblatask till Långaryds kyrka och besörjde 1662 en kyrkklockas anskaffande till densamma.

Barn till Nils Trulsson Skarp, uppväxt på Mogård:

- **Gustaf Skarp**. Proviantmästare i Karlskrona. Död omkr. 1700. Gift med **Alissa Wasser** i hennes 1:a gifte (gift 2:o med inspektören Christoffer Moback i hans 1:a gifte [gift 2:o med Catharina Hensigh, som blev omg. 1726 med kyrkoherden i Klara församl. i Stockholm, historieskrivaren, filosofie magister Göran Nordberg, född 1677-06-03 i Stockholm, död där 1744-03-24].

Budkavlen går 1642.

Artikeln införd i Hallandsposten och skriven av Carl Lindsten, kh i Burseryd.

Man skrev år 1642. Tiden var ond, inte minst för befolkningen i de forna gränstrakterna mot Halland, som då ännu var en del av det danska väldet. Ute i Tyskland rasade 30-åriga kriget med oförminskad styrka och krävde stora offer i pengar och människoliv. Hunger och dyrtid rådde. Genom bygderna drog tiggare fram, utfattiga gamlingar och minderåriga barn, som i sin oförmåga att göra skäl för sig måste vädja till medmänniskornas över hövan ansträngda barmhärtighet.

Därtill kom att den alltmer tilltagande spänningen mellan Sverige och Danmark på ett olycksbådande sätt varslade om ett nytt krig med allt vad det hade att innebära för gränsbefolkningen. Allt oftare sökte sig Hestraböndernas blickar till Vårdhögens topp, där en kraftig stensättning ännu alltjämt utvisar fundamentet till den forna vårdkasen, för att forska ut om det var böljande rök eller bara molnformationer som tecknade sig mot marskvällens aftonglöd. Och mer än en gång klack det till i bondhustruns hjärta när det bultade på stugans dörr. Det kunde ju vara budkaveln som kom till gården och bådade ut männen mot den gamle arvfienden, dansken. Ännu levde minnet av Nordiska sjuårskrigets härjningar som nästan helt ödelade de närmaste gränssocknarna till Halland, då nedsvärtade skorstensmurar i årtionden efter freden reste sig som patetiska utropstecken mellan lövgröna bokhult och glittrande skogssjöar.

Stor blev oron på Skogs gård i norra delen av Långaryds socken nära gränsen till Kållerstad, då en gammal tiggaregumma Brita Nilsdotter i Skärkehylte den 18 mars 1642 kom och överlämnade den ödesdigra budkaveln, trästickan med en repstump i ena änden och bränd i den andra som en antydan om vilka risker man löpte, om man inte genast förde den vidare. Med budkaveln följde stränga order att allt manfolk skulle samlas om middagen påföljande dag i Fållinge den urgamla mötesplatsen vid Nissans strand strax norr om nuvarande Smålandsstenar, Därjämte skulle budkaveln ofördröjligen föras vidare

till Råsa i Kållerstad.

Bonden i Skog Jöns Pettersson var emellertid en ganska betänksam man, som sällan förivrade sig, utan gärna tog sig en grundlig funderare på saker och ting innan han handlade. Förrän han sände budkaveln vidare ville han gärna ha klart besked om varifrån den kom och om den verkligen skulle bäras till Råsa som ju låg utsocknes. Varför hade man också sänt denna gamla gumma som nu inte föreföll så värst vederhäftig, utan snarare verkade en smula föryrad.

Nej, Brita Nilsdotter visste inte mer besked än att hon hade kommit till Lars Knutssons gård i Käringanäs i det vällovliga syftet att tigga lite korn – det var ju bedrövliga tider man levde i – som också den godhjärtade husmodern på stället gett henne – ja det var då så visst och sant ett rejält folk där borta i Käringanäs. Inne i stugan hade det varit några främmande – en soldat som snart skulle ut i kriget i Tyskland och en tiggarepojke som fått en smörgås. Ja Brita hade omsider tackat den snälla moran och välsignat henne för gudsgåvorna. Men just som hon stod ute i förstugan och skulle bege sig vidare hade tiggarpojken kommit och lämnat henne budkavlen med beskedet: ”Velen i icke bära denna budkaveln till Skog, och de i Skog bära den till Råsa, att alla bönderna skulle mötas åt i morgon middag i Fållinge”. Mer visste inte Brita i Skärkehylte.

Detta var allt ett bra magert besked tyckte Jöns Pedersson i Skog. Här behövdes en mycket grundligare utredning. För att få full klarhet i den onekligen en smula dunkla saken sänder han för säkerhets skull sin dotter Ingeborg till det närbelägna Käringanäs.

När Ingeborg Jönsdotter kommer löpande med andan i halsen- stor skyndsamhet var anbefalld av fadern – träffar hon endast bondens gamla mor, änkan Elin Jonsdotter.

- Är Lasse hemma ? spörjer flickan.

- Nej, han är i skogen och hugger staver, blev svaret.

- Jo, vi undrar hemma i Skog varifrån denne budkaveln är kommen, och om det är riktigt att vi skall bära den till Råsa?

På det kan Elin inte lämna närmare besked än att en okänd tiggargosse kom med den och att det upplystes att den skulle till Råsa.

Elin är föga meddelsam. Hon har aldrig kunnat riktigt med folket i Skog. Förresten har hon inte alls med saken att göra. Och det skall då inte höras något efter henne. Budkaveln är Skogafolkets sak att klara själva.

- Skall inte Lasse gå till mötet? Frågar Ingeborg.

- Nej, blev det tvära svaret.

- Ja, då går väl inte min fader heller dit, säger Ingeborg och beger sig hem.

Nu var Jöns i Skog i stort bryderi. Ingen klarhet hade han vunnit om den utsända budkaveln. Dess ursprung föreföll en smula mystiskt, men å andra sidan löpte man en förfärlig risk genom att inte föra den vidare.

Efter en ingående rådplägning mellan man och hustru beslöts att flickan Ingeborg skulle ge sig iväg med den, men inte till det utsocknes belägna Råsa utan till Hastaböke.

Så gick budkaveln sin rundgång i Långaryd. Redan påföljande dag hade den hunnit sändas omkring i halvannan fjärding av socknen och bönderna gjorde sig allmänt redo att färdas till det beramade mötet i Fållinge.

Ryktena korsade varandra vilt och oron grep omkring sig. Alla undrade vad saken kunde gälla. Skulle man ha vapen med? Ja det var ingen som visste riktigt säkert besked om. Kanske bäst att ta med dem för säkerhets skull. I denna oroliga tid med dåliga kommunikationer och alldeles i avsaknad av nutidens snabba nyhetsförmedling, låg fältet

öppet för allahanda spekulationer, även av det mest fantastiska slaget. Det må i detta sammanhang erinras om att svenska regeringen först efter en hel månad fick underrättelse om Gustav II Adolfs död vid Lutzen.

När emellertid en del Långarydsbor var på väg till den utsatta mötesplatsen i Fållinge, möttes de av sin kyrkoherde, herr Truls, som hejdade dem med en försäkran att det inte var något bevänt med det utsatta mötet, eftersom varken fogdens eller någon annan befallningsmans skrivelse i saken hade avhörts, och att de utan risk för efterräkningar kunde bege sig hem igen. Och kyrkoherden borde väl om någon vara initierad, då häradsfogden var hans egen son **Nils Trulson Skarp på Mogård** i Långaryd.

På detta klara och tydliga besked av sin själasörjare vände omedelbart två nämndemän, Sven i Bälshult och Knut i Bälsås. Men så stor var respekten för den utsända budkaveln, att de flesta inte vågade annat än fortsätta färden till Fållinge. Man var tydligen inte främmande för vad det kunde kosta att strunta i givna order.

Så småningom blev det dock klart att budkaveln måste vara ett falsarium, i varje fall sedan de i Fållinge församlade bönderna efter en lång fåfäng väntan på att någon överhetsperson skulle uppenbara sig, snopna och förbittrade återvände de hem.

Man hade helt enkelt blivit utsatt för ett fräckt aprilskämt av en ärkeskälm, som roat sig med att göra nästan en hel socken till åtlöje.

Inte mindre förbittrad var **häradsfogden Nils Trulson Skarp på Mogård** då han fick vetskap om det skandalösa ofoget. Hur skulle det gå när det verkligen gällde allvar, om man inte kunde ha förtroende till en utsänd budkavel? Vem var den som så skamligt vågade driva gäck med och missbruka detta urgamla sätt att under orostider kalla folket i vapen?

Nils Trulson började omedelbart anställa spaningar efter den skyldige som sannerligen skulle få lida sina gärningars lön, om han bara blev upptäckt. Och spåren ledde utan all tvekan till Käringanäs.

Så hände sig att Lars Knutsson i Käringanäs om söndagen på Långaryds kyrkovall mötte en ursinnig häradsfogde, som med förskräckliga åthävor och vreda ord tilltalade honom för den falska budkaveln och förspeglade honom det hemska öde den hade att vänta, som vågade skämta med lag och överhet.

Lars Knutsson verkade i första hand mäkta förvånad över beskyllningarna. Nog hade han som alla andra hört talas om budkaveln och den snöpliga resan till Fållinge. – kanske också något skrattat i mjugg åt sina grundlurade grannar, vågar vi väl tillägga – men att han skulle bli utpekad som upphovsman till eländet , det hade han då inte kunnat tänka sig. Då **Nils Trulson** upprepade sina beskyllningar mot honom i ännu pregnantare form, hade det endast till följd att Lars Knutsson blev upphetsad och for ut i smädelser och lasteligt tal mot den vördige myndighetspersonen.

Ordskiftet slutar med att **Nils Trulson** lägger vantarna på den trotsige bonden och sätter honom med landshövdingens nådiga gillande i fängsligt förvar på Jönköpings slott. Det beskäftiga ryktet kunde även upplysa att Lars Knutsson vid detta tillfälle erhållit åtskilliga blånader och blodviten – till stor hugnad och tröst för de många som företagit den försmädliga resan till Fållinge.

Ja, så måste då till sist sanningen krypa fram. Det fanns nämligen en som satt inne med alla erfordeliga upplysningar i saken. Det var Lars Knutssons hustru Elsa Arvidsdotter.

I det längsta hade hon tigit och funnit det hela bara lustigt. Men när mannen hennes åkte iväg till Jönköpings fångstorn, blev hon tvungen att uppenbara hela sanningen om den

falska budkaveln.

Det förhöll sig så att samma dag Britta Nilsdotter varit och tiggt korn hos Lars Knutsson i Käringanäs, som dock inte varit tillstädes själv, hade i stugan suttit en korpral Jöns Ambjörnsson, tillfälligt hemma på permission från sin krigstjänst i Tyskland. Denne lustige och levnadsglade herre hade tydligen känt sig i behov av ett avbrott i permissionsdagarnas långtråkiga enformighet, jämfört med det mera händelserika krigarlivet. Lydande en plötslig impuls hade han i all hast skurit till den ominösa budkaveln och lämnat den till tiggarpojken, med de besked vi tidigare hört. Korpralen och kvinnfolken hade fått sig en rolig stund när de sett tiggarpojken ila iväg med budkaveln till Skog, bräddfull av sin egen och sakens betydenhet. Ännu roligare hade de haft, när skämtet togs på allvar i Skog, ända tills farsen visade tecken på att gå över i tragedi och det blev uppenbart att skämtet gått för långt.

Elna Arvidsdotter och hennes svärmor Elin Jonsdotter fick båda en välförtjänt skrapa vid tinget för att de ej tidigare uppenbarat rätta sammanhanget med budkaveln. Lars Knutsson som omsider sluppit ut från fängelset i Jönköping avgav en högtidlig försäkran om sin oskuld. Samtidigt som han bedyrade att han ej undfått något blodvite av **häradsfogden**, då han fängslades på Långaryds kyrkbacke. Ävenledes bad han ödmjukt om tillgift för de hårda ord han vid samma tillfälle i hastigheten råkat fälla mot **häradsfogden.**

Men den verklige syndabocken och upphovsmannen till ofoget korpralen Jöns Ambjörnsson satt vid det laget på någon taverna långt nere i Tyskland och skroderade för gammande knektar om sitt märkliga skämt i hembygden, tryggt vetande om sin oåtkomlighet för den svenska rättvisan.

Ny kyrkklocka i Långaryd.

År 1662 skänkte **kungliga befallningsmannen i Mogård äreborne herr Nils Trulsson-Skarp** den stora kyrkklockan till Långaryds kyrka. Den tidigare hade Gustav Vasa lagt beslag på. Klockan lät han gjuta i Lybeck, vikt 3 skeppund och kostade 75 riksdaler. (Ett skeppund är 170 kg, alltså vägde den 510 kg).

Sedan den spruckit omgöts den 1813 av Fries klockgjuteri i Jönköping för 915 riksdaler. Det var Lorents Andersson i Nyarp som hämtade kyrkklockan i Jönköping.

Den nuvarande Storklockan väger 800 kg.

Silverskatten i Kråkeryd.

År 1666 dog en gammal ungkarl i Kråkeryd som hette Per Börsson. Han hade alltid levat mycket sparsamt. Allt han lyckades förvärva omsatte han omedelbart i reda pengar. Dessutom hade han fått ärva åtskilliga gånger. Ryktet ville förtälja att han skulle vara mäkta förmögen.

Per Börssons arvingar var tre söner till hans avlidna syster. En av dem bodde i Nissaryd och hette Björn. De båda andra ägde tillsammans Räsets gård i S Hestra socken. Deras namn var Per och Gunnar Ambjörnsson. Fadern Ambjörn Gunnesson i Räset hade varit en gammal betrodd nämndeman. Men döm om deras besvikelse, när det visade sig att Per Börsson inte efterlämnat en enda riksdaler. Detta kunde inte stå rätt till. På något sätt måste Per Börssons förmögenhet ha blivit undansnillad.

Misstankarna föll omedelbart på en tjänsteflicka Kerstin Häggadotter som tjänat Per

Börsson, vid tiden för hans död men strax därefter gift sig med en bonde i Kråkeryd vid namn Knut Erlandsson. Det var allmänt bekant att hon fått styra och ställa med sin husbondes ägodelaralldeles som om det varit hennes egna.

Omsider blev Knut Erlandsson stämd till tinget att på sina och hans hustrus vägnar svara och redogöra för vart Per Börssons kvarlåtenskap tagit vägen. Det fanns starka skäl för misstanken att Knut varit sin hustru behjälplig med att undanröja den stora förmögenheten som beräknades till minst 500 riksdaler, en betydande summa i jämförelse med att en fullgod häst vid den tiden värderades till 2 riksdaler. Det påvisades också att Knut Erlandsson efter Per Börssons död haft ovanligt gott om pengar och t.o.m. kunnat låna ut.

Vid denna tid bodde på **Mogård, Långaryd kronans befallningsman i Västbo, Nils Trulsson Skarp.** En dag får Knut Erlandsson besök av Sven i Gassljunga. Han bar bud från befallningsmannen. Det är nu så att **Nils Trulsson** kommer att ta sig an målet mot Knut. Skulle det inte kunna tänkas att han ger befallningmannen hälften av det undangömda, så skulle han hjälpa Knut ur klämman? Knut begav sig snarast till Mogård. Vore det inte möjligt att nådig **befallningsman** prutade lite på den begärda summan? Jo, han kan väl gå ner till 100 riksdaler men inte under.

Långvariga förhandlingar vidtar mellan de bägge männen. Till slut enades man om att Skarp skulle ha 20 riksdaler och en silversked. Så skulle han klara Knut. Vid nästa rättegångstillfälle stiger **befallningmannen** fram och lägger upp de 20 riksdalerna på tingsbordet, samtidigt som han förklarar hur det gått till. Knut Erlandsson har gått i en skickligt anlagd fälla.

Och nu ligger saken så illa till för honom som den någonsin kan. Det hjälper inte att han påstår att han gjort mutförsöket i ren desperation över **befallningsmannens** hotelser att åta sig fallet. Pengarna ligger på bordet och vittnar emot honom. Men rätten är mild. Saken är ändå inte riktigt bevisad. Därför blir Knut dömd att fria sig med 12-manna-ed på nästa ting.

Knut Erlandsson lyckades inte skaffa de 12 männen och därför dömdes han att betala 400 riksdaler till Per Börssons arvtagare.

Knut och hans hustru måste gå från gård och grund. Deras egendom togs i mät.

Mot slutet av 1600-talet fanns det en s.k. klok gumma i Kråkeryd, som bestämt påstod att det skulle finnas en stor summa pengar i en lergryta nergrävd på Per Börssons forna ägor.

Den 15 oktober 1945 kom skatten i lergrytan i dagen. Syskonen Märta och Arne Ivarsson upptäckte skatten vid höstplöjningen. På Historiska muséet i Stockhom ligger nu ett hundratal silverdaler i en monter, som vittnar om makarnas oskuld.

Och svaret på vem som grävt ner Kråkerydsskatten förefaller tämligen givet. Per Börsson har själv gjort det. Det finns flera andra indicier på den saken. Varför brukade Per Börsson avfordra ett heligt löfte av dem han lånat ut pengar till, att inte yppa det minsta av saken? Varför denna minutiösa ordning pengarna nedlagts i grytan med? Så mycket besvär gör sig näppeligen en tjuv, när han skyndsamt skall dölja sitt byte. Ordnade efter storlek på millimetern. Så gör den som älskar pengarna själv. Det är tydligt att det är en gammal girigbuk som ägnat sitt liv åt att samla pengar.

Urnan som innehöll Kråkerydsskatten och en del av mynten.

(Källa: Carl Lindsten, kh i Burseryd och Glimtar ur Långaryds historia.)

Kompanichefsboställe.

Mogård var Kompanichefsboställe för kompani 8 – Södra Västbo härads kompani – vid Jönköpings Regemente under 1700-talet och 1800-talet.
Enligt HFL: Kaptensbostad. Eg. Kongl. Majt. Kronan.

Södra Västbo kompani

Södra Västbo kompani hade beteckningen nr 8 och inom gränserna för dagens Gislaveds kommun hade man soldater förlagda i Gryteryd, Södra Hestra, Burseryd, Bosebo och Villstads socknar. Som i grannkompaniet Norra Västbo var alla soldater förlagda till Västbo härad. Kompanichefsbostället var **Mogård** i Långaryds socken (idag i Hylte kommun) och samlingsplatser var Bölaryd i Villstad socken, samt Nissaryd i Långaryds socken

Första indelningsverket för att utse soldater infördes av Gustav II Adolf i början på 1600-talet. Formellt beslut fattades 1634. och stadfästes av Karl XI 1682.

Genom ett riksdagsbeslut 1873 bestämdes det att indelningsverket successivt skulle ersättas med värnplikt. Avvecklingens avslutande del genomfördes 1901. De redan anställda knektarna fick dock rätt att fortsätta att tjänstgöra så länge de önskade.

Boende 1691 – 1715: Uppgifter saknas.

Stora nordiska kriget 1700 – 1721.

Kriget utkämpades mellan Sverige, hertigdömet Holstein-Gottorp och 1710 – 1713 även Osmanska riket å ena sidan och å andra sidan en koalition bestående av Sachsen-Polen, Danmark-Norge och Ryssland.

Kriget började när alliansen Danmark-Norge, Sachsen-Polen och Ryssland förklarade det svenska stormaktväldet krig med trefaldig attack mot Holstein-Gottorp, svenska Livland och svenska Ingermanland. Den svenska armén lyckades under kung Karl XII:s ledning få bort Danmark ur kriget under freden i Travanthal och besegra den ryska armen under slaget vid Narva år 1700. I en motoffensiv slogs även de sachsiska och polska styrkorna tillbaka från Litauen och Polen och in i Sachsen. Där avsatte Karl XII kung August den starke under freden i Altranstädt.

Under denna första del av kriget deltog på Sveriges sida **kapten C J von Blumentahl** född i Brandenburg i Tyskland. Han flyttade till Jönköping i Sverige och 1716 kom han som chef för Södra Västbo kompani till **Mogård** i Långaryd.

Tsar Peter I av Ryssland hade under tiden återhämtat sig och erövrat mark i Sveriges

Östersjöprovinser, där han befäste Rysslands återkomst till Östersjön genom att grunda staden St Petersburg 1703. Karl XII flyttade sina styrkor från Sachsen till Ryssland för att konfrontera Peter, men hans fälttåg slutade med katastrof för den svenska armén under slaget vid Poltava 1709. Några dagar senare kapitulerade den svenska armén vid Perevoltjna. Vid kapitulationen togs c:a 20 000 svenska fångar (500 från Jönköpings regemente), däribland **kapten Gabriel Ljungfelt,** senare boende på **Mogård**, Långaryd.

Även **Gabriels bror fänrik Erik Ljungfelt** tillfångatogs. Han dog under fångenskapen i Ryssland år 1712.

Karl XII lyckades fly med c:a 1000 man till den osmanska staden Bender där han levde i exil i flera år. Han återkom till Sverige först 1714 och dog vid Halden 1718.

Sverige förlorade kriget varmed Ryssland övertog Sveriges stormaktsställning i norra Europa. De formella fredsavtalen ingicks 1719 i Stockholm, 1720 i Fredriksborg och 1721 i Nystad. Först efter freden i Nystad med Ryssland kunde de svenska krigsfångar som överlevt (1/4) återvända till Sverige. Bland dessa var **kapten Gabriel Ljungfelt** som 1729 flyttade till **Mogård** i Långaryd, som chef för Södra Västbo kompani..

Boende 1716 - 1722:
Uppgift saknas om när följande familj flyttar in:

Herr **Capt. Carl Ludwich de Blumenthal**.	f. 1684? Friherre, ej adlig.Född i Brandenburg, Tyskland. Föräldrar var Hans Jakob von Blumentahl (1640 – 1701)och Frederica Dorothea Diringshofen. Se nedan under Brännö säteri..
H Dorothea Elisabeth f. Isensen.	f. 1686?
D Sophia Dorothea	f. ? Gift med **Gabriel Liungfelt**. Se nedan.
D Dorothea Elisabeth.	f. 1716 på Mogård i Långaryd. Gift 1749 med **Carl Johan Bogeman** i Torup. Död 1749.
D Charlotta Dorothea	f. 1718 på Mogård i Långaryd. Gift med **Bengt Lilliehök av Gällared och Kolbäck**. Död 1801.
S Carl Ludvig	f. 1719 på Mogård i Långaryd. Död 1772. Gift med **Anna Maria von Krysicke** (1749 - 1787).
D Barbara Eleonora	f. 1723 i Torup. Död 1780. Gift med **Hans Adolf Lilliehök av Gällared och Kolbäck.**
D Sabina Dorothea	f. 1725 i Torup. Död 1791. Gift med **Johan Gustav von Schantz** (1728 -1800).

1722 flyttade familjen till Brännö Säteri.

Officer Capt. Johan Essäg.?.	f. 1647. Död 1717 på Mogård..
Dr Anders Larsson.	
Pig Clara Petersdotter ?	
Pig Beata Johannesdotter?	

Brännö säteri (Torups hembygdsförening)

Brännö säteri är beläget vid sidan av vägen mellan Torup och Kinnared strax söder om Brännögård. Säteriet grundades av **Carl Ludwig von Blumental** på 1720-talet.

C L von Blumenthal var född 1684 i Mark Brandenburg. Han var gift med Dorothea Elisabet Isensen, f 1686 och de hade sju barn, sex döttrar och en son.

Inom Karl XII:s arméer tjänade åtskilliga utländska officerare, oftast var det tyskar. Efter krigets slut följde många av dessa med över till Sverige. Ofta inköpte de någon gård eller gifte sig med någon jordägande adelsdam. Även i Torups socken slog sig sådana tyska krigare ner. En sådan var den 25-årige kaptenen vi Jönköpings regemente C L von Blumenthal. Efter sitt avsked med majors rang 1721 inköpte han ett stort antal hemman i Torup. Bland dessa var Brännö gård, som blev hans residens.

Här bodde han med sin familj till sin död 1745. Hustrun Dorothea avled redan 1728 i barnsäng. Döttrarna gifte sig med svenska adelsmän, utom en, som dog ogift. Sonen övertog Brännö och efterlämnade vid sin död endast en dotter.

Boende 1723 – 1728: Uppgifter saknas.

Boende 1729 - 1752:

Wälborne **Majoren Gabriel Liungfelt**	f. 1685 i Växsjö. Gift 1728..
Baronessan Sophia Dorothea Blummenthal	f. ? Se ovan.
	Död 1754 i Kinnared. Se nedan.
S Abraham Liungfelt.	f. 1730 på Mogård, Långaryd.
D Dorothea Elisabeth Liungfelt	f. 1731 på Mogård, Långaryd..
D Agnetha Ulrica Liungfelt.	f. 1736 på Mogård, Långaryd
S Magnus Liungfelt	f. 1742 på Mogård, Långaryd
S Carl Ludvig Liungfelt	f. 1746 på Mogård, Långaryd

Ur Adelskalendern: Släkt Ljungfelt nr 1364.

Gabriel Ljungfeldt (son av Abraham Ljungbergh, adlad Ljungfelt), född 1685-01-08 på Kronoberg. Volontär vid drottningens livregemente till häst 1701. Fänrik vid Smålands femmänningsinfanteriregemente 1703-05-04. Sekundfänrik vid Jönköpings regemente 1704-12-10. Sekundlöjtnant vid Jönköpings regemente 1705-02-28. Premiärlöjtnant 1707-05-03. Kapten 1708-12-08. Majors karaktär 1722-06-26. Fick 1723 expektans (förflyttning) vid Jönköpings regemente och 1726-07-30 kaptens indelning vid Jönköpings regemente. Avsked 1750-08-21. Överstelöjtnants karaktär(?). Död 1755-06-24. 'Han blev fången 1709-07-01 vid Perevolotjna och förd till Galitj, varifrån han ej hemkom förrän efter fredsslutet. Ihjälstack 1716 under fångenskapen löjtnanten vid överste Taubes värvade dragonregemente Johan Filip Flügenring.' Gift 1728-07-21 på Brännö i Torups socken, Hallands län med friherrinnan **Sofia Dorotea von Blumenthal,** död 1754-05-09 på Stora Kinnared i Kinnareds socken, Hallands län, dotter av majoren, friherre Carl Ludvig von Blumenthal och Dorotea Elisabet Isensen.
Barn:

- **Carl Ludvig,** född 1729-05-14 på Brännö, död späd.

- **Abraham,** född 1730-09-02 i Långaryds socken, Jönköpings län. Volontär vid livgardet 1747-08-01. Sergeant vid Hamiltonska regementet 1747-11-08. Fänrik vid Jönköpings regemente 1750-08-21. Löjtnant vid Jönköpings regemente 1759-09-20. Kapten 1769-10-10. Död ogift 1772-04-01.
- **Dorotea Elisabet,** född 1731-09-06 i Långaryds socken, död 1769-06-14 i Laholm. Gift 1763-06-00 i Laholm med rådmannen därst. assessor **Petter Petterson** i hans 2:a gifte (gift 1:o med Catharina Cornelia von Schoten, född 1716, död 1762-07-30 i Laholm), född omkring 1702 i Tönder, Slesvig, död 1776-11-27 i Laholm.
- **Lovisa,** begraven 1736-06-27 i Långaryds socken.
- **Agneta Ulrika,** född 1736-04-22, död 1800-06-05 i Laholm (At (Sch.).). Gift 1:o 1767-02-13 med konsuln och assessorn **Jöns Winberg,** död 1775-05-11. Gift 2:o 1790-11-15 med tullinspektören och postmästaren i Laholm **Harald Magnus Hök,** född 1738-09-08 på Remmarlövs kungsgård i Remmarlövs socken, Malmöhus län (Kp.), död 1815-03-08 i Laholm (Kp.).
- **Carl Ludvig,** född 1738-02-09 i Långaryds socken, död som barn.
- **Magnus**, född 1742-03-10 i Långaryds socken. Volontär vid Jönköpings regemente 1748-01-20. Förare vid Jönköpings regemente 1758. Sergeant 1758-06-04. Fänrik 1758-09-04. Löjtnant vid kapten von Köhlers jägarkompani i Pommern under kriget 1762-04-14. Konfirmationfullmakt . 1763-02-23. Placerad som löjtnant vid Blixens regemente 1763-09-14, vid Jämtlands dragonregemente 1767-04-01. Kapten vid Jämtlands dragonregemente 1770-01-26. RSO 1772-05-02. Sekundmajor 1773-05-03. Premiärmajor 1773-05-03. Överstelöjtnant 1781-05-30**.** Död barnlös 1790-04-02 i Ovikens socken, i Jämtland. Gift 1764-06-09 i Pommern med **Maria Dorotea Giese,** född 1731-07-29, död 1815-02-04 (1815-02-03) i Stockholm.
- **Carl Ludvig,** född 1746-02-27 i Långaryds socken. Student i Lund 1760 (SL.). Löjtnant vid amiralitetet. Död ogift 1783-03-28 i Halmstad och begraven 1783-04-03. Han gjorde i yngre åren resor till Ostindien.

Tjenstefolk:
Dr Hans
Dr Nils.
Pig Ingrid.
Dr Måns Andersson.
Dr Jakob ?
H Elisabeth Andersdotter.
D Ingrid Jakobsdotter
S Pär Jakobsson

Nils Bengtsson	Ut 1731.
H Maria Eriksdoter	Död 1730
D Cecilia Nilsdoter	Ut 1731.

Leonard Nilsson
H Elin Larsdotter

Pommerska kriget 1757 – 1762.

Den svenska hattregeringen slöt 1757 en konvention med Frankrike och Österrike. I kraft av denna förklarade Sverige och Frankrike för den tyska riksdagen att de i enlighet med Westfaliska freden skulle upprätthålla Tysklands frihet. I september ryckte den svenska armén in i preussiska Pommern. Första slaget förlorades och den svenska armén återvände till Stralsund och Rygen.

Den 26 maj 1758 landsteg 900 man med befäl, däribland Holthausen, från Jönköpings regemente i Pommern. **Holthusen var chef för Södra Västbo kompani och bodde på Mogård i Långaryd.** Under kriget förde kapten Holthausen ofta befälet över regementet som smälte samman till en bataljon

I augusti 1759 inleddes det fälttåg där Usedom och Vollin erövrades från preussarna. Holthusen var befälhavare på fartyget Stören. Efter segern återvände svenskarna till Svenska Pommern.

1760 försökte preussarna tränga in i Svenska Pommern men blev tillbakadrivna.

I slutet på kriget kom **löjtnant Magnus Ljungfelt, född på Mogård** till Svenska Pommern. Han tillhörde kapten Köhlers jägarkompani.

Fred slöts i Hamburg 1762. Inga territoriella vinster eller förluster gjordes

Boende 1753-1766:
Herr Majoren och Wälborne **Carl Johan von Holthusen** f. 1715, 14 mai.

Fru Baronessan Anna Barbara Hummerhielm	f. 1714, 14 feb.
D Anna Barbara Charlotta	f. 1740.
S Nils Pehr	f. 1742.
S Carl Gustav Ulrik	f. 1748.
D Christina Lovisa Eleonora	f. 1751.
S Samuel Alexander Rosendale	f. 1756.

Carl Johan von Holthausen – hans liv och tid

Av Fredrik Johansson

Uppväxt.

Carl Johan von Holthausen föddes i Österbotten den 14 maj 1715 under modern Margareta Maria Rosendals flykt undan ryssarna. Fadern var fänriken Samuel von Holthausen vid Åbo infanteri. Han föddes när den svenska stormakten föll samman. Ryssarna hade inlett sitt anfall mot Finland 1710 och i januari 1714 inleddes offensiven mot Österbotten. När Carl Johan föddes hade ryssarna fått kontrollen över Österbotten. Under dessa år gjorde namnet ”stora ofreden” skäl för sig. Österbotten fick utstå mer än övriga Finland sammanlagt och har ofta fått stå som förebild för de ryska härjningarna i hela Finland. Även om källorna är tendentiösa kan man inte tvivla på de civilas lidanden. Övergrepp mot civila är varken specifikt ryskt eller nytt. Som andra krig gav den upphov till flyktingar. De flesta flydde först när ryssarna närmade sig den egna trakten. Minst 30,000 civila (7,5 % av befolkningen) flydde till Sverige från Finland. Av dessa kom 60 % från Österbotten. En femtedel av flyktingarna bosatte sig i Stockholm och utgjorde därmed en stor del av stadens befolkning. Holthausen verkar ha varit en av dessa. Vid freden fick Sverige behålla sin finska halva och de flesta återvände till sina forna hem för att återuppbygga landet, däribland hans föräldrar. Men sonen Carl Johan stannade kvar i Sverige. Han uppfostrades hos friherrinnan Leijonsköld till åtta års ålder och blev 1723

page vid hovet i Stockholm. Året efter återvände han till Finland för att studera vid akademien i Åbo fram till 1731. Eftersom modern dog nära Åbo så är det sannolikt att de hade kontakt. Modern dog 1737 eller 1738 och fadern dog 1744.

Militären.

Han inledde (som de flesta andra i hans samhällsklass) en militär karriär. Vid 16 års ålder, 1731, blev han volontär i fortifikationen men förflyttades sedan till artilleriet. Från 1739 tjänstgjorde han som Livdrabant, ett förband där fadern tidigare tjänstgjort. Han utnämndes 1745 till adjutant vid Jönköpings regemente, och det var inom detta regemente som han skulle fortsätta sin militära karriär. 1746 befordrades han till löjtnant och 1750 till kapten. Från 1751 fram till 1754 var Holthausen i Finland när han och regementet var kommenderat till fästningsarbete på Lovisa (som före 1752 hette Degerby). Sådana arbetskommenderingar var vanligt förekommande för infanteriet. År 1755 var 37 % av det indelta infanteriet kommenderade på arbeten (om de värvade inkluderas så ökar siffran). Under samma tid var även garnisonsregementet i Göteborg kommenderat till bygget av Lovisa.

Familjen.

Han gifte sig i juli 1740 med den 26-åriga Anna Barbara Hummerhjelm, dotter till generalmajoren och friherren Alexander Magnus Hummerhjelm (som hade stormaktstiden att tacka för sin karriär) och Catharina Margareta Hägerflycht. Anna Barbara Hummerhjelm dog den 19 december 1777 i Söderköping. De fick 17 barn, men endast två söner överlevde föräldrarna. Båda följde i faderns fotspår. Nils Pehr von Holthausen tjänstgjorde som löjtnant vid Jönköpings regemente. Carl Gustaf von Holthausen var kapten i armén. Men var även författare till komedier som ”Blomsterkrukan”, ”Flintbergs bröllop” och ”Slädpartiet” och översatte ”Förklädningen”. Strax före sin död hade han planer på att publicera en samling av sina skrifter, men detta skedde inte. Han dog 1818. Mest känd är han för ”Borgersmännerne och Julklappen” som uppfördes på Kungliga Teatern den 20 december 1788 för att fira Gustav III:s återkomst till Stockholm från de finska och göteborgska krigen. En strof sjöngs av två officerare vid borgerskapet och lyder:

”Käre Bröder, Svenske Borgersmän! Norr och söder, Hotar Fienden; Ingen spare blodet, Svenska Mannamodet, Vake för sin kung, sin fosterbygd; Alltid vara lika, Ej i faran svika, Är en dygd”.

Lantbrukaren.

1754 blev han även överlanthushållare i Östbo och Västbo härader i Jönköpings län, möjligen av ekonomiska orsaker. Indelningsverkets utformning låste en stor del av statens budget och statens dåliga ekonomi gjorde att kontantlönen betalades oregelbundet. De indelta hade åtminstone kost och logi, till skillnad från de värvade kollegorna. Officerarna fick således söka sig andra inkomster. Ofta talas det om den indelta officerskåren som ”lantjunkare i vapenrock”. Den ledande ekonomiska teorin under denna tid var fysiokratin. Den menade att allt av verkligt värde fanns i jorden (som när man i dag anser att det verkliga värdet finns inom begreppet IT). Därför skedde många förbättringar av jordbruket, mest känt är införandet av potatisen och skiftesrörelsen. Holthausen blev en kugge i denna verksamhet genom att t.ex. införa höstsädet i sin bygd. Genom reformer som dessa inleddes den agrara revolutionen som bidrog till den industriella revolutionen. Dessa båda revolutioner var mer avgörande än många politiska revolutioner. Med dessa följde begrepp som industrialisering, befolkningsökning,

urbanisering, och proletarisering – kort sagt det moderna samhället.

Krigaren.

1756 utbröt det Europeiska sjuårskriget. På ena sidan fanns Preussen samt Storbritannien och Hannover. På andra Frankrike, Ryssland, Sachsen, Spanien, Österrike, tysk-romerska riket och Sverige. Faktorer som fransk diplomati, drottningens misslyckade kuppförsök 1756 och den Westfaliska freden 1648 (Sverige var garant för att avtalet följdes) bidrog till att Sverige den 13 september 1757 inträdde i kriget. Den svenska aspekten har gått till historien som Pommerska kriget eller (som en parallell på Lingonkriget) för Potatiskriget. Den 26 maj 1758 landsteg 900 man med befäl, däribland Holthausen, från Jönköpings regemente i Pommern. Under kriget förde kapten Holthausen ofta befälet över regementet som smälte samman till en bataljon. En orsak till att hans tjänst som regementsbefäl kan ha varit att han saknade representation i riksdagen. Kriget tillbringades som de flesta krig genom historien med truppförflyttningar, skärmytslingar, förläggningar i städer, vedhuggning för att få värme eller kommendering på flottan.

Strid i Pommern 1760. Penntecknіng av Carl Hellström i Grimberg & Uddgren (1914) Svenska krigarbragder.

I augusti 1759 inleddes det fälttåg där Holthausen personligen skulle vinna sin största militära seger, och dessutom en av krigets största segrar. I detta fälttåg deltog en flotta på över 15 fartyg med sjömän samt 2,250 stridande man, däribland Jönköpingarna. Flottans order var gå in i Stettinerhaff (havsviken utanför Stettin) och göra en landstigning på Wollins sydsida för att inringa preussarna och därmed erövra städerna Wollin och Usedom. Men det fanns en preussisk flotta och om svenskarna mötte den skulle man söka strid. De båda flottorna möttes.

På förmiddagen den 10 september inledde svenskarna anfallet. Inför striden var det svårt att avgöra vem som hade överhanden. Den svenska flottan var numerärt överlägsen både

vad gällde antalet fartyg och män, men preussarna hade övertaget vad gällde deras position, eldkraft och erfarenhet. Jönköpingarna fanns på fartygen Cronoberg under deras befälhavare överstelöjtnant Pechelin (senare känd mordkonspiratör) och Stören under Holthausen. Svenskarnas taktik var äntra preussarna. Efter tre timmars strid var den preussiska flottan slagen. Stören erövrade ett fartyg och Holthausens belöning blev detta fartygs flagga samt dess befälhavares ringkrage. Dessa båda artefakter lär ha bevarats i släktens ägo ännu på 1860-talet. Svenskarna hade erövrat nio skepp utrustade med 106 kanoner och tagit 500 fångar. Svenskarnas förluster var obetydliga, 13 döda och 14 sårade. Ett skepp hade förlorats när en ammunitionskista ombord sprängts. Genom segern fick svenskarna kontrollen till sjöss och Wollin erövrades. Våren 1762 slöts fred och i juli var Holthausen och regementet åter hemma.

Författaren.
Holthausen var inte bara officer och lantbrukare. 1769 lät han trycka en 16-sidig skrift hos Peter Hesselberg i Stockholm. Den var tryckt i så ”vigt” format som möjligt (8 x 10 cm) så att soldaten alltid skulle kunna bära den på sig. En ny utgåva trycktes 1791 av Pehr O. Armar i Falun. Verket heter ”Soldatens Skyldigheter, i Fred och i Fält” och har ofta fått epitetet ”Sveriges första soldatinstruktion”. Krigsbefälet – som var närmast en lobbyorganisation inom riksdagen – gjorde kung Adolf Fredrik II uppmärksam på den. Kungen gillade den och rekommenderade regementscheferna att sprida häftet. Skriften var i bruk åtminstone till 1800-talets början. Det kostade runt 20 daler km (6-8 ör sm), motsvarande 10 dagars dagsverken för en grovarbetare eller tre par skor. I detta sammanhang ska även nämnas ett annat av hans verk, ”Regements-detaillen eller militaireanmärkningar vid hvar och ens syssla inom et regemente-infanteri” som utgavs i två delar 1771-1772. Även om Holthausens soldatinstruktion inte var den första så hade den trots allt mycket få svenska konkurrenter. Tre år tidigare, 1766, hade tryckfrihet införts. Den sociala kritiken exploderade nu mot en social revolution och en flodvåg av politiska skrifter spreds. Protesterna gällde mycket – från rätten till hembränning, via orättvisor i krigsmakten till avskaffande av ståndsriksdagen (som skedde 1866) och mycket mer. Det i dag vanliga klagomålet mot frihetstiden, deras beroende av utländska pengar, fick enbart begränsad kritik. Man skulle kunna dra en parallell till idag, när Internet ger en liknade flodvåg av ofta oönskad information. Även om Holthausens lilla häfte är betydligt snällare än flertalet av dess samtida kollegor, så är det likväl ett barn av sin tid. Han var även författare till andra verk inom så skilda ämnen som litteratur, teologi, ekonomisk lanthushållning och krigsväsen. Bland hans produktion kan nämnas: ”Den tanck-fulle riddaren (1765), ”Betraktelser vid solens nedergång den sista december 1769 och upgång den första januarii 1770” (1770), ”Tilägnat den idoge torparen” (1782), ”Svenska Fruntimmers fyra åldrar” (1785), ”Försynen” (1785) och ”Mankönets fyra åldrar” (andra upplagan publicerades 1787). Detta sista verk skrev Holthausen inte, utan det var en fri översättning. Troligen hade han arbetat med detta verk redan under fälttåget i Pommern. Han skrev möjligen även ”Betraktelser öfver Försynen”, som dock andra vill tillskriva sonen. Dessutom skrev han andra publikationer i Kungl. Patriotiska sällskapets Hushållsjournal samt i Kungliga Vetenskapsakademiens handlingar. Han var från 1781 ledamot av Kungl. Patriotiska Sällskapet. Han blev Riddare av första klassen av Svärdsorden år 1757. Carl Johan Holthausen utnämndes 1764 till förste major, och därmed chef för Norra Västbo kompani. Han erhöll avsked från krigsmakten på egen

begäran 1772. Efter sitt avsked verkar han ha tillbringat återstoden av sitt liv (vilket sammanföll med den gustavianska epoken) i stillhet. Han dog vid 76 års ålder den 20 juli 1791 på överstebostället Dagsholm i Södermanland. Nedan följer 1769 års upplaga av ”Soldatens skyldigheter i fred och fält”. I vissa moderna versioner av texten förekommer under § 1 uppgiften att det i soldatens skyldigheter även ingick att ”plantera jordpäron eller potatis”. Att texten tar upp värdet av persedelvård och ett modigt uppträdande i strid är föga förvånande. Men den visar även upp en bild av 1700-talets kultur, regler som man i dag skulle ha svårt att acceptera, skrivet av en person med erfarenhet både i agrikultur och fälttåg. Trots att han hade sin erfarenhet från roterade regementen, så är mycket relevant även för värvade knektar. Detta är onekligen ett stycke svensk militärkultur-historia.

Boende 1769-1778:

I början på denna period finns antecknat i HFL: Wälborne Herr **Cap. Aminoff** som bor på Samseryd. Eftersom kapten Aminoff finns antecknad i HFL är det troligt att han peridvis bodde på Mogård.

Ur adelskalendern: Aminoff släkt 456:

TAB 8

Johan Bengt Aminoff (son av **Henrik Johan Aminoff**, (tab 7). Född 1730-07-09. Volontär vid Bousquits regemente 1742, Sergeant vid Bousquets regemente 1744. Fänrik vid Nylands infanteriregemente1747-01-27. Löjtnant vid Nylands infanteriregemente 1749-06-06. Kapten 1755-05-09. Kapten vid Jönköpings regemente 1764-06-26. -Majors avsked 1769-04-06. Död 1769-04-06 på Samseryd och begraven 1769-06-05. Gift med **Christina Augusta von Gertten**, född 1737-05-15, död 1808-12-26 i Åbo, dotter av översten **Mauritz Johan von Gertten**, och hans 2:a fru **Agnes Margareta Wallenstierna**.

Barn:

Charlotta Christina född 1760-03-20. Död 1851-04-04 i Raumo, Finland. Gift 1790-03-10 med kaptenen **Adolf Urban Hjulhammar** i hans 2:a gifte, född 1750, död 1829.

Hedvig Eleonora född 1761-06-26 på Samseryd. Död 1810-10-27 i Åbo. Gift 1784-07-08. Storpoke regemente **Carl Adolf Fleege** född 1752-06-18 i Åbo, död 1815-04-12 i Åbo.

Feodor född 1763-04-10. Död 1769-05-30 på Samseryd.

Carolina Margareta född 1764-06-19 på Samseryd. Bodde ogift i Åbo 1815. Död 1827-08-02.

Henrik Johan född 1766-06-06 och död 1766-10-03 på Samseryd och begraven 1766-10-08.

Andrietta född 1768-09-03 på Samseryd. Död på Samseryd 1769 och begraven 1769-07-21.

Minnessten vid Mogård 2015.
Restaurerad på 1980-talet.
Återinvigd 1990.
Text:
Ridd. Aly ?
reste sten åt sig
ok sin vän
Wäsbo hövidsman
J B Aminoff
1765.

K Essén M J – n S. S-m
18(10 juni)78

hövidsman = kungens fogde

Boende 1769 – 1778:

Åbon Herr Capit. **Carl Friedr. Von Völschov**	f. 1727 i Stenberga. Major. Död 1806.
Fru **Maria Elisabeth Hård av Segerstad**	f. 1735 i Reftele.Död 1828 i Reftele.
D Margareta Benedicte von Völschov	f. 1769.
D Beata Lovisa	f. 1771. Gift med **Carl Johan Mentzer.**
S Josua	f. 1773. Död tidigt.
D Sofia Juliana	f. 1775. Gift med **Arvid von Mentzer**.

TAB 4 om ätten von Völschow (i biografi av Loman).

Carl Fredrik von Völshow, (son till **Josua von Völshow**, Tab 3), född 1727-06-14 i Stenberga sn; major; död 1806-09-17 på Lilla Segerstads säteri, Reftele sn, begr 20/9. Gift 1768-10-26 på Stora Segerstads säteri, Reftele sn med **Maria Elisabet Hård af Segerstad**, född 1735-11-24 på Stora Segerstads säteri, Reftele sn; död 1828-01-11 på Strands säteri, Reftele sn, dotter till överstelöjtnanten vid Uppsala tremänningsregemente **Olof Hård af Segerstad** och **Benedicta Johanna Bock af Näs**.
Barn:

Margareta Benedicta von Völschow, född 1769-09-16 på Rönnhult, Fryele sn. Gift med kvartermästaren vid Adelsfanan **Bengt Silfverswärd** född 1771-07-17. Paret var bosatta på Strand säteri, Reftele sn och fick en son.

Beata Lovisa von Völschow, född 1771-07-12 i Reftele sn, död 1860. Gift 1802 i Bredaryds sn med majoren vid Jönköpings regemente **Carl Johan von Mentzer**, född 1766-03-28 i Bredaryds sn, död 1855. Paret fick inga barn.

Josua von Völschow, född 1773-05-31.

Sofia Juliana von Völschow, född 1775-09-19; död 1841-01-18. Gift 1810-08-10 på Lilla Sgerstads säteri, Reftele sn, med sin systers svåger, kaptenen vid Jönköpings regemente **Arvid von Mentzer**, född 1769-08-17 på Bredaryd Söregård, Bredaryds sn; död 1837-04-02 på Anneberg, Bredaryds sn. Paret fick flera barn.

Tjenstefolk:

Dr Anders Kristoffer	f. 1740
Dr Simon ?	f. 1744
Dr Mårten Gustavsson	f. 1749.
Dr Sven Svensson	f. 1752.
Dr Magnus Knutsson	f. 1751.
Dr Johannes Larsson	f. 1755.
Dr Anders Svensson	f. 1712.
Pig Maja Catharina	f. 1745.
Pig Anna Greta	f. 1744.
Pig Andrea Carolina	f. 1751.
Pig Ingerd Månsdotter	f. 1747.
Pig Kristina Gustavsdotter	f. 1748.
Pig Anna Gustavsdotter	f. 1741.
Pig Christina Svensdotter	f. 1752.
Pig Ingerd	f. 1739.
Pig Ingegerd Petersdotter	f. 1751.
Pig Maria Andersdotter	f. 1756.
Pig Petronella Svensdotter	f. 1752.
Gudmund Hielm	f. 1750.

Boende 1778-1787:
Enligt HFL bodde inget herrskap på Mogård.
Enligt Födelseboken föddes Nils Adam Scheele på Mogård den 11 feb 1783.
Familjen Scheele bör alltså ha bott här 1783.

Christian Carl von Scheele	f. 1758. Fänrik.
H Ebba Emerentia Mannerskantz	f. 1756.
S Sven Götrik	f. 1781 i Varberg..
S Nils Adam	f. 1783 på Mogård.

Adliga ätten von Scheele, nr 2059

TAB 3

Christian Carl, (son av Adam Schéele, natural. von Schéele, tab 2), född 1758-09-29 på Eckersholm. Kom i tjänst 1767. Sergeant 1777. Fänrik vid Jönköpings regemente 1778-02-04. Avsked 1787-12-18. Löjtnant i preussisk tjänst 1784. Död på 1790-talet. Gift 1780-09-17 med sin kusin **Ebba Emerentia Mannerskantz**, född 1756-10-14, död 1813-12-17 på Näs nära Växjö, dotter av överstelöjtnanten Sven Kellander, adlad Mannerskantz, och hans 1:a fru Emerentia Elisabet Schéele.

Barn:

- **Sven Götrik**, född 1781. Kapten. Död 1831. Se Tab. 4
- **Nils Adam**, född 1783. Kapten. Död 1857. Se Tab. 16

TAB 4

Sven Götrik, (son av Christian Carl, tab 3), född 1781-09-28 i Varberg. Sergeant vid fortifikationen 1791-10-20. Furir vid Göta artilleriregemente 1800-03-06. Underlöjtnant

därst. 1801-07-13. Kaptens avsked 1815-01-31. Död 1831-09-10 i Kristianstad. Gift 1805-03-06 med **Johanna Christina Francke**, född 1783, död 1844-03-30 på Näs, dotter av färgaren och fabrikören i Varberg Francke.

Barn:

- **Fredrik Mauritz**, född 1805. Fanjunkare. Död 1850. Se Tab. 5.
- **Carl Gustaf** född 1807. Korpral och kyrkovaktare. Se Tab. 6
- **Aurora Ulrika Fredrika *Matilda***, född 1817-01-08 Näs död 1893-04-24 i Värnamo. Gift 1839-06-22 på Vedåsa i Agunnaryds socken, Kronobergs län med bevakningsbefälhavaren **Gustaf Fredrik August Fornander**, född 1814-06-11 Spånghults socken, Kronobergs län, död 1889-07-04 vid Stockaryds järnvägsstation Jönköpings län.
- **Charlotta Julie *Emilie***, född 1819-01-28 på Näs, död 1899-12-29 i Kristianstad. Gift 1847-06-05 i Landskrona med tullförvaltaren i nämnda stad RVO, RDDO **Erik Ahlbom** i hans 2:a gifte (gift 1:o 1843-08-08 i Strömstad med Maria Ekman, född i nämnda stad, död 1845 i Halmstad), född 1808-12-14 i Uddevalla, död 1882-03-22 i Landskrona.
- ***Svante* Rudolf**, född 1821. Kustsergeant. Död 1889. Se Tab. 7.
- **Herman *Götrik* Knut**, född 1823. Fanjunkare. Död 1875. Se Tab. 8.

TAB 16

Nils Adam, (son av Christian Carl, tab 3), född 1783-02-11 Mogård, sergeant vid fortifikationen 1791-10-20. Korpral vid Smålands dragonregemente 1802-12-23. Fänrik vid Smålands infanteribataljon 1812-07-28. Löjtnant därst. 1815-01-17. Kaptens avsked 1826-02-07. Kronomagasinsförvaltare 1826. Proviantmästare i Kalmar s. å. Magasinsförvaltare vid Landskrona kronomagasin 1842-11-18. CXIVJoh:s medalj 1855. Död 1857-08-23 i sistnämnda stad. Han blev 1807-04-00 fången vid Lübeck av fransmännen. Gift 1:o 1806 med **Maria Eleonora Juliana Charlotta Le Bell**, från vilken han blev skild, död 1855-02-08 på Drömminge i Växtorps socken, Jönköpings län, dotter av överstelöjtnanten Johan Jakob Le Bell och Maria Ulrika Muhl. Gift 2:o 1822 med **Anna Margareta Lundström** i hennes 2:a gifte, född 1778, död 1831-09-09 i Kalmar. Gift 3:o 1832-10-05 med **Maria Sofia Högstedt** i hennes 2:a gifte (gift 1:o med apotekaren Johan Peter Korseman, född 1778-08-16, död 1827-08-27), född 1790, död 1855-03-13 i Landskrona, dotter av handelsmannen i Kalmar Högstedt.

Barn:

- 1. **Anna Maria (*Annette*)**, född 1803-05-20 i Färgaryds socken, Jönköpings län, död 1878-04-28 i Hjo och ligger jämte sin man begraven på kyrkogården därst. Gift 1842-04-26 i Värnamo med kaptenen vid Jönköpings regemente, RSO, **Johan Henrik Ennes** i hans 2:a gifte (gift 1:o 1825-10-07 Näsbyholm, med Hedvig Maria Starck, född 1799-11-15 i Rydaholms prostgård i Jönk., död 1835-01-27 på Ålandsryd Skattegården eller Appelhyttan i Värnamo socken, dotter av kyrkoherden Peter Starck och hans 2:a fru Anna Maria Schmaltz), född 1800-06-02 på Näsbyholm, död 1878-12-28 i Hjo.

Tjänstefolk:

Lars Jonsson	f. 1725.
H Ingerd Jönsdotter	f. 1725.

S Johannes Ytterligare 4 tjänstefolk, svårlästa.	f. 1755.
Boende 1787 - 1794: Herr **Leutnanten Kunckel**	f. 1729, 31 dec. Olika uppgifter om födelsedag. Kom troligen från Bökhult efter hustruns död. Adliga ätten Kunckel har nr 1652 och är numera utdöd.

Adliga ätten Kunckel nr 1652.

TAB 2

Carl Fredrik (son av Jost Henrik Kunckel, adlad Kinckel, Tab. 1), född 1730-02-30 på Odensjö. Hantlangare vid artilleriet 1746-02-01. Konstapel vid artilleriet 1748-07-25. Sergeant 1750-08-26. Överfyrverkare 1754-09-26. Underlöjtnants avsked 1766. Död 1809-03-26 vid Medevi. Gift 1772-01-07, på Aneby säteri i Bredestads socken, Jönköpings län med Sara **Charlotta Groot,** född 1743, död 1785-09-19 i Bökhult, dotter av brukspatronen Johan Henrik Groot och Christina Brandberg.

Barn:

- **Gustaf Henrik,** född 1773-09-27, på Horsaberga landbogård i Hamneda socken, Kronobergs län. Volontär vid Kronobergs regemente 1787-05-15. Sergeant vid artilleriets livbrigad 1787-05-08. Styckjunkare 1791-01-24. Underlöjtnant vid Svea artilleriregemente 1794-11-26. 2. Adjutant hos direktören och chefen för artilleriet 1801 i maj. Stabslöjtnant 1803-07-20. Adjutant hos generalinspektören för artilleriet 1805-05-15. Kapten i armén 1806-06-30 och vid finska artilleriet 1808-01-29. Kapten vid artilleristaben 1808-02-11. Kapten vid Kronobergs artilleriregemente 1811-06-04. RSO 1814-11-16. Major 1816-01-23. Överstelöjtnants avsked 1826-05-02. Ledamot av direktionen över arméns pensionskassa 1829. Död 1847-10-07 i Stockholm och begraven på Ladugårdslands kyrkogård, där hans gravvård ses. Han bevistade bland annat finska kriget 1788 och 1790, och därunder träffningarna vid Kouvola, Lükkala, Värälä och Savitaipale.
- **Maria Elisabet,** född 1775-05-31 på Horsaberga, död på Horsaberga 1775-10-02.
- **Augusta Charlotta,** född 1776-08-04 på Össjö Svensgården i Ljunga socken, Kronobergs län, död 1860-04-12 på sin egendom Bölaholm i Vättlösa socken, Skaraborgs län. Gift 1824-06-23 med prosten och kyrkoherden, mag. **Nils Ulrik Hård af Segerstad**, född 1778, död 1849.
- **Carl Fredrik,** född 1777-07-13 i Össjö, död i Össjö 1778-03-18.
- **Carl Fredrik,** född 1779. Kontraktsprost. Död 1837. Se Tab. 3.
- **Maria Elisabet,** född 1781-01-25 Stråhult, död 1837-05-28 i Åbo. Gift 1810-08-20 i Finland med överstelöjtnanten **Carl Fredrik Fock** B, i hans 2:a gifte, född 1764, död 1832.
- **Otto Vilhelm,** född 1784-04-20, Död 1784-10-17 på Bökhult.
- **Ottiliana Vilhelmina,** född 1785-08-21 på Bökhult, död 1830-03-17 på Övre Åker. Gift 1805-05-26 med talmannen för bondeståndet vid 1809, 10, 12, 15 och 17 års riksdagar, RVO, rusthållaren **Lars Olsson** i Groeröd i Herrestads socken i

hans 2:a gifte (gift 1:o med Börta Olofsdotter, död 1804), född 1758, död 1832-09-10 på hemmanet Åker vid Uddevalla.

.

Ottiliana uppväxte hos en familj i Bökhults torp.

Tjänstefolk:

Dr Emil Eliasson	f. 1740. In 1788.
H Anna Lena Jonsdotter	f. 1739.
D Margareta	f. 1775.
D Regina	f. 1779.
Dr Arvid Davidsson	f. 1750. In 1788. Ut 1789.
H Lena Petersdotter	f. 1762. In 1788. Ut 1789.

Boende 1791 – 1795: Uppgifter saknas.

Gustav III ryska krig 1788 – 1790.

Gustav III anföll Rysland 1788 i hopp om att återta förlorat område och hejda den ryska inblandningen i Sveriges inre angelägenheter. Kriget slutade oavgjort, bland annat på grund av myteri av vissa svenska höga officerare, det s.k. Anjalaförbundet. Fred slöts i Värälä 1790 utan gränsjusteringar.

Sverige lyckades dock nå målet att få Ryssland att avstå rollen som garant för frihetstidens författning. Denna hade upphävts av Gustav III 1772 och därefter hade frågan varit ett irritationsmoment i kontakten mellan de två länderna, eftersom den gjorde att Ryssland formellt hade rätt att vidta åtgärder för att återställa författningen.

I kriget deltog bl.a. **Carl Kuylenstjärna, senare bosatt på Mogård. 1795 –1812** då han var chef för Södra Västbo kompani. .

Pommerska kriget 1805–1807.

Pommerska kriget 1805–1807, även kallat Svensk-franska kriget 1805–1810, Första Napoleonkriget eller Tyska kriget (eftersom det fördes på tysk mark), var ett krig mellan Sverige och Frankrike. Gustav IV Adolf försökte hjälpa till att störta Napoleon, men misslyckades. Krigshandlingarna slutade dock redan 1807. I Freden i Paris tvingades Sverige ansluta sig till kontinentalsystemet. Kriget var en del av Tredje och Fjärde koalitionskrigen som i sin tur var en del av Napoleonkrigen.

1807 blev **Nils Adam Scheele, född på Mogård**, tillfångatagen av fransmännen.
I kriget deltog även **kapten Carl Kuylenstierna.boende på Mogård.**

Finska kriget 1808 – 1809.

Kriget utkämpades mellan Sverige och Ryssland. Ryssland stöddes av Frankrike samt dess talrika bundsförvanter (bland andra Danmark) och Sverige stöddes av Storbritannien. Kriget utkämpades som ett led i sin tids världskrig, Napoleonkrigen, efter att kejsar Alexander I av Ryssland och kejsar Napoleon I slutit fred i Tilsit i juli 1807. Uppgörelsen förpliktade Alexander I att gå till angrepp mot Sverige ifall landet inte bröt sina förbindelser med Storbritannien och gick med i Napoleons kontinentalblockad.

Slaget vid Sävar utspelades den 19 augusti 1809 och var det sista slaget under Finska

kriget och därmed det hittills sista slaget på svensk mark. Det utkämpades mellan svenska och ryska styrkor under ledning av generalerna Gustaf Wachtmeister respektive Nikolai Kamenskij vid orten Sävar i Västerbotten cirka arton kilometer nordost om Umeå. Det var det blodigaste slaget under Finska kriget, och det var ett avgörande slag.

I slaget deltog **Kapten Carl Kuylenstierna boende på Mogård.**

Kriget fick mycket stora konsekvenser för Sverige. Den slutliga vapenvilan ingicks i Frostkåge gästgivaregård norr om Skellefteå den 2 september 1809. Freden undertecknades senare i Fredrikshamn den 17 september 1809: Finland, Åland samt delar av dåvarande Västerbotten och Lappland avträddes till Ryssland och blev Storfurstendömet Finland.

Boende 1795-1812:

Herr **Capit. Kuylenstjärna**	f. 1762. Osäkert när han flyttar in och ut.

Adliga ätten Kuylenstierna nr 1304.

TAB 39.

Carl, (son av Johan Ulrik, tab 38), född 1762-02-06 på Måssebo. Volontär vid Älvsborgs regemente 1775-01-18. Furir vid Älvsborgs regemente 1776-06-08. Fänrik vid Västmanlands regemente 1782-02-20. Genom byte fänrik vid Jönköpings regemente 1783-03-19. Löjtnant vid Jönköpings regemente 1788-07-22. Kapten 1793-05-11. Major 1808-05-13. RSO 1809-07-03. Överstelöjtnants avsked 1810-11-27. Död 1829-04-25 Jansberg. Bevistade kriget i Finland 1788–1790, i Pommern 1805–1807 samt deltog i affären vid Sävar och Ratan 1809. Gift 1811-11-03 på Stora Kinnared i Kinnareds socken, Hallands län med sin kusin **Charlotta Gustava Kuylenstierna,** född 1787-03-28 Nättsjö, död 1875-07-29 Håkentorp, dotter av kaptenen Carl Jesper Kuylenstierna och Gustava Carolina Riddersvärd.

Barn:

- **Johan Carl**, född 1813. Överstelöjtnant. Död 1880. Se Tab. 40.
- ***Nils* Fredrik,** född 1815. Överstelöjtnant, död 1907. Se Tab. 47.
- **Arvid Gustaf Samuel,** född 1817-05-01, död 1821-08-12 Jansberg

Tjänstefolk: Familjen

Knut Eliasson	f. 1740.
D Regina	f. 1772.
D Martha	f. 1775.
H2 Elin Persdotter	f. 1756.
S Edvin	f. 1796.

Familjen Eliasson flyttar ut 1796.

Boende 1796-1814:

Petter Jonsson	f. 1775.
H Märta Knutsdotter	f. 1780
D Anna Kristina	f. 1798.
S Jonas	f. 1801.
D Ingerd	f. 1895.
D Maria	f. 1807.
S Elias	f. 1810.

D Christina	f. 1812.
Familjen flyttar till Nissaryd 1814.	

Dr Jöns Jansson	f. 1780. Från Drängsered 1804.
Kristina Jönsdotter	f. 1789.
Corporal Anders Hast?	f.?
Pig Christina	f. 1776. Från Gällared 1803.
Pig Christina Andersdotter	f. 1778.
Pig Johanna	f. 1794.
Dr Johan	f. 1796.

Familjen	
Sven Persson	f. 1757.
H Hanna Thomasdotter	f. 1756.
D Christina	f. 1780.
S Sven	f. 1782.
D Efva	f. 1785.
S Johannes	f. 1787.
D Lena	f. 1791.
S Tobias	f. 1794.
Familjen till Boarp 1796.	

Familjen	
Bengt Bengtsson	f. 1759.
H Regina	f. 1760.
S Peter	f. 1780.
S Linus	f. 1782.
S Benjamin	f. 1790.
D Eva	f. 1794.
D Kristina	f. 1778.
Familjen till Boarp 1801.	

Dr Jöns Jonasson	f. 1780.
H Christina Håkansdotter	f, 1776.
S Johannes	f. 1811.
Greta Simonsdotter	19 år.

Följande familj flyttar in från Villstad 1816:	
Fredrik Bengtsson	f. 1764.
H Christina Andersdotter	f. 1756. Död 1820.
S Andreas	f. 1790.
D Saga	f. 1793.
D Beata	f. 1796. Till Remma 1820.
Familjen flyttar till Boarp 1820.	

Og. Pig Maja Christina Johansdotter	f. 1786.

Andreas Johansson	f. 1782.
H Sara Jansdotter	f. 1791.
D Johanna	f. 1816.
Familjen flyttar ut 1817,	

Nils Bengtsson Gren	f. 1777.
H Ingrid Bengtsdotter	f. 1776.
D Christina	f. 1800.
D Johanna	f. 1802. Till Hamneda 1820.
D Ingrid	f. 1803. Ut 1818.
S Bengt	f. 1806. Ut 1824.
D Anna	f. 1808. Till Hamneda 1825.
S Johannes	f. 1810.
D Brita Lisa	f. 1816.
S Peter	f. 1818. Död 1819.

Jöns Jonasson	f. 1760.
H Christina Håkansdotter	f. 1776.
S Johannes	f. 1816
Familjen till Kinnared 1819.	

1820-tal – 1842:
Följande familj kom från Rya på 1820-talet:

Brukare Per Bengtsson	f. 1777.
H Stina Petersdotter	f. 1782.
S Peter	f. 1802.
S Bengt	f. 1805.
D Johanna	f. 1808.
D Ingrid	f. 1811. Se nedan.
D Anna	f. 1813.
D Britta Christina	f. 1820.
D Klara	f. 1825. Död 1825.
Måg Elias Eriksson	f, 1798.
H Ingrid Persdotter	f. 1811. Se ovan.
D Maria	f. 1834.
D Petronella	f. 1835.
Dr Sven Jonsson	f. 1805. Till Kållerstad 1830.
Dr Nils Karlsson	f. 1812. Från Svenstorp 1830.
Dr Johannes Erlandsson	f. 1819. Från Boarp 1835.
Familjen flyttar till Fällan 1842.	

Enk Sara Bengtsdotter	f. 1780. Bodde ev. på Mogård eller i en stuga perioden 1823 - 1828 med sina 4 barn.

Boende 1842 – 1844:
Kaptensboställe. ½ oförmedlat mantal.
Från Wernamo flyttar **Kapten Ennes** med familj 1842.

Kapten Johan Henric Ennes	f. 1800 i Näsbyholm, Fryele. Gift 2 år 1842. Se tab. 3 nedan
H2 Fru **Anna Maria von Scheele**	f. 1803 i Färgaryd..
D 1g Ulrika Maria Elisabet	f..1826 i Wernamo.
D 1g Carolina Dorothea Sophia	f. 1826 i Wernamo.
D 1g Lovisa Emilia Charlotta	f. 1829 i Wernamo,.
S 1g Berthold Peter Hjalmar	f. 1831 i Wernamo..
D 2g Hedvig Gustava Eleonora	f. 1843 på Mogård i Långaryd.

Enk. Fru **Majorskan Ulrica Ennes f. von Rohr** f. 1770 i N Rörum. Mor till Johan Henrik Ennes. Enka efter **Majoren och Riddaren Berthold Anders Ennes** som avled i Wernamo 1841. Se tab 2 nedan.

Pig Anna Katrina Bengtsdotter	f. 1823. Från Torup 1842. Till Waxholm 1844.
Pig Johanna Nilsdotter	f. 1826. Från Våxtorp 1843. Död 1844.
Pig Anna Sara Johansdotter	f. 1820. In 1842. Ut 1843.
Pig Inga Petersdotter	f. 1821. Från Wernamo 1842. Till Wernamo 1842.
Pig Anna Fredriksdotter	f. 1824. Från Wernamo 1842. Till Wernamo 1842.

Ennes – Jönköpingsgrenen, ej adlig.

TAB **2**

Barthold Anders Ennes, (son till Bengt Johan Ennes, Tab 1), född 1764-10-23 i Anderstorps socken, Jönköpings län (källa: Genline ID 1081.4.7300); major vid Jönköpings reg:te; RSO; deltog i i fälttågen i Finland 1788-90, i Pommern 1806-07 och i Norge 1808; avsked s å; godsägare till Näsbyholm; författare; † 1841-03-20 på Sörsjö Säteri, Värnamo socken, Jönköpings län, begravd 6/4 (76 år gammal, källa: Genline ID 1149.7.35400). Gift 1796-12-06 i Fryele sn (källa: Genline ID 1081.15.35000) med fröken **Ulrika Gustaviana von Rohr**, född 1770-11-21 (källa: Genline ID 1081.4.7300), † 1848 i Vaxholm, dotter till majoren, RSO Johan Christoffer von Rohr och Eleonora Charlotta Aminoff.
Barn:

- Johan Henrik Ennes, född 1800; kapten; † 1878. se Tab 3.
- Fredrik Axel Ennes, född 1801; kapten, RSO; † 1877. se Tab 4.
- Carl Gustaf Ennes, född 1804-06-27 på Näsbyholm, Fryele socken, Jönköpings län (källa: Genline ID 1081.4.7300); volontär; † där 1820-07-06 (mässling, 16 år gammal, källa: Genline ID 1081.15.50300).
- Charlotta Ulrika Ennes, född 1806-12-31 på Näsbyholm, Fryele socken, Jönköpings län (källa: Genline ID 1081.4.7300), † där 1819-02-14 (tvinsot, 12 år gammal, källa: Genline ID 1081.15.50300).
-

TAB 3
Johan Henrik Ennes, (son till Barthold Anders Ennes, Tab 2), född 1800-04-02 på Näsbyholm, Fryele socken, Jönköpings län (källa: Genline ID 1081.4.7300); kapten vid Jönköpings regemente; † 1878 i Hjo. Gift 1:o 1825-10-07 på Näsbyholm, Fryele socken, Jönköpings län (källa: Genline ID 1081.15.47700) med demoiselle **Hedvig Maria Stark**, född 1799-12-02 på Rydsholms prästgård, Rydaholms socken, Jönköpings län, döpt 6/12 (källa: Genline ID 1126.26.59700), † 1835-01-27 på Alandsryds skattegård, Värnamo socken, Jönköpings län, begravd 6/2 (lungsot, 35 år, 1 månad, 25 dagar gammal, källa: Genline ID 1149.7.34000), dotter till kyrkoherden i Rydaholms pastorat, kontraktsprosten Peter Stark och Anna Maria Schmaltz: 2:o 1842-04-26 i Värnamo socken med fröken **Anna Maria von Schéele**, född 1803 i Färgaryds socken, † 1878 i Hjo socken, dotter till proviantmästaren och magasinförvaltaren Nils Adam von Schéele och Maria Eleonora Juliana Le Bell.

Barn 1:o:

- Ulrika Maria Elisabet Ennes, född 1826-08-12 i Värnamo socken, Jönköpings län, döpt 16/8 (källa: Genline ID 1149.7.15900).
- Carolina Dorothea Sophia Ennes, född 1828-03-01 på Alandsryds skattegård, Värnamo socken, Jönköpings län, döpt 5/3 (källa: Genline ID 1149.7.16900).
- Lovisa Emilia Charlotta Ennes, född 1829-06-07 på Alandsryds skattegård, Värnamo socken, Jönköpings län, döpt 10/6 (källa: Genline ID 1149.7.17800); telegrafist.
- Barthold Peter Hjalmar Ennes, född 1831-07-03 på Alandsryds skattegård, Värnamo socken, Jönköpings län, döpt 6/7 (källa: Genline ID 1149.7.19300), † 1854 i Karlsborgs socken.

Barn 2:o:

- Hedvig Ulrika Eleonora Ennes, född 1843 i Långaryds socken, † 1847 i Vaxholm.

Familjen Ennes flyttar till Waxholm 1844.

Boende 1842 – 1846:
Till Mogård flyttade även följande familj 1842, troligen som brukare..

Bengt Persson	f. 1805. Frälsebonde?
H Britta Johansdotter	f. 1818.
D Johanna Carolina	f. 1843.
Pig Anna Petersdotter	f. 1814. In 1842. Ut 1845.
Dr Jakob Nilsson	f. 1825. In 1843. Ut 1845.
Dr Bengt Johan Pettersson	f. 1824. In 1842. Till Färgaryd 1846.
Pig Anna Brita Mathsdotter	f. 1830. In 1845, Till Färgaryd 1846.

Familjen flyttar till Fängsjö 1846.

Boende 1846 – 1852:
Kaptensboställe 1½ oförmedlat mantal. In flyttar familjen Munthe 1846 från Willstad..

Leutnanten Ludwig Wilhelm Munthe	f. 1804 på Kloster, Vena sn.. Leutnant. Vid Jönköpings Regemente. Major. Gift 1844.
Fru **Sophia Maria Teophilia af Sandeberg**	f. 1817 på Attarps säteri, Bankeryd.
D Catharina Maria	f. 1844 i Bankeryd. Till Lidingö.
D Magnhild Charlotta	f. 1846 på Mogård.i Långaryd. Till Jönköping.
S Carl David Ludvig	f. 1849 på Mogård i Långaryd. Till Stockholm.

Familjen Munthe till Jönköping 1852.

Adliga ätten Munthe:
TAB 13

Ludvig Wilhelm Munthe, (son till Jakob Ludvig Munthe, Tab 12), född 1804-03-17 på Kloster, Vena sn (källa: Vena CI:3 s.215, AID: v41441.b113.s215); löjtnant vid Jönköpings reg:te; 1:e adjutant; major; R S O; † 1861-12-05 på Rogberga södergård, Rogberga sn, begravd 15/12 (hjärtlidande, källa: Rogberga C:5 s.23, AID: v35976.b16.s23). **Gift 1844-02-20** på Attarps säteri, Bankeryds sn (källa: Bankeryd C:3 s.43, AID: v31929.b26.s43) med välborna jungfrun **Maria Theofilia af Sandeberg**, född 1817-09-14 på Attarps säteri, Bankeryds sn, döpt 21/9 (källa: Bankeryd C:2 s.125, AID: v31927.b67.s125), † 1869 i Ystad, dotter till häradshövdingen Carl David af Sandeberg och Teofilia Frigell.
(RSO = Riddare av Svärdsorden)

Barn:

- Catharina Maria Munthe, född 1845 i Bankeryds sn, † 1944 på Lidingö.
- Magnhild Charlotta Munthe, född 1846 i Långaryds sn, † 1854 i Sofia fs, Jönköping.
- Carl David Ludvig Wilhelm Munthe, född 1849; generallöjtnant; † 1937. se Tab 14.
- Nanna Teofilia Munthe, född 1853 i Sofia fs, Jönköping, † 1937 i Sigtuna. Gift 1879 i Uppsala med Otto Gustaf Nordenskjöld, född 1834 i Karlskrona amiralitets fs, † 1901 i Kristanstad. *Paret fick flera barn.*
- Gunnar Fredrik Herman Munthe, född 1856 i Sofia fs, Jönköping, † 1910 i Stockholm.
- Helge Åke Rudolf Munthe, född 1859; fil dr, rektor; † 1933. se Tab 15.

TAB 14

Carl David Ludvig Wilhelm Munthe, (son till Ludvig Wilhelm Munthe, Tab 13), född 1849-06-07 i Långaryds sn; Elev vid Jönköpings h elementarlärov ht 57—febr 63, kadett vid krigsakad på Karlberg 2 mars 63, officersex där 8 dec 66, underlöjtn utan lön i Ingenjörkåren 28 dec 66, genomgick officers gradpassering vid Svea livg 18 mars—5 juni 67, ex i pedagogisk, militärisk o medicinsk gymnastik vid GCI april o maj 70, elev vid krigshögsk på Marieberg 3 maj 72—14 mars 76, löjtn vid fortifikationen 24 mars 76, arbetsbefälh vid befästn:arbetena i Sthlms skärgård 1 april 76, fortifikationsbefälh vid

befästningarna där 20 juli 78, generalkommissariens sekr vid världsutställn i Paris 1 jan—15 maj 78, kapten vid fortifikationen 11 mars 81, lär i befästn:konst vid krigshögsk 29 maj (tilltr 1 aug) 84— 1 aug 90, fortifikationsbefälh på Gotland 22 april 85, major i fortifikationen 7 mars 90, chef för sappörbataljonen på Karlsborg 7 juli (tf 22 mars) 90-95, chef vid fästn:byggn:avd vid fortifikationens huvudstation 95, ordf i komm ang arméns deltagande i 1897 års allm konst- o industriutställn i Sthlm dec 95—april 96, led av komm ang granskn av förslag om en fästn vid Boden jan—dec 96, kommissarie för sv arméns deltagande i Sthlms-utställn 97, överstelöjtn vid fortifikationen 31 dec 97, led av kustförsvars-komm nov 99—okt 00, överste i armén 7 juni 01, överste vid fortifikationen 10 sept 03, chef för marinförvaltn:s fortifikationsavd 10 sept 03—21 jan 10, sakk vid unionsupplösn:for-handlararna i Karlstad 05, led av komm ang arméförvaltn:s organisation febr 05—maj 06, av kustförsvarskommissionen dec 06—sept 08, av 1907 års försvarskomm för granskning av 1906 års försvarsplan sept 07—dec 10, chef för arméförvaltn:s fortifikationsdep:s militärbyrå 31 dec 07, generalmajor o chef för fortifikationen 14 jan 10, led av 1914 års generalkommission för yttrande över förslag till ny värnpliktslag o härordn april—maj 14, avsked från aktiv stat o generallöjtn i generalitetets reserv 10 april 15, ordf i statens krigsmateriel-kommission juli 15—dec 22. Krigs- o person-historisk förf. — Led av bl a Sv fornminnesfören 70, Konstfören i Sthlm 73, Entomolog fören i Sthlm 79, LKrVA 92, LSkS 98, Kor-respLÖS 02, HedLÖS 11, Iqml 12 storl 23 † 1937-01-08 på Lidingö. **Gift 1881-10-20** i Växjö lfs med fröken **Hedvig (Hedda) Charlotta af Klinteberg**, född 1862-12-07 på Skälsnäs, Tjureda sn, † 1946-12-31 på Lidingö, dotter till överstelöjtnanten Magnus Henrik af Klinteberg och Sofia Ulrika Catharina Aspelin.

Ludwig Wilhelm Munthe f. 1804

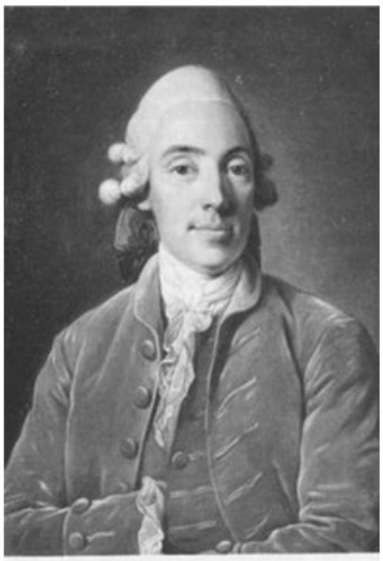

Ludvig Munthe f. 1849.

Ludwig Wilhelm Munthes farfar var borgmästare Johan Lorentz Munthe i Eksjö, född 1729. Han var förebild till den ”nidvisa” som handlar om Borgmästar Munthe. Det antas att det var anhängare till hattpartiet som ursprungligen skrev visan. Munthe tillhörde mösspartiet. Visan blev känd genom Alice Tegnérs version 1892 i ”Sjung med oss, Mamma”

Borgmästar Munthe
red på sin Brunte
Frun red en schäck,
som var så innerligt täck,
Efter kom Stolle,
han red på sin Pålle,
Sist kom en prest
på en halter häst.
Men unge herr Karl,
han hade ingen sa´l,
han måste åka efter i schäsen.

Unge herr Karl var Ludwig Wilhelm Munthes farbror

JOHAN LORENTZ MUNTHE
Målning av P Krafft d ä
Foto SPA

Johan Ludvig Munthe utnämndes till borgmästare i Eksjö 1756. 1764 valdes han till sin stads representant i borgarståndet och deltog sedan i samtliga riksdagar tom 1786 med undantag av 1769-70 då hans val underkändes av borgarståndet. Han anslöt sig till mösspartiet och blev en av partiets ledare.

Tjenstefolk hos familjen Munthe på Mogård:

Pig Anna Lisa Svensdotter	f. 1828. In 1847. Ut 1848.
Pig Lotta Christina Davidsdotter	f. 1821 i Hestra. In 1846. Ut 1848.
Dr Johannes Andersson	f. 1810 i Kållerstad. In 1846. Ut 1846.
Dr Andreas Svensson	f. 1821. In 1846. Ut 1848.
Pig Johanna Nilsdotter	f. 1818. In 1846. Ut 1847.
Pig Anna Sara Johansdotter	f. 1820. In 1846. Ut 1847.
Pig Anna Stina Abrahamndotter	f. 1824 i Bankeryd. Från Willstad 1846. Till Hestra 1849.
Pig Kerstin Nilsdotter	f. 1817 i Refteled. In 1848. Ut 1848.
Dr Magnus Eriksson	f. 1827.
Dr Andreas Bengtsson	f. 1829. In 1849. Ut 1851.
Dr Andreas Persson	f. 1828. In 1849. Ut 1849.
Dr Sven Johan Svensson	f. 1828 i Fängsjö. In 1848. Ut 1849.
Pig Johanna Christina Nilsdotter	f. 1830, In 1848. Ut 1849.
Pig Christina Magnidotter	f. 1822. In 1849. Ut 1850.
Pig Brita Strömdal	f. 1832. In 1849. Till Jönköping 1852.
Pig Lotta ?	f. 1826 i Hestra. In 1849. Ut 1850.
Pig Johanna Catrina Andersdotter	f. 1827. Från Söndrum 1849. Ut 1850.

Pig Lotta Christina Davidsdotter	f. 1821 i Hestra. Från Torup 1846. Ut 1851.
hennes u.ä. dotter Sara Lisa	f. 1850
Pig Sophia Charlotta Andersdotter	f. 1825. In 1850. Ut 1851.
Dr Johan Andersson	f. 1827 i Forsheda. Från Forsheda 1850. Till Forsheda 1851.
Pig Ulrika Berta Larsdotter	f. 1831. In 1851. Ut 1852.
Pig Johanna Maria Johansdotter	f. 1827. In 1850. Ut 1851.

Boende 1852 – 1855:
Kaptensboställe 1½ oförmedlat mantal. In flyttar familjen Ryberg 1852 från Stockolm.
Commisionslandtmätare Tufve Ludwig Ryberg f. 1806 i Snöstorp.

Fru Katrina Charlotta Kemner	f. 1801 i Cimrishamn.
S Thor	f. 1838.
D Hulda Aurora Kristina Elisabet	f. 1836.
D Ultima	f. 1837.

Familjen flyttar till Halmstad 1855.
Inhyses

Skrifvaren Wilhelm Stephan Ridderstedt	f. 1828 i Wernamo. Från Wäxiö 1852. Till Halmstad 1854.
Anna Petersdotter	f. 1825. Från Refteled 1852. Ut 1854.

Adliga ätten Ridderstedt, nr 1862

Tab 8:
Barn:
Wilhelm Stefan född 1828-07-02 i Värnamo socken. Lantmäteriauskultant 1865. Död 1886-08-21 i nämnda socken. Gift 1 o 1864-10-08 med **Fredrika Lovisa Eugenia Krumlinde**, född 1825-08-01 i Lund, död där 1882-01-10, dotter av traktören Adam Krumlinde och Maria Lovisa Santesson. Gift 2 o 1883-02-04 i Halmstad med **Anna Catharina Billgren** i hennes 2:a gifte, född 1826-02-22 i Trelleborg, död 1919-05-03 i Halmstad, dotter av sjötullvaktmästaren Nils Billgren och Maria Hansdotter.

Brukare 1852 – 1861:
Följande familj flyttar in 1852 från Burseryd, som brukare och flyttar ut 1861:

Carl Peter Jakobsson	f. 1815 i Kalf.
H Charlotta Johansdotter	f. 1818 i Burseryd.
S Johan August	f. 1842 i Burseryd.
S Anders Magnus	f. 1844 i Burseryd.
S Per Salomon	f. 1847 i Burseryd.
D Anna Mathilda	f. 1849 i Burseryd.
D Maria Carolina	f. 1851 i Burseryd.
D Christina Charlotta	f. 1853 i Långaryd.
D Ida Wilhelmina	f. 1855 i Långaryd.
D Alvida Josefina	f. 1858 i Långaryd. Död 1859.
S Jakob Alfred	f. 1859 i Långaryd.
Dr Sven Peter Pettersson	f. 1834. In 1855. Till Malmö 1856.

Brukare 1856 – omkr. 1860.

Enk. Anna Samuelsdotter	f. 1789. In 1856. Död 1858.
Peter Johan Johansson	f. 1821. In 1856.
H Gustava Andersdotter	f. 1818.
D Emma Johanna	f. 1848.
D Albertina	f. 1850.
D Carolina	f. 1852.
S Johan August	f. 1855.
D Josefina	f. 1858.
Dr Erik Magnus Karlsson	f. 1837. In 1857. Ut 1858.
Dr Sven Magnus Svensson	f. 1832 i Refteled. In 1856. Till Willstad 1860.
Pig Brita Beata Carlsdotter	f. 1838. In 1856. Ut 1857.

Hyresfolk 1856 – 1859:

Andreas Andersson	f. 1828.
H Maria Katrina Hallberg	f. 1816.

Makarna till Hestra 1859.

Arrendator 1861 – 1871:
Kaptens Boställe.

Henric Gustav Ståhlberg	f. 1822 i Nässjö. Från Hestra 1861.
H Charlotta Löfström	f. 1835 i Tysslinge, Örebro län. Från Vallentuna, Stockholms län 1861.
S Carl Gustav	f. 1862.
D Beda Christina	f. 1864.
D Henrica Charlotta	f. 1866.
S Johan Elof	f. 1867.
S Svante Elof	f. 1869.
Pig Christina Petersdotter	f. 1841. Från Vinberg, Halland 1861.
Pig Petronella Andreasdotter, oäkta	f. 1843. Från Thorup 1862.
Pig Christina Petersdotter	f. 1841. In 1864. Ut 1868.
Dr Josef Johansson	f. 1841. Från Söndrum 1864.
Dr Salomon Johannesson	f. 1849 i Hestra. In 1866. Till Hestra 1867.
Dr Johan Anders Pettersson	f. 1848. In 1867. Ut 1871.
Pig Helena Samuelsdotter	f. 1840. Från Halmstad 1867. Ut 1868.
Pig Carolina Petersdotter	f. 1851. In 1868. Till Willstad 1869.
Inhyses	
Pig Charlotta Elisabet Eriksdotter	f. 1835 i Willstad. Från Hestra 1868. Till Willstad 1873.
u.ä. son Justus Enok	f. 1870.
Pig Kristina Svensdotter	f. 1846 i Åhs. In 1870. Ut 1871.
Enk Helena Kristina Ståhlberg	f. 1846 i Åhs. Död 1869.

Familjen Ståhlberg flyttar till Nissaryd Mellangård 1871.

Boende 1870 – 1877:
Indelnings Stufvan Mogård ?
Följande familj kom 1870 från Flisby till Kaptensbostället Mogård..

Adolf Georg Hjalmar Åberg	f. 1829 på Ängaryd i Säby. (Son till Adolf Georg Åberg). Kapten vid Jönköpings Regemente. Gift 1858. RSO. Avsked 1881 som Major. Död 1897 i Säby.
H Selma Thekla Augusta Stockhaus	f. 1838 på Malma säteri i V Ryd. Dotter till hovkamreraren Gustav Adolf Stockhaus och Maria Vilhelmina Göhle.
D Edith Gunhild Wilhelmina	f. 1860 i Flisby. Till Godegårds bruk 1888. Gift med inspektor Karl Axel Wetterström.
S Sixtius Arthur Gustaf	f. 1863 i Flisby. Gift med Ada Gustavsson 1889. Till Ljusdal 1899.
D Selma Aurora Helena Elisabeth(Sally)	f. 1865 i Flisby. Gift 1886 med Carl Fredrik Stjernspetz. Till Stensgöl säteri i Eksjö 1887.
S Carl Hilding Gabriel	f. 1867 i Flisby. Vistas å okänd ort.
S Axel Adolph Herman	f. 1868 i Flisby. Gift med Johanna Nilsson 1895 Till Ljusnarsberg, Örebro län 1897. Byggmäst.
D Ellen Sigrid Lydia	f. 1871 på Mogård i Långaryd. Död 1896.
S Carl Gustav Gabriel	f. 1874 på Mogård i Långaryd. Död 1875.
D Anna Hildur Carolina	f. 1876 på Mogård. Gift 1898 med godsägaren Gustav Edvard Viktor Berg
D Sigrid Ingeborg Mari	f. 1879 i Säby. Död 1891.
Tjenstefolk:	
Dr Carl Gustaf Andersson	f. 1853 i Säby. Från Säby 1870.
Pig Mathilda Gustavsdotter	f. 1850 i Flisby. In 1873. Ut 1874.
Pig Helena Sofia Johannesdotter	f. 1848 i Willstad. In 1871. Ut 1872.
Pig Anna Maria Johannesdotter	f. 1848 i Willstad. In 1871. Ut 1871.
Dr Samuel Johannesson	f. 1844. In 1871. Till Thorup 1872.
Pig Anna	f. 1854 i Flisby. Från Flisby 1872.
Dr Jakob Andersson	f. 1855 i Refteled. In 1874. Ut 1875.
Pig Anna Christina Johannesdotter	f. 1858 i Forsheda. Från Forsheda 1874.
Pig Lena Eriksdotter	f. 1850 i Willstad. Från Willstad 1874.
Dr Josef Andersson	f. 1855 i Refteled. In 1874. Ut1875.

Familjen Åberg flyttade till Säby 1877.

Jakthistoria om en rådig soldat.

Kapten Hjalmar Åberg på Mogård brukade en och annan gång göra en liten jakttur, och då hade han alltid sitt faktotum soldaten nr 46 Blom med sig. En dag på senhösten då det var rätt kyligt skulle de ut på en jakttur väster om Nissan. Vid badstället ett stycke väster om skjutbanan hade han sin båt, och dit begåvo de sig för att ro över ån. Hundarna placerades i fören, kaptenen i aktern och Blom vid årorna. När de lagt ut från land sade Åberg: ”Hör du Blom, jag tycker att det är kyligt, så vi taga oss väl en liten värmare” och så tog han upp pluntan, tog sig en klunk och räckte den till Blom. Men innan Blom hunnit

sätta den till munnen, så kom en stock flytande på vattnet, varvid hundarna som miss-tänkte ett villebråd, rusade upp på båtkanten, så att båten stjälpte och alla kommo i vattnet. Som väl var skedde kantringen på grunt vatten, så alla kommo välbehållna i land, fast våta och ruskiga. Då sade Åberg: ”Det var ju ett spektakel det här, men värst var det med brännvinet, som gick förlorat, ty nu hade vi behövt en värmare”. Blom svarade:”Gud bevare kapten, jag lade tummen på hålet då båten välte, så brännvinet är nog i behåll”.

Tidningsartikel.
Major Åberg avled 1897. I Östgötaposten den 26 feb 1897 kunde man läsa följande:
Major Åberg som var född 1829, utnämndes 1853 till Underlöjtnant vid Jönköpings regemente, avancerade 1868 till kapten och kompaniområdesbefälhavare först vid Södra Västbo och därefter vid Norra Vedbo kompaniområde samt fick 1881 avsked med majors rang. Major Åberg var en äkta tyg af det gamla svenskmanna, godmodiga och hederlige krigarsläkte, som nu synes vara på väg att höra till sagan. Omtyckt och uppburen av både förmän, kamrater och manskap, hade han alltid tid, tillfälle och naturlig strävan att å sin strax intill Tranås naturskönt belägna egendom Ängaryd, utföra en gästfrihet och gemytlig broderlighet, som helt visst skall sent förgätas av hans många äldre och yngre bekanta.

Efter 1877 bor inga militärer på Mogård.
I HFL står: Ägare Kungl. Majt. och Kronan.
Kaptensbostället Mogård även kallat Mogårds Kronopark nr 1.
(Kungl. Majt. och Kronan äger även mark i Boarp Hallagård som kallas Mogårds Kronopark nr 2.)

Arrendator 1878 – 1889:
Följande familj flyttade 1878 från S Hestra till Kaptensbostället Mogård.
Arrendator:

Kronolänsman Anders Peter Essén	f. 1829 i Wallsjö. Död 1905.
H Anna Sofia Ester Vallerström	f. 1834 i Burseryd. Död 1903
D Amalia Sofia Beata	f. 1854 i Hestra. Till S Hestra 1885.
S Carl Anders Cristian	f. 1856 i Hestra. Till Kjöpenhamn 1879. Se Minnessten på Mogård 1795.
S Peter Oskar Vilhelm	f. 1860 i Hestra. Till Solberga 1885. Till N Amerika1895.
S Knut Gustav Fritjof	f. 1863 i Hestra. Foto, se nedan.
S Sven Adolf Robert	f. 1865 i Hestra. Sergeant vid Blekinge bat. Till Sandvik 1905.
D Hildegard Maria Charlotta (Hilda)	f. 1868 i Hestra. Gift 1895 med prästen Knut Konrad Broberg, som tillhörde Augustana-synoden. Bodde i USA, Dörarp, Lagan och Kristvalla. Död 1936.
S Fredrik Otto Hjalmar	f. 1872 i Långaryd. Till Stockholm 1891.
S Johan Alfred Birger	f. 1858 i Hestra. Från Båraryd 1880. Till Sala 1885.

Pig Anna Christina Johansdotter	f. 1858 i Forsheda. Till Stockholm 1875.
Dr Anders Andersson	f. 1845 i Willstad. Ut 1879.
Dr Josef Andersson	f. 1855 i Refteled. In 1877. Ut 1878.
Dr Carl Anders Svensson	f.1853. Från Hestra 1878. Till S Hestra 1880.
Pig Brita Mathilda Petersdotter	f. 1859 i Burseryd. Från Hestra 1878. Ut 1883.
Pig Maria Benedictusdotter	f. 1858 i Hestra. Från Hestra 1878. Till Willstad. In 1879. Till Hestra 1889.
Pig Adelina Carlsdotter	f. 1856. Från Hestra 1877. Till Håcksvik 1879.
Dr Gustav Malcolm Jakobsson	f. 1858. In 1877.
Pig Anna Maria Fredriksdotter	f.1841 i Refteled. Från Hestra 1878. Till Refteled 1880.
Wattström Dagmar Lovisa	f. 1875. Från Burseryd 1888.

Följande familj in 1883 och ut 1885:

Gustav Malkolm Jakobsson	f. 1858 i Burseryd. Gift 1883.
H Brita Matilda Petersdotter	f. 1859 i Burseryd.
S Carl Birger Paulinius	f. 1884.

Soldat Jakob Salomom Kjellström	f. 1862 i Burseryd. In 1883. Ut 1885.
Dr Johan August Svensson	f. 1861. Från S Hestra 1885. Till S Hestra 1887.
Dr Salomon Karlsson	f. 1865 i Kärda. Från Dannäs 1887. Till Hestra 1889.
Pig Johanna Albertina Jakobsdotter	f. 1861. In 1881. Ut 1883. In 1884. Ut 1885.
Pig Ida Larsdotter	f. 1855. In 1883. Ut 1884.
Pig Neta Charlotta Samuelsdotter	f. 1865. In 1885. Ut 1889.
Pig Charlotta Gustava Andersdotter	f. 1853 i Berga. Från Burseryd 1886. Ut 1886.
Pig Goda Josefina Eriksdotter	f. 1866. In 1886. Ut 1887.
Pig Severina Mathilda Karlsdotter	f. 1865 i Gryteryd. Från Gryteryd 1887. Till Willstad 1888.
Eva Maria	f. 1871. In 1888. Ut 1888.
Karl Johan Adelberg	f. 1863 i Kärda. Från Ryssby 1888. Till S Hestra 1889.

Knut Gustav Fritjof Essén
f. 1863 i Södra Hestra.
Bodde på Mogård tillsammans med föräldrarna 1878 – 1889.
Med. lic. i Lund 1891.
Läkare i S Unnaryd 1892 – 1905.
Gift med Anna Elisabet Helena Lindell år 1894.
Knut Essén dog 1907.

Familjen Anders Petter Essén flyttade till S Hestra 1889.

Arrendatorer 1890 – 1894:
Carl Andersson på Karlsro och tillika Andreas Andersson (Emma Lindbäcks far) i Nyarp.

Boende 1894 – 1926:
Familjen Lindbäck flyttar 1894 från Fridhem, Långaryd till Mogård.

Kronojägaren Karl-Gustav Lindbäck	f. 1861 i Film, Uppsala län. Gift 1886.
H Emma Josefina Andreasdotter	f. 1863 i Långaryd.
D Svea Alfhild Napolia	f. 1887. Till London 1914. Sedan fästmannen som var flygare omkommit i 1:a världskriget, återvände hon hem från London 1915. Till V Ryd, Östergötland 1919. Gift med kronojägaren Ernst Nilsson 1919. Bodde i Eksjö.
D Ellen Agda Margret	f. 1892. Till Sandvik 1914. Gift med kronojägaren John Carlsson. Bodde i Nässjö
D Elsa Ragnhild Danira	f. 1896. Till N Amerika 1911. Gift 1 McNeeley, gift 2 Lawrence. Bodde i Hillsboro, nära Portland, Oregon.
S Karl Evert Bertil (tvilling)	f. 1900. Till Värnamo 1918. Från Värnamo 1919. Gift med Elin. Skogvaktare. Bodde i Österbymo, E-län.
S Gustav Harald Andreas(tvilling)	f. 1900. Till Värnamo 1916. Från Värnamo 1918. Död 1918.
S Knut Evert Henrik	f. 1903. Taxiägare. Senare cykelhandlare på Nyby. Gift med Dagmar f. Rundkvist. Till Gislaved 1947. Gummiarbetare.

Kronojägare var en yrkestitel för skogvaktare anställda av statliga Domänverket. En kronojägare var chef för en bevakning, ett skogsområde som 1990 kunde variera mellan 10 000 och 20 000 hektar. Inom sin bevakning ansvarade kronojägaren för avverkning, skogsvård, skoglig planering samt viss jakttillsyn. Till sin hjälp hade han flera arbetslag med skogshuggare och skogsmaskiner. Arbetsledning var en stor del av kronojägarens arbete. Kronojägare var oftast utbildade skogstekniker men kunde även vara

skogsmästare. När Domänverket i början av 1990-talet omvandlades till det statliga bolaget Assi Domän, sedermera Sveaskog ersattes kronojägare som yrkestitel av de mer specialiserade befattningarna avverkningsledare, planerare och virkesköpare.

Karl-Gustav Lindbäck 1890-tal

Emma Lindbäck 1890-tal

Amerikabesök på Mogård 1911 av Emmas bror Johan Nordgren och hans familj.
Från vänster: Emma Lindbäck, Karl-Gustav Lindbäck, Henrik Lindbäck, Agda Lindbäck, Johan Nordgren, Dewey Nordgren Annie Nordgren, Elsa Lindbäck och Lily Nordgren. Framför vagnen tvillingarna Harald och Bertil Lindbäck. (Annie Nordgren var syster till P. M. Holmén i Nissaryd).

Familjen Lindbäck på Mogård i Långaryd 1914.
Från vänster: Agda, Harald, Bertil, Henrik, Karl-Gustav och Emma.

Elsa Lindbäck och Agda Lindbäck 1911.

Svea Lindbäck och Ernst Nilsson i Eksjö

Inhyses 1894 – 1895:

Soldaten Sixten Alexius Ek	f. 1872.
H Pernilla Josefina Petersdotter	f. 1872.
D Anna Mildred Karolina	f. 1894.
Dr Samuel Persson Sjökvist	f. 1879 i Sunnemo, Värmland. Från Fernebu Värmland 1903. Till Källarne 1905.
Pig Ida Maria Elm	f. 1879. In 1901. Till Söndrum 1902.

KG Lindbäck gjorde entre i Logen nr 331 Långaryds Hopp 1885 genom klareringskort från Logen Dannemora nr 855. Han var med om att införa en sjukkassa för medlemmarna där även icke-medlemmar kunde få vara med. Han var sekreterare under ett antal år.

KG Lindbäck var även politiskt aktiv och tillhörde De Moderata. Vid kommunfullmäktigevalet 1926 erhöll De Moderata 17 platser och Arbetarpartiet 8 platser. De Moderatas lista toppades av kyrkoherde Allgulin, kronojägaren KG Lindbäck och läraren Gustav Larsson. Lindbäck var bl.a Kommunalstämmans ordförande och vice ordförande i Skolrådet.

Familjen Lindbäck flyttar till Nyby, Nyarp Skattegård 1:18 år 1926.

Arrendator 1926 – 1955:

Sergeant Karl Ivar Larsson	f. 1886 i Boarp, Långaryd. Gift 1915. Flaggjunkare. Avsked som löjtnant.
H Jenny Elisabet f. Jakobsson	f. 1890 i Långaryd på torpet Fällan. Död 1979.
D Eva Lisa Olivia	f. 1916 i Carlskrona. Barnsköterska. Till Virestad 1934. Från Karlskrona 1941. Till Vaxhoolm 1942. Gift med flaggkorpral Sven Ryr.
D Ingrid Elisabet	f. 1917 i Carlskrona. Barnsköterska. Gift med tullvakten John Backe. Bodde i Helsingborg..
D Helfrid Margareta	f. 1918 i Carlskrona.Gift med Stig Karlsson, som startade Esskå Metall i Långaryd.
S Lars-Ivan Vilhelm	f. 1920 i Carlskrona. Drivande i Långaryds IF. Verktygsarbetare. Gift med Mairy. Bodde i Skeppshult.
S Karl-Erik Rikard	f. 1922 i Carlskrona. Gift med Ingvor. Förman hos Esskå Metall. Bodde i Landeryd.
S Sven-Rune Ingvar	f. 1925 i Carlskrona. Arbetade hos Esskå. Bodde i Långaryd, Fridhem och Hyltebruk

D Agda Birgit Ingegerd — f. 1928 i Långaryd. Till Borås 1948. Gift med fänrik Ingvar Johansson

S Alf Bertil Ingvar — f. 1931 i Långaryd. Gift med Siv. Folkskollärare. Rektor. Bodde i Tranemo.

Familjen kom från Carlskrona 1926 och flyttade till Fridhem i Långaryd 1955.

KARL IVAR LARSSON
Mogård, Långaryd.
Född 17 jan. 1886 i Långaryd. Sergeant på övergångsstat vid Kungl. Kustartilleriet. Ordf. i kommunalstämman, kommunalfullmäktige och kyrkostämman, led. i polisnämnden i Långaryd-Färgaryds polisdistrikt.
Långaryds socken.

Familjen Larsson på Mogård 1951.
Stående: Sven-Rune, Lars-Ivan, Margareta, Eva, Alf och Karl-Erik.
Sittande: Ivar, Jenny, Ingrid och Birgit.

Övre raden: Sven-Rune, Lars-Ivan, Ingvor, Margareta, Eva, Sven, Alf och Karl-Erik.
Mellanraden: Stig, Ivar, Jenny, Ingrid, Birgit och John.
Främst: Lars-Erik (Margaretas son), Sia (Karl-Eriks dotter), Kerstin (Ingrids dotter), Margareta (Ingrids dotter), Lars-Göran (Evas son), Sven-krister (Ingrids son).

Arrendator 1955 – 1971:

Oskar Manfred Rudolf Eklund	f. 1901 i Sporda. Skogsarb. Död 1987.
H Laila Maria Hillevi f. Asp	f. 1910 i Simmarydsnäs. Död 1997.
FD Liisa Kirstua	f. 1938 i Nokia, bodde i Åbo Finland. Telefonist. Till Nyarp 1963. Gift med Helge Nydén.

Oskar och Hillevi Eklund 1960-tal.

Liisa Kirstua framför Mogård 1:1 omkring 1960.

Familjen Eklund kom från Träppja och flyttade till Landeryd.

Boningshus och uthus avstyckades 1971 och fick beteckningen Mogård 1:5, som såldes till familjen Dolk. Se Mogård 1:5.
Kungl, Majt och Kronan fortsatt ägande av Mogård 1:1.

Fastigheten såldes till Stora Enso 1998. Den avregistrerades och uppgick i Hylte Mårås 1:2. Stora Enso genomförde en fastighetsreglering och ny beteckning blev Håknaryd 1:18.
Fastigheten såldes 2013 till Gösta Welandsson i Smålandsstenar och ingår numera i Håknaryd 1:18.

Mogård 1:2, Nytorp

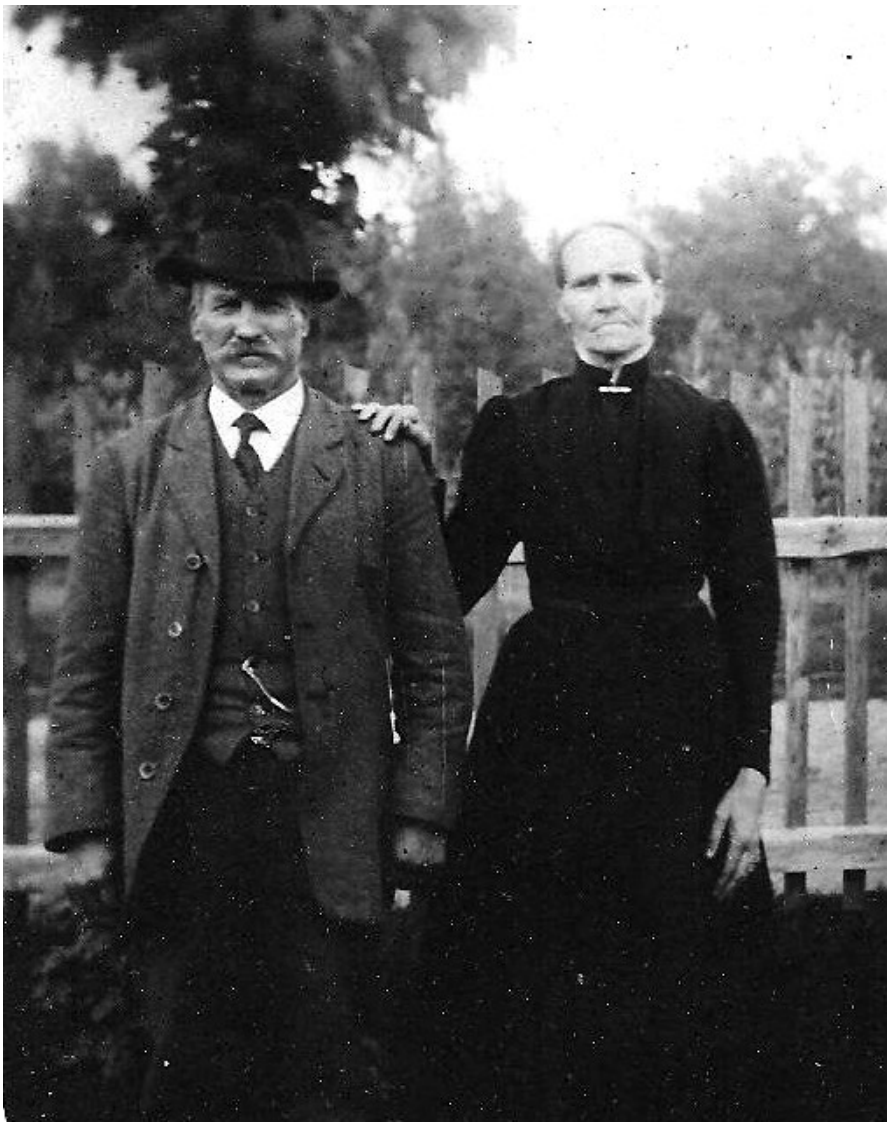
Bostadshus byggt 1907? och ladugård byggd 1908.
Fastigheten avstyckad från Mogård 1:1 år 1937.

Arrendator 1903 – 1923:

Gustav Magnusson Malmberg, arbetare	f. 1863 i Skatelöf Kronobergs län.
H Nilla (Nelly) Katarina Andreasdotter	f. 1861. Gift 1895.

S Karl Axel Mauritz	f. 1896. Se nedan.
D Helga Augusta Kristina	f. 1897. Till Göteborg 1919.
Hennes u. ä d Klara Helfrid Margareta	f. 1917. Skrives som fosterdotter till Gustav Malmberg.
D Rut Ingeborg Bernhardina	f. 1899. Till Göteborg 1918.
D Naemi Judit Maria	f. 1903.

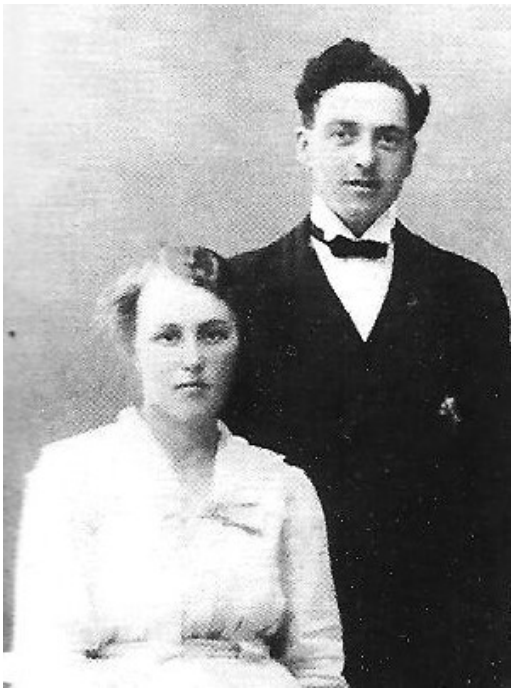
Familjen flyttar till Mogård 1:3, Nydala 1923.

Gustav och Nelli Malmberg omkr. 1920.

Arrendator 1923 – 1930:	
Karl Axel Mauritz Malmberg	f. 1896. Gift 1923. Död 1930.
H Judit Amalia f. Jansson	f. 1898.
D Ingrid Alva Margareta	f. 1925. Gift med Lars Johansson, (Lalis

Lasse). Bodde i Hyltebruk.

Judit och Axel Malmberg 1929.

Ingrid Malmberg 1930.

Olyckshändelse 1930.

Axel Malmberg omkom genom olyckshändelse i Mogårds kronoskog 1930. Man vet inte exakt hur olyckan gick till. Någon har sagt att han kom under ett fallande träd. En annan att de fällde ett träd över en kulle så att trädet slog upp och träffade honom i huvudet. Alfred Eriksson i Kvarnagård körde hem honom på sin släde.

Axels arbetskamrater satte upp en minnessten vid olycksplatsen.
Namnskylt: Malmbersstenen.
Koord på Gula kartan: Long. 1352170, Lat 6328825.

Malmbergsstenen 2016. Text:Axel 1930.

Efter makens död flyttade Judit och Ingrid till S.Gassljunga 1930, och till Karlslund vid Träppja 1932.

Arrendator 1930 – 1938:
Ägare 1938 – 1973:

Karl Johan Klasson	f. 1884 i Öd Älvsborgs län. Dikare. Arbetsledare vid kanalbygget Ekeryd – Remma. Död 1966.
H Signe Teresia f. Lundin	f. 1892 i Villstad. Gift 1920. Död 1961.
S Sven Axel Vilhelm	f. 1920 i Nittorp. Drivande i Långaryds IF. Vägmästare. Bodde i Oskarström. Gift med Birgit Andersson från Tånga.
D Doris Vivi Ingegärd	f. 1924 i Dalstorp.Skolmåltidsbiträde. Gift med Bror-Åke Larsson. Bor i Limmared.
S Klas Valter Lennart	f. 1928. Murare. Ingenjör. Gift med småskol-lärare Kerstin. Bodde i Hyltebruk.
Fosterson Roland Lundin	f. 1937 i Villstad. Gift med Monika Norling. Bodde i Broaryd.

Familjen flyttade från Nittorp till S Gassljunga 1928 och sedan till Mogård 1:2 år 1930.
Köpebrev den 27 maj 1938.

Valter Claesson med Nydala i bakgrunden

Nytorp 1940-tal. Roland Lundin och Doris Classon.

Birgit och Sven Classons bröllop.

Kerstin och Valter Classons bröllop.

Bouppteckning efter Karl Johan Classon 1966. Därefter äger dödsboet gården.

Ägare 1973 – 1974**:**
Långaryds pastorat enligt köpebrev 1973.
Fastighetsreglering den 10/10 1975. Arealen minskad med 17,05 ha till Långaryds Prästgård 2:1.
Fastigheten har nu arealen 5075 kvadratmeter.

Ägare 1974
Kaj Olof Wilhelm Ölander enligt köpebrev 1974.
Ej bosatt på fastigheten.

Ägare 1974 – 1975:
Nils Arvid Ölander och Rachel Regina (Ejan) Ölander enligt köpekontrakt 1974.
Nils Arvid Ölander avled 1975 och Rachel Regina (Ejan) Ölander ensam ägare.

Ägare 1975 – 1985:

Laila Elisabet Jeppson	f. 1941. Köpebrev 1975.
Ragnar Jeppson	
S Richard	f. 1972.

Ägare 1985 – 1990:

Marianne Jensen	f. 1961. Från Skive Danmark.
Per Stefan Weylersson	f. 1956. Från Gislaved.

Vid bodelning 1988 övertar Weylersson hela fastigheten som han säljer för 210.000 kr år 1990.

Ägare 1990 – 2011:

Kent Ola Stefan Theorin	Från Boarp.
Lena Annika Katarina Hagman	Från Mjälleryd.

Stefan Theorin och Lena Hagman till Mjelleryd 2008.

Mogård 1:2, Nytorp på 1990-talet.

Boende 2008 – 2011:
Hasse Hagman
H Gerd Hagman
Kom från Mjelleryd 2008 och flytade till yltebruk 2011..

Ägare 2011 -

Roland Johan Aron Nilsson	f. 1945. Lantbrukare. Verkstadsarbetare.
Ethel Kristina Nilsson	f. 1948. Hemvårdarinna.
S Ted	f. 1970. Vertygsmakare. Bor i Oskarström.
D Cecilia	f. 1972. Förskollärare. Bor i Haga, Eskebo.

Kristina och Roland Nilsson med barnen Cecilia och Ted år 1987.

Mogård Nytorp 1:2 år 2016.

Mogård 1:3, Nydala

Fastigheten avstyckad från Mogård 1:1 år 1937.
Areal 7468 kvadratmeter.

Boende/Ägare: 1923 – 1948:
Gustav Malmberg med hustru och fosterdotter flyttar från Mogård 1:2 år 1923.

Gustav Malmberg	f. 1863 i Skatelöf Kronobergs län. Död 1948. Bouppteckning 1948.
H Nilla (Nelly) Katarina Andreasdotter	f. 1861. Gift 1895. Död 1943.
FD Klara Helfrid Margareta	f. 1917. Till Göteborg 1926.

Boende 1923 – 1925:

Oskar Vilhelm Bengtsson	f. 1892. Från Canada 1922. Gift 1922. Till Canada 1923.
H Naemi Judit Malmberg	f. 1903. Från Mogård 1:2 år 1922. Till Canada 1925.

Ägare 1949 – 1978:

Karl Johan Sigfrid Larsson	f. 1899 i Långaryd. In 1950. Till Höstro 1977.

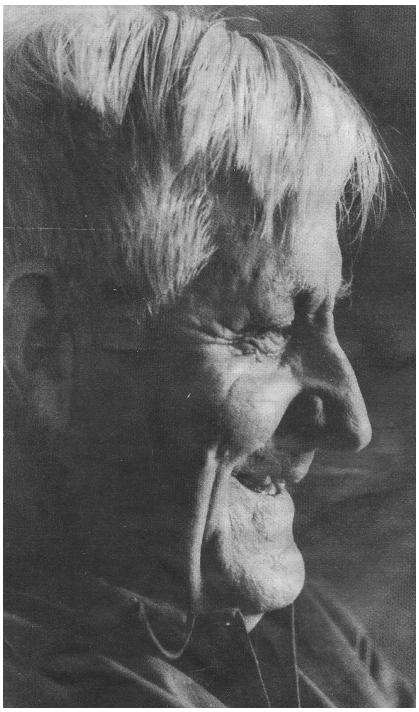
Hyresgäst 1949 -1951:

Johan Viktor Sahlberg	f. 1902 i Bjärtrå. Försäljare.Gift 1948.
H Märta Margareta f. Eriksson	f. 1905 i Lycksele.
D Birgitta	f. 1948 i Luleå.
H d i g1 Inger Margareta Forsberg	f. 1934 i Lycksele. Från Göteborg 1950.

Familjen flyttade till Fjärås 1951.

Mogård Nydala, som målad tavla..

”Johan på Lugnet” föddes på torpet Lugnet under Prästgården.

Han arbetade som dräng åren 1924 - 1945 hos August Andersson i Nissaryd, Gallagård. När Johan började slog man säden med lie och tog upp för hand. Mot slutet kom själv-bindare som underlättade arbetet.

Åren 1945 – 1950 var han anställd hos Fredlund på Karlsro. När Fredlund sålde Karlsro köpte Johan Mogård Nydala och arbetade med lite av varje ex. Ved-huggning och trädgårdsskötsel i bygden. Han var också anställd hos August Andersson i Nissaryd, Nygård.

Johan var NTO-are sedan ungdoms-åren. Han var även medlem i Långaryds Hembygdsförening och Röda Korset. Han flyttade till Höstro 1977.

Bertil Holmén har berättat följande om Johan på Lugnet:
Eftersom Johan var född på Lugnet kallades han ”Longningen”. Han var som man sa lite ”förveten”.

En gång stod min far och Artur ute på gärdet vid vår stenmur. 100 meter därifrån var han vid en annan stenmur. För att skoja med honom började de peka upp i luften på olika håll. Longningen höll på att vrida nacken av sig för att se vad de pekade på.

En annan gång när han gick och harvade tittade han på en bil och märkte inte att hästarna stannat så han snubblade rakt in i harven.

En annan gång när han körde moped förbi Femsjö kyrka och tittade in på kyrkogården så råkade han köra rakt på en parkerad bil. –”Där var gravet” sa han.

Han var länge en trogen medlem i NTO i Långaryd. En gång gjordes en utflykt ner till hallandskusten i egna bilar. Jag, Bertil Holmén, körde med vår Volvo Duett ”Röda Blixten”. Han och Aina Johansson Karlsro samt några ungdomar åkte med mej. När resan var slut steg han av bilen och lite riktad mot Aina som också satt i baksätet sa han ” Tack för samlaget”.

Ägare 1978 – 1979:
Ulf Hansson f. 1948.

Ägare 1979 -
Henning Bent Jensen
Bente Hanne Jensen
Används som fritidsbostad. Ägarna är bosatta i Herlev Danmark.

Bente och Henning Jensen vid Nydala. I bakgrunden till vänster Nytorp.

Mogård 1:4, Kvarnagård.

Fastigheten avstyckades från Mogård 1:1 år 1937.
Nuvarande bostadshus byggt 1940 och ladugård byggd 1916.

Boende1717 -1722:	
Peder Andersson.	
H Kirsten Nilsdotter.	
S Andreas Petri.	f. 1721.
S Samuel Pedersson	
D Kirstin Pedersdoter.	
L.f. Anna Larsdotter	L.f. = Lejda flickan.
P Ingjär Bengtsdotter.	
P Elin Bengtsdotter.	
S Petter Pedersson.	
P Judina Jönsdotter.	
L.g. Sante Petersson	L.g. = Lejda gossen.
Inh. B. Anna Månsdotter	
L.g. Jöns Bengtsson	
Inh. Eder Andesson.	

1723 – 1728: Uppgifter saknas.

Boende 1729 – 1747:	
Pär Andersson	Död omkring 1747
H Kirstin Nilsdotter	f. 1672. Bor kvar till sin död 1770.
D Kirstin Pärsdotter.	Gift i Höljeryd.
S Petter Pärsson	f. 1721. Se nedan.
Dr Jakob Andersson	
L.g. Jöns Andersson	
Ingjär Andersdoter	
L.dr. Svän.	L.dr = Lejda drängen.
P Annika.	
P Elin Nilsdotter.	
P Anna Månsdotter.	
Pär Pärsson.	

Boende 1747 – 1790:	
Petter Pärsson	f. 1721. Död omkring 1790.
H Helena Jönsdotter	f. 1726. Bor kvar till sin död 1804.
S Peter	f. 1747. Gift omkr. 1776.
D Regina	f. 1750. 1760-tal: Tjenar i Holmseryd.
D Kirstin	f. 1752. Se nedan.
S Samuel	f. 1756. Till Kinnared omkr. 1770.
D Johanna	f. 1759. Tjenar i Ekeryd 1790. Sjuklig.
D Anna	f. 1762. Gift omkr. 1790.
L.g. Gabriel Jönsson	f. 1735. Mitten p 1750-talet. Kråkeryd.

Måg Johnnes Knutsson	f.1746 . Flyttar in omkr. 1780. Gifter sig med dottern Kirstin. Död 1815.
H Kirstin Petersdotter	f. 1752. Se ovan.
D Karin	f. 1781. Död 1783.
D Cristina	f. 1782.
S Johannes	f. 1787.
D Eva	f. 1791.
Chrstina Bengtsdotter	f. 1760. In omkr. 1790.

2 familjer tycks bo i Kvarnagård från 1790.

Boende 1790 – 1816:
Familj 1: Se ovan:

Johannes Knutsson	f. 1746. Död 1815.
H Kjerstin Pettersdotter	f. 1752.
D Christina	f. 1782.Till Jälluntofta 1802. Gift i Remma
S Johannes	f. 1787.
D Eva	f. 1791. Död 1812.
? David Arvidsson	f. 1802. Från Yttersjö
Fl Anna Greta Arvidsdotter	f. 1796. Från Yttersjö.
Hustruns söster pig Johanna	f. 1759.
? David Arvidsson	f. 1802. Till Eldsberga 1817.
? Anna Greta Arvidsdotter	f. 1796. Till Eseryd 1815.

Boende 1790 – 1796:
Familj 2:

Arvid Davidsson	f. 1756.
H Anna Pettersdotter	f. 1764.
D Pernilla	f. 1796.

Familjen flyttar till Hokhult 1796.

Boende slutet 1790-tal – 1831:

Sven Ljunggren	f. 1755. Död 1831.
H1 Maria Persdotter	f. 1770. Död 1803.
H2 Ingjerd Andersdotter	f. 1769.
S 2g Per	f. 1810. Död 812.
Pig Christina Börjesdotter	f. 1772.
Pig Ingjerd Andersdotter	f. 1769. Från Bälhult. Se ovan.
Pig Anna Andersdotter	f. 1781. Från Nyarp.

Boende 1816 – 1829:

Jöns Jonasson	f. 1780. Död 1829.
H1 Catharina Håkansdotter	f. 1776. Död 1819 vid Mogård.
H2 Ingerd Svensdotter	f. 1802. Dotter till Sven Ljunggren.
S Johannes	f. 1811. Se nedan.
S Håkan	f. 1815

S2g Carl Jönsson	f. 1822. Se nedan.
D Christina	f. 1826. Död 1830.

Familjen kom från Kinnared 1816.

Brukare (1/4) 1829 – 1835:

Johannes Jönsson	f. 1811. Till Svenstorp 1836.
Pig Hanna Maria Hansdotter	f. 1809. Från N Ekeryd.
D Johanna Christina	f. 1833.
Ingerd Svensdotter (se ovan)	f. 1802. Till Eseryd 1834.
S Carl Jönsson (se ovan)	f. 1822. Till Eseryd 1834. Långaryds förste utbildade folkskollärare. Se nedan.
S Sven	f. 1833. Död 1833.

I ”Långaryds socken” författad av Carl Rydhe kan man läsa följande:

När den första folkskolan inrättades i Långaryd 1847 utsågs till lärare en man vid namn Carl Jönsson född 1822 och bördig från Kvarnagården. Efter sin morfader antog han namnet Ljunggren. Han karakteriseras som en god om än sträng lärare, men karbasen (rottingen) var ju fordom ett allmänt och ofta använt undervisningsmedel.

Skolstyrelseprotokoll 1846:

För att erhålla examinerad lärare beslutade församlingen den 25 januari 1846 att ”enligt begäran av drängen Carl Jönsson från Boarp Hallagård, vilken hade anhållit om stämmans utlåtande, huruvida han av densamma kunde enligt sin önskan, bliva anmäld till intagning såsom elev vid seminariet i Wexiö. Att ”bemälde” person, känd för lycklig fattningsgåva, god kristendomskunskap samt ett ärligt, nyktert och stadgat uppförande, skulle till intagning vid berörda läroanstalt av församlingen anmälas, med villkor att efter genomgången lärokurs i behörig tid och erhållna betyg om fullgoda kunskaper och värdigt uppförande, anställas såsom lärare vid den inom församligen beslutade folkskolan”

Denne Carl Jönsson antog namnet Ljunggren och inskrevs vid ovan nämnda seminarium den 25 januari 1846. Den 1 mars 1847 började han som lärare i Boarps rote hos Johannes Hansson i Norra Ekeryd.

Carl Ljunggrens första lön utgjorde 100 riksdaler per år samt kofoder. Han var lärare i Långaryd 1847 – 1867 och därefter ambulerande lärare mellan Kråxås och Kråkshult 1867 – 1876. Därefter pensionerad. Han var även kommunalordförande 1866 – 1872.

Boende 1834:

Peter Pehrsson	f. 1803.
H Ingerd Pehrsdotter	f. 1810.
D Petronella Christina	f. 1830.

Familjen kom från Tovhult 1834 och flyttade tillbaks dit 1834.

Brukare 1835 – 1845:

Johannes Nilsson	f. 1811. Från Esehylte 1835.
H1 Johanna Persdotter	f. 1808 Från Mogård 1835. Död 1843.
H2 Pernilla Magnidotter	f. 1818. Gift 1844. Från N Strömhult 1844.

S Lars Magnus (Johan?)	f. 1836.
D Nilla.	f. 1838.
S Per Johan	f. 1841.
Brita Lisa Johannesdotter	f. 1819. Från St Rya 1836. Till Esehylte 1837.
Dr Håkan Jönsson	f. 1815. Till Asige 1834.
Inh Christina Carlsdotter	f. 1828 i Jälluntofta. Från Jonsbo 1843.
Pig Maja Larsdotter	f. 1825. Från N Sotaryd 1843.
Pig Maria Katrina Petersdotter	f. 1811 i Näsby. Från Björkö 1843. Till Torup 1843.
U.ä.son Johan August	f. 1840. i Björkö. Till Torup 1843.
Pig Brita Lisa Johannesdotter	f. 1819. Till Esehylte 1837.

Familjen Nilsson till Möcklehult och sedan till Hesterås 1845.

Brukare 2 (1/2) år 1835 – 1843:

Lars Magnus Nilsson	f. 1808. Från Käringanäs 1835.
H Ingerd Nilsdotter	f. 1809 i Refteled
S Johannes	f. 1835.
S Carl Anders	f. 1839.
S Nils Peter	f. 1842.

Familjen flyttar till Hultet, Käringanäs 1843.

Brukare 1 (1/4) 1845 – 1850:

Per Bengtsson	f. 1779. Från Fällan 1845. Död 1850.
H Stina Petersdotter	f. 1782.
Dr Johan Anders Jönsson	f. 1815 på Gotland. Till St Skog 1847.
Pig Anna Persdotter	f. 1814 i Vide. Se nedan.
Pig Maja Larsdotter	f. 1825. Till Strömhult 1847.
Pig Christina Carlsdotter	f. 1828 i Jälluntofta. In 1843.
Pig Johanna Petersdotter	f. 1822. Från Jansberg 1844. Till Landeryd 1845.
Dr Jakob Nilsson	f. 1825. Från Esehylte 1847. Till Skåne 1849
Dr Carl Johannesson	f. 1825. Från N Ekeryd 1849. Se nedan.

Brukare 1 (1/4) 1850 – 1860:

Carl Johannesson	f. 1825. Se ovan
H1 Anna Persdotter	f. 1814. Se ovan. Död 1851.
H2 Johanna Christina Nilsdotter	f. 1829. Från Hokhult 1852.
D Anna Johanna	f. 1853.
S Johannes	f. 1855.
D Carolina	f. 1857. Död 1858.
S Carl Johan	f. 1859.
Dr Jakob Nilsson	f. 1825. Till N Fagerhult 1851.
Pig Christina Carlsdotter	f. 1828 i Jälluntofta. Till Gunnarp 1852.

Dr Anders Olaisson	f. 1832. Från St Skog 1850. Till Holmseryd 1853.
Dr Carl Johan Pettersson	f. 1831. Från Hultet 1853. Till Stenshult 1860.
Pig Lena Johannesdotter	f. 1832. Från N Ekeryd 1854. Till N Remma 1858.
Dr Carl Anders Larsson	f. 1829. Till N Ekeryd 1858.

Familjen till Stenshult 1860.

Brukare 1 (1/4) 1860 – 1890:
Qvarnagård Boställe. Ekeryds Qvarn.
Följande familj flyttade från Landeryd (T. Sunnanskog) 1860.

Korporal nr 29 Carl Magnus Svärd	f. 1821. Distinktions Korporal = högsta underbefäl inom armén före 1914. Till Fridhem, Långaryd 1893.
H Anna Maria Andersdotter	f. 1813. i Refteled. Gift 1840. Död 1887.
S Nils Anders	f. 1847 i S Hestra. Till Uppsala 1860.
S Johan Emil	f. 1851 i S Hestra. Se nedan.
S Frans Oskar	f. 1853 i S Hestra. Se nedan.
S Carl Alfred	f. 1856 i S Hestra. Se nedan.
Dr Bengt Johan Magnusson	f. 1838. Från St Rya 1862. Betyg till Carlskrona 1864, till Landskrona 1865, till Stockholm 1866.
Pig Lovisa Petersdotter	f. 1844. In 1862. Till Hastaböke 1864.
Pig Johanna Maria Andersdotter Blad	f. 1841. Från Remma 1864. Ut 1865.
Pig Petronella Andersdotter	f. 1823 i Hestra. Från Landeryd 1861.

Inhyses 1:

Johan Emil Svärd - Karlsén	f.1851 i S Hestra. Corporal nr 24. Till Ösergötland 1877. Gift 1882.Till Nässjö 1882.
H Josefina Lund	f. 1859 i Gryteryd. Från Gryteryd 1881.
S Carl Olof Petrus	f. 1882.
S Claes Gustaf Adolf	f. 1884.

Familjen flyttar till Välinge, Malmöhus län 1885

Inhyses 2:

Frans Oskar Svärd	f. 1853 i S Hestra. Ex 1 i Romehed enligt betyg 1875 af F Sadblad Kompanichef. Ex 2 till Domnarfvet 1876. Från Domnarfvet 1877. Till Domnarfvet 1878. Till Norrland 1879.
H Ottiliana Fyhr	f. 1858 i Sunnersberg. Från Stora Tuna 1877.
S Hugo Carl August	f. 1878 i Stora Tuna.
D Agda Octavia Christina	f. 1880 i Ockelbo.

Familjen kom från Järvsö, Gävleborgs län 1881 och flyttar tillbaks dit 1881.

Inhyses 3:

Dr Alfred Laurentius Rosenqvist	f. 1850. Från Linköping 1873. Flyttningsbetyg inlämnat först 1882. Har under dessa 9 år saknat mantals-skrivningsort. Betyg tll Tranås 1882. Till Aneby 1888.

Inhyses 4:

Dr Carl Alfred Svärd	f. 1856 i S Hestra. Till Norrland 1880 - 1882. Till Ofvansjö 1882. Gift 1882.

Brukare (1/8) 1878 – 1880:

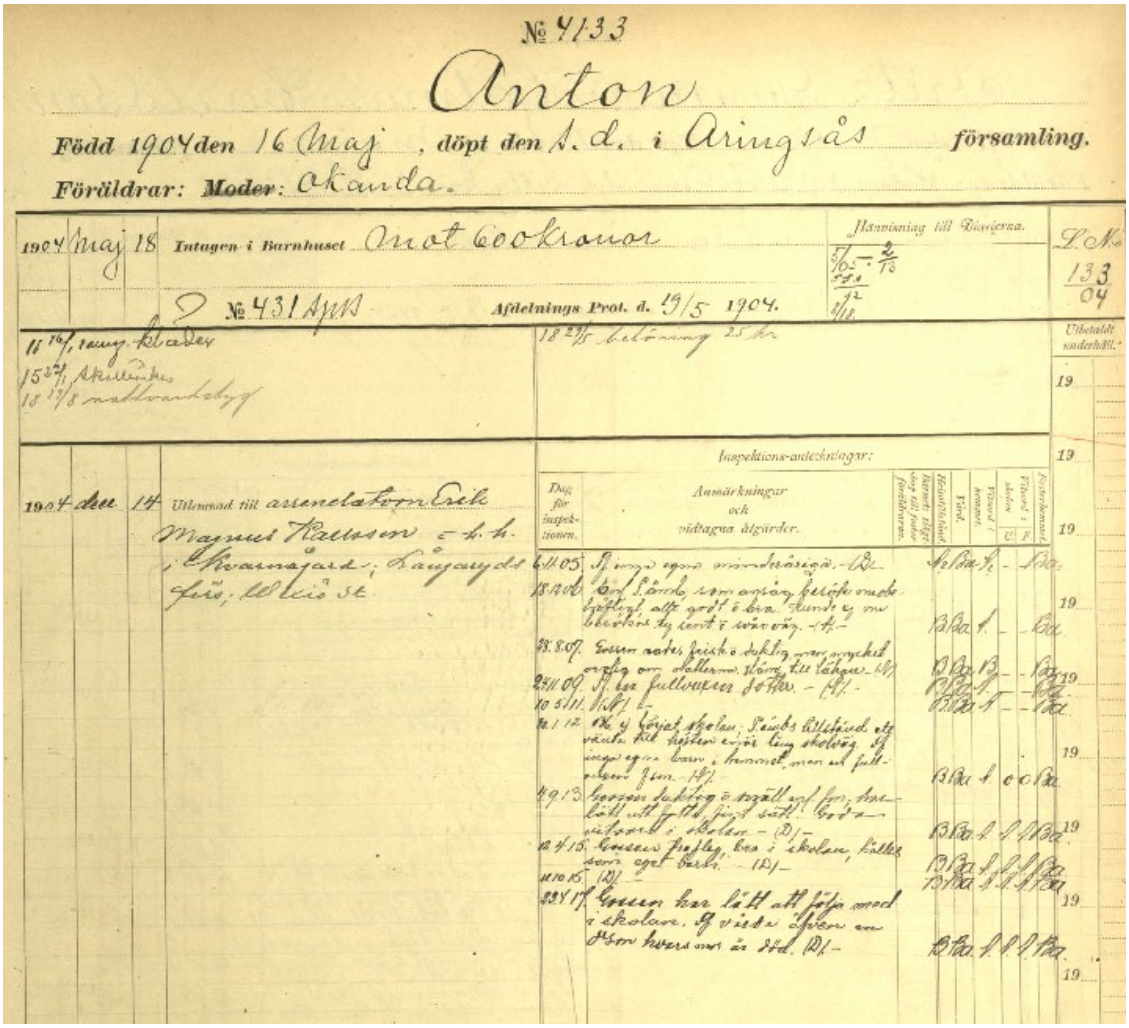
Nils Anders Rydén	f. 1847.
H Johanna Kristina Lindström	f. 1840.
S Julius Alexius	f. 1872.
S Carl Hjalmar Sixten	f. 1873.
S Paul Josef Levin	f. 1878.

Familjen kom från S Fagerhult 1878 och flyttade till Ofvansjö Gävleborgs län 1880.

Under 1880-talet står Kronolänsman Essén på Mogård som arrendator av ¼ Qvarnagården, även kallat Ekeryds kvarn. Ägare är Kungl. Majt och Kronan.

Brukare och arrendator (1/4) 1880-talet – 1919:

Erik Magnus Carlsson	f. 1837. Gift 1877.
H Johanna Christina Danielsdotter	f. 1840.
S Nils Edvard (Danielsson) Eriksson	f. 1870. Stenhuggare. Till Halmstad 1887. Till Klockaregården 1889. Från Klockaregården 1891. Till Degerfors 1892. Till Göteborg 1893-1899. Till Vernamo 1900.
D Hulda Levina (Danielsson) Eriksson	f. 1874. Till Ljungby Kronobergs län 1894
D Matilda Carolina	f. 1878. Död 1898.
S David Albert	f. 1881. Död 1893.
D Johanna Christina, jordbruksarbetare	f. 1883. Genomdrev adoptionen av Anton. Död 1914.
D Goda Josefina	f. 1866. Till Hokhult. Från Carlsro 1890. Gift 1893. Se nedan.
U.ä.s Carl Alfred, dotterson (Godas son)	f. 1887. Arbetsbetyg till Vernamo 1902. Se nedan.
Anton fosterson	f. 1904 i Aringsås Kronobergs län. Från Adolf Fredriks församling i Stockholm 1904. Moder okänd. Barnhusbarn nr 4133. Se nedan.

№ 4133

Anton

Född 1904 den 16 Maj, döpt den 1. d. i Aringsås församling.

Föräldrar: Moder: okända.

1904 Maj 18 Intagen i Barnhuset Mot Cookronor

№ 431 Ajus

Afdelnings Prot. d. 19/5 1904.

L. N. 133 04

Inspektions-anteckningar:

Dag för inspektionen.	Anmärkningar och vidtagna åtgärder.
6/11 05	Ff inga egna minderåriga.
18/12 06	Bes. Sämb, som ansåg besök obehöfligt, allt godt o bra. Kunde ej nu besökas ty sent o svår väg.
28/8 07	Gossen sades frisk o duktig men orolig om nätterna. Större till läkare.
24/11 09	Ff har fullvuxen dotter.
10/5 11	
12/1 12	Ba ej börjat skolan. Söks tillstånd att vänta till hösten enär lång skolväg. Ff inga egna barn i hemmet men en fullvuxen son.
4/9 13	Gossen duktig och snäll enl fm, har lätt att fatta, fint sätt. Goda vitsord i skolan.
12/4 15	Gossen treflig, bra i skolan, hålles som eget barn.
11/10 15	
23/4 17	Gossen har lätt att följa med i skolan. Ff vårda äfven en dtson, vars mor är död.

Förtydligande av Anmärkningar:

6.11.05. Ff inga egna minderåriga.

18.12.06. Bes. S.ämb, som ansåg besök obehöfligt,allt godt och bra. Kunde ej nu besökas ty sent och svår väg.

28.8.07. Gossen sades frisk och duktig men orolig om nätterna. Större till läkare.

24.11.09. Ff har fullvuxen dotter.

10.5.11.

12.1.12. Ba ej börjat skolan. Söks tillstånd att vänta till hösten enär lång skolväg. Ff inga egna barn i hemmet men en fullvuxen son.

4.9.13. Gossen duktig och snäll enl fm, har lätt att fatta, fint sätt. Goda vitsord i skolan.

12.4.15 Gossen treflig, bra i skolan, hålles som eget barn.

11.10.15

23.4.17. Gossen har lätt att följa med i skolan. Ff vårda äfven en dtson, vars mor är död.

Inhyses

Johan Jonasson	f. 1870 i Vislanda. Från Vislanda 1893.
H Goda Josefina Eriksdotter	f. 1866. Gift 1892. Död 1913.

S John Bernhard	f. 1893.
D Ellen Teresia	f. 1895.

Familjen flyttade till Gassljunga Soldattorp, Sjöbo 1896.

Inhyses
F.d Dist. Korpral No 29 Karl Magnus Svärd f. 1821. Till Fridhem Långaryd 1893.

Boende 1919 – 1937:

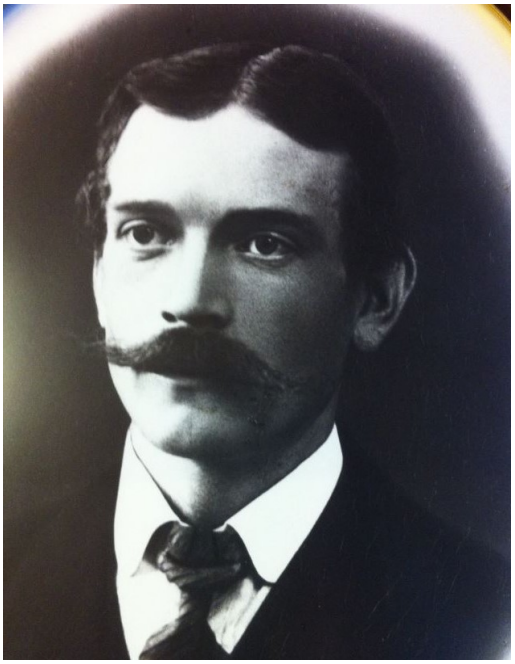
Erik Magnus Karlsson	f. 1837. Gift 1877. Död 1928.
H Johanna Kristina	f. 1840. Död 1927.
Anton Eriksson fosterson	f. 1904 i Aringsås Kronobergs län. Skogsarbetare. Gift 1937 med Irene Andersson
	f. 1906. Till Västerliden 1937. Död av hjärntumör 1939. Irene arbetade på Posten i Långaryd
Karin Edit Kristina Larsson	f. 1905. Från Villstad 1926. Till USA 1927.

Anton Eriksson

Irene Eriksson

Arrendator/Ägare: 1919 – 1960:
¼ eg Kungl. Majt och Kronan. Fastigheten friköptes 1937.

Karl Alfred Eriksson	f. 1887. Gift 1919. Död 1953.
H Selma Alvida f. Larsson	f. 1893. Ut 1972.
S Lars Erik Gerhard	f. 1919. Till Solvalla, Långaryd. Byggmästare. Gift med Maja. Se nedan
S Arne Evert Herbert	f. 1926. Gift 1954. Ut 1954. Se nedan.
S Hugo Gunnar Alfred	f. 1933. Till Hyltebruk 1959.
D Karin Elin Hildur	f. 1933.

Alfred Eriksson

Selma Eriksson

Selma och Alfred Erikssons silverbröllop 1944.

Tvillingfödsel 1933.

Arne Eriksson har berättat följande:
När tvillingarna skulle födas beställde barnmorskan taxi till Kvarnagård. Taxiägaren Henrik Lindbäck insåg att han skulle behöva vänta en stund. Eftersom han arrenderade jakten på Mogård så tog han med sig hund och gevär och gick på jakt under väntetiden. Medan barnmorskan förlöste två barn så hann Lindbäck skjuta två harar.

Kvarnagård friköptes 1937.

Arne Eriksson har berättat följande:

Alfred och Selma gifte sig 1919. Före giftermålet hade Selma arbetat som piga hos Johan Larsson i Nissaryd. Selma kom väl överns med Johan och var mycket omtyckt. Johan Larsson som var skoghandlare och rik, fick rykte om sig att vara snål. Men det var väl så att han hade ekonomiskt sinne.

Bostaden på Kvarnagård var gammal och dålig så när barnen föddes sa distriktssköterskan, Syster Hildur att det måste byggas ett nytt hus.Detta ville inte de styrande för kronogården göra. De ville istället riva huset så att familjen måste flytta bort. Alfred ville då köpa hemmanet vilket godkändes, även det överenskomna priset godkändes. Alfred talade då med Johan Larsson om att få låna pengar till gårdsköpet, vilket han lovade.

När köpet skulle skrivas satt de styrande för kronogården församlade runt bordet. De hade gjort upp en plan för hur köpet skulle betalas. Alfred skulle arbeta i skogen och göra en årlig avbetalning. Alfred sa då: ”Jag vill betala kontant”. Då tittade de styrande från kronogården på varandra och tänkte att han har väl inga pengar. Johan Larsson, som också var med, tog då upp plånboken och sa: Skriv nu ut ett kvitto på hela köpesumman”. Därmed var köpet klart.

Arne Erikssons drög.

När Arne var liten gjorde Johan Jonsson på Sjöbo en drög (kälke) till honom. Den hade han och åkte på i backarna.

Under andra världskriget blev skogsägare ålagda att hugga och klyva enmeters ved ”kommissionsved”, därför att det inte gick att importera kol och koks för eldning. Ångloken eldades med ved och bilarna kördes på gengasved så det gick åt stora mängder.

På Mogårds kronoskog hade huggits sådan ved ute på en ö i en mosse. Skogvaktare Ljungkrans talade vid Arnes far Alfred för att köra ut veden. Men Alfred sa: - Det går inte, för då lägger jag hästen i mossen. – Men jag kan. – sa Arne som stod intill. Alfred lyssnade inte på honom. - Vad var det pojken sa – sade Ljungkrans. – Jo, sa Arne – Jag kan köra ut veden om jag får dubbel betalning. – Kan du det får det väl bli så för jag måste ha ut veden.

Arne åkte till Gustav Jansson i Gassljunga, som hade snickerifabrik och bad honom göra ett par skidor. De fäste han under medarna på drögen så det blev större bärighet. Så satte han igång med att på drögen dra ut veden. Efter några lass blev det slät och fin väg över mossen, drögen gick då lätt så han kunde lasta mer och mer. Det var c:a 30 kubikmeter som han drog ut till Tallavägen, som var byggd några år tidigare. När Ljungkrans skulle betala ville han pruta av 25 öre metern. Men Arne stod på sig så han fick det avtalade priset.

Till höger Selma Eriksson. Erik rider. I bakgrunden gamla huset i Kvarnagård. Ung. 1925

Arne Eriksson i Kvarnagård omkring 1930.

Kvarnagård, gamla huset.

Gunnar och Elin som konfirmander
Bilden visar en tidsepok när släkt och vänner gav religiösa och halvreligiösa böcker som konfirmationsgåva. De flesta blev nog inte lästa av ungdomarna.

Tvillingarna Elin och Gunnar.

Elin och Åke Anderssons bröllop.

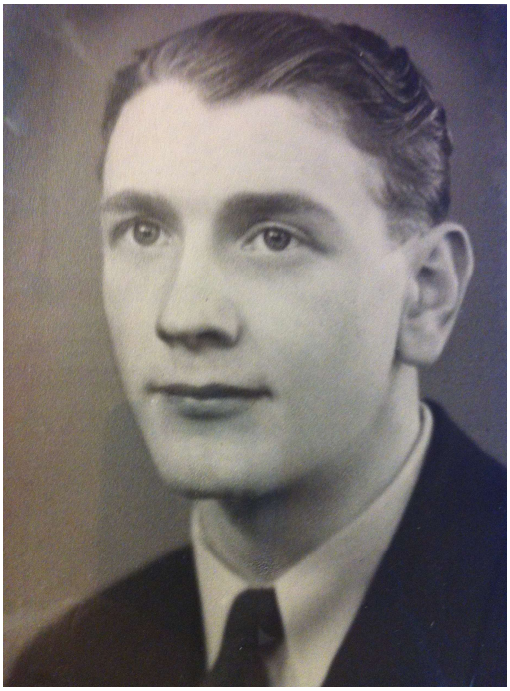
Erik och Maja Eriksson.

Britten och Gunnar Erikssons bröllopsfoto.

Ägare 1960 -

Arne Evert Herbert Eriksson	f. 1926 i Kvarnagård Gift 1954. In 1960.
H Ingrid Rosa Gunnborg Maria f. Åhsberg	f. 1921 i Boarp
D Birgitta Susanna	f. 1955.
S Hans Alf Erik	f. 1959. Till Mogård 1:7 år 1982.

Arne Eriksson

Ingrid Eriksson.

Mogård 1:4, Kvarnagård, boningshuset 2016. Huset byggdes 1940.

Mogård 1:4, Kvarnagård med Kvarnagårdssjön i bakgrunden år 2016.

Mogård 1:5.

Boningshus och uthus tillhörande Mogård 1:1 avstyckades 1972.
Areal: 6832 kvadratmeter.

Ägare 1971 -
Familjen flyttade in från Smålandsstenar.

Bo Erland Lennart Dolk	f. 1948. Arbetat hos Vägverket.
Monika Ellinor Margareta f. Åhberg	f. 1949. Arbetat inom vården.
D Viktoria Sofia Ellinor	f. 1974. Projektledare inom IT. Till Halmstad.
D Alexandra Annie Sabina	f. 1981. Lärare. Till Göteborg.

Bo och Monika Dolk 2016.

Alexandra och Victoria Dolk 2016.

Mogård 2010. Amerikabesök.
Från vänster: Scott och Mary McNeeley, Bo Dolk och Karl-Gustav Lindbäck
Scotts farmor, Elsa Lindbäck-McNeeley, bodde här 1896 – 1911.
Karl-Gustavs far, Henrik Lindbäck, bodde här 1903 – 1926.

Mogård 1:6, Fällan 1.(Ekdalen)

Namnskylt: Fällan nybyggt. Koord på Gula kartan: Long. 1352340, Lat. 6328005.
Fastigheten avstyckades från Mogård 1:1 år 1977
Areal: 1002 kvadratmeter.

Bostadshus uppfördes i början på 1930-talet på arrendemark.
Enligt muntlig tradition byggdes huset genom så kallat Kubba Gille.
Det innebar att deltagarna som bjöds in till husbygget hade med sig ett eller två träd, som kunde sågas upp, för att påbörja husbygget.

Boende början på 1930-tal – 1951:
Johanna Albertina (Tina) Jakobsson — f. 1861. Strykerska. Kom från Annelund. Död 1951.

Ägare 1951 – 1990:
Stig Karlsson
H Helfrid Margareta f. Larsson — f. 1918 i Carlskrona. Uppväxt på Mogård.
Fastigheten användes som fritidsbostad.

Hyresgäst 1955 – 1958:
Agnes Bengtsson f. 1896. Till N Fagerhult 1958.

Ägare 1990 - 1994
Anja Hillevi Johansson
Köper fastigheten för 85 000 kr år 1990 och säljer den för 128 000 kr år 1994.
Fastigheten användes som fritidsbostad.

Ägare 1994 -1998:
Jac Olsen ¼
Lisa Weidich ¼
Marianne Jess ¼
Claus Rantzau ¼
Fastigheten avändes som fritidsbostad.
Delägarna köper fastigheten för 128 000 kr år 1994 och säljer den för 165 000 kr år1998.

Ägare 1998 – 2014
Chrstian Rönne bosatt i Helsingör.
H Lotte Honoré Rönne bosatt i Helsingör
Fastigheten används som fritidbostad.
Bodelning 2014.

Ägare 2014 -
Lotte Honoré Rönne bosatt i Snekkersten Danmark.

Mogård 1:6 år 2015.

Mogård 1:7.

Areal: 2294 kvadratmeter.
Fastigheten avstyckades 1981. Bostad byggdes och inflyttning skedde i slutet av 1982.

Ägare 1981 -

Hans Alf Erik Eriksson	f. 1959.
H Irene Eriksson	f. 1959.
S Thom	f. 1983. Bor i Nissaryd.
S Alexander	f. 1987. Bor i Boarp.

Mogård 1:7 år 2016.

Mogård 1:8, Torpet Fällan 2.

Namnskylt: Fällan. Koord. På Gula kartan: Long. 1352460, Lat. 6327995.
Fastigheten avstyckades från Mogård 1:1 år 1992.
Areal: 5278 kvadratmeter.

Boende 1795 – 1805:

Sven Larsson	f. 1760. Död 1800.
H Maja Nilsdotter	f. 1758. Död 1812.
S Carl	f. 1782. Ut 1806.

Boende 1805 – 1827:

Sven Eliasson	f. 1740.
S Elias	f. 1778. Ut 1811.
D Regina Knutsdotter	f. 1772.
DS Elias	f. 1796.
D Marta Knutsdotter	f. 1775.
DD Christina	f. 1810.
DS Elias	f. 1813. Ut 1826.

Boende 1828 – 1837.
Torpet brukas till gården.
Boende:

Pig Regina Knutsdotter	f. 1772. Till backstugan 1837.
Pig Marta Knutsdotter	f. 1775. Till backstugan 1837.

Inhyses

Nils Jakobsson	f. 1800.
H Johanna Nilsdotter	f. 1802.
S Jakob	f. 1825.
S Bengt Magnus	f. 1826. Död 1829.
D Britta Greta	f. 1830.
S Bengt Magnus	f. 1833.
D Johanna Christina	f. 1836.

Familjen Jakobsson till Bäckdalen 1837.

Boende 1837 – 1840:
Torpet brukas till gården

Mats Bengtsson	f. 1785.
H Sophia Johannesdotter	f. 1803.
S Carl Johan	f. 1824.
D Anna Brita	f. 1831.
D Christina	f. 1836.
S Peter Magnus	f. 1836.

Brukare 1843 – 1845:

Per Bengtsson	f. 1774. Från Mogård 1843.
H Stina Petersdotter	f. 1782. Från Mogård 1843.

Brukare 1847 – 1847:

Andreas Andersson	f. 1823 i Långaryd.
H Katrina Arvidsdotter	f. 1818 i Refteled.

Brukare 1848 – 1849:

Soldaten Carl Johan Gren	f. 1822.
H Sara Erlandsdotter	f. 1815.
S Johan Edvard	f. 1846.
D Brita Stina	f. 1848.

Från Willstad 1848. Flyttade ut 1849 ”på socknen utan bestämd hemvist”.

Brukare 1849 – 1854:

Andreas Andersson	f. 1823 i Långaryd.
H Katrina Arvidsdotter	f. 1818 i Refteled.
S Anders Johan	f. 1854,

Familjen till Yttersjöholm 1854.

Brukare 1854 – 1870:

Jakob Johannesson	f. 1820.
H Lisa Andersdotter	f. 1823.
D Johanna Albertina	f. 1856. Död 1859.
S Gustav Malcolm	f. 1858.
D Johanna Albertina	f. 1861.

Familjen flyttar in 1854. Familjen flyttar till torpet Annelund i slutet på 1860-talet.

Brukare 1871 – 1876:

Soldat Anders Kalf	f. 1816 i Unnaryd.
H Karolina Petersdotter	f. 1825.
D Johanna Kristina	f. 1851. Till Reftele 1873.
D Ida Mathilda	f. 1853.
D Inga Maria	f. 1855.
S Johan Anders	f. 1857.
D Emma Karolina	f. 1859.
S Alfred	f. 1862.
D Charlotta	f. 1864.
D Amanda	f. 1866.
D Levina	f. 1871.

Familjen flyttar in 1871 och ut 1876.

Brukare 1877 – 1886:

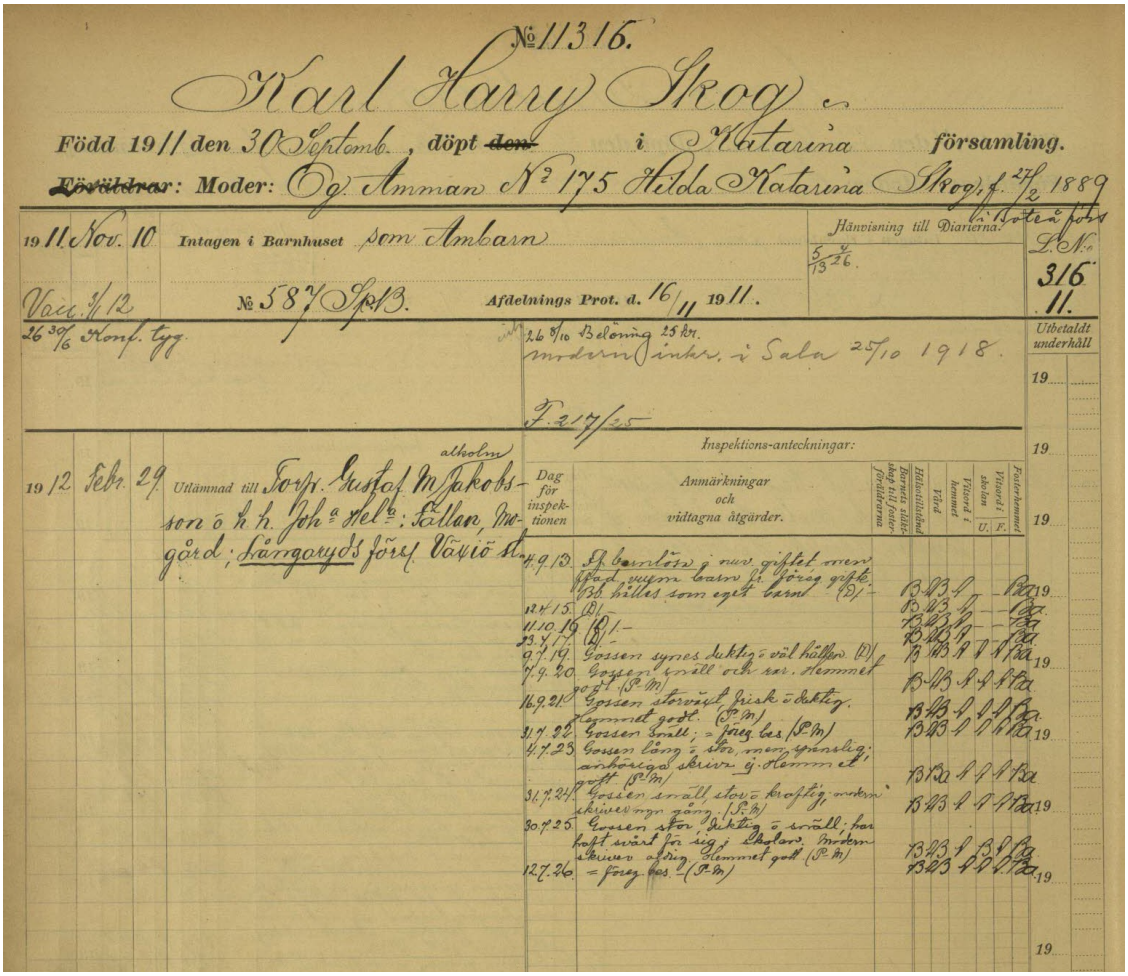
Samuel Johansson	f. 1844.
H Carolina Alexanderdotter	f. 1844.
D Ida Christina	f. 1874.
D Albertina	f. 1877. Död?
S Carl Johan	f. 1880.
S Oskar Albert	f. 1883.

Familjen kom från Långaryds Skattegård 1877 och flyttar ut 1886.

Brukare 1885 – 1937:

Gustav Malkolm Jakobsson	f. 1858. Från Torpet Tallens 1885. Arbetsbetyg till Kungsbacka 1887-1888 och till Helsingborg 1890. Lantbrefbärare. Ut 1937.
H1 Brita Mathilda Petersdotter	f. 1859 i Burseryd. Död 1901.
H 2 Johanna Helena Andersdotter	f. 1858. Från Göteborg 1907. Ut 1937. Död 1939.
S Carl Birger	f. 1884. Stenhuggare. Arbetsbetyg till Gellivare 1901 och Malmberget 1903. Till Älvkarleby 1916. Se nedan.
S Johan Gustav Fritjof	f. 1886. Till N Amerika 1906.
D Anna Naemi	f. 1889. Till Harplinge 1908. Från Harplinge 1914. Ut 1915. Till Stockholm 1916. Från Stockholm 1917. Till Lund 1918.

Inhyses Mårten Oskar Andersson	f. 1872 i Burseryd. Till Burseryd 1895.
Inhyses Enk Charlotta Andersdotter	f. 1829. Enk 1891. Från S Hestra 1896. Till S Hestra 1914.
Barnhusbarn Karl Harry Skog	f. 1911 i Stockholm. Från Stockholm 1912. Till Tofteryd 1936. Barnhusbarn nr 11316. Se nedan

№ 11316.

Karl Harry Skog

Född 19 11 den 30 Septemb., döpt ~~den~~ i Katarina församling.

~~Föräldrar~~: Moder: Og. Amman N:r 175 Hilda Katarina Skog, f. 27/2 1889

19 11 Nov. 10 Intagen i Barnhuset som Anbarn

Hänvisning till Diarierna: 5/13 26.

Vacc. 11/12 № 387 Spt B. Afdelnings Prot. d. 16/11 1911.

L. N:o 316. 11.

26 3% Konf. tyg

26 8/10 Belöning 25 kr. modern intyg. i Sala 25/10 1918.

F. 217/25

Utbetaldt underhåll 19

Inspektions-anteckningar: 19

19 12 Febr. 29 Utlämnad till Förstr. Gustaf M. Jakobsson ö h h. Joh:s Hel:s Fattighem, Molm gård, Lärgoryds Förs. Växiö St.

Dag för inspektionen	Anmärkningar och vidtagna åtgärder.	Hälsotillstånd	Vård	Vitsord i skolan U.	Vitsord i skolan F.	Fosterhemmet
4.9.13	Ff barnlösa i nuv. giftet men ffad vuxna barn fr. föreg. gifte. Bb hålles som eget barn. (D)					
12.4.15	(D)					
11.10.16	(D)					
23.4.17	(D)					
9.7.19	Gossen synes duktig o väl hållen. (D)					
7.9.20	Gossen snäll och rar. Hemmet godt (S. M)					
16.9.21	Gossen storväxt frisk o duktig. Hemmet godt. (S. M)					
31.7.22	Gossen snäll; = föreg. bes (S. M)					
4.7.23	Gossen lång o stor, men spenslig; anhöriga skriva ej. Hemmet godt (S. M)					
31.7.24	Gossen snäll stor o kraftig, modern skriver nån gång. (S. M)					
30.7.25	Gossen stor, duktig o snäll; har haft svårt för sig i skolan. Modern skriver ofta. Hemmet godt (S. M)					
27.7.26	= föreg. bes. (S. M)					

19

Förtydliganden av anteckningar:

4.9.13 Ff barnlösa i nuv. giftet men ffad vuxna barn fr. föreg. gifte.
Bb hålles som eget barn.

12.4.15

11.10.16

23.4.17

9.7.19 Gossen synes duktig och väl hållen.

7.9.20 Gossen snäll och rar. Hemmet godt.

16.9.21 Gossen storväxt, frisk och duktig.Hemmet godt.

31.7.22 Gossen snäll o föreg. bes.

4.7.23 Gossen lång och stor men spenslig.Anhöriga skriva ej. Hemmet godt.

31.7.24 Gossen snäll, stor och kraftig. Modern skriver någon gång.

30.7.25 Gossen stor duktig och snäll; har haft svårt för sig i skolan.
Modern skriver aldrig. Hemmet godt.
12.7.26 = föreg. bes.

Bak: Malkolm och Johanna Jakobsson.
Fram: Barnbarnen Tore och Stina Greta.

Arrendator 1935 – 1955:

Karl Birger Paulinius Gustavsson	f. 1884 i Långaryd, Fällan. Stenarbetare. Från Arvidsjaur 1937. Till Örebro 1939. Arbetade i en skofabrik. Från Örebro 1944. Död 1947.
H Milly Alexandra f. Jonsson	f. 1896 i Lycksele. Från Stensele 1935. Ut 1955. Död 1985 i Västerliden, Långaryd.
D Stina-Greta	f. 1924 i Lycksele. Till Örebro 1941. Från Örebro 1944. Handelsbiträde i Konsum på Nyby. Ut 1955. Gift Ekstrand. Bodde i Landeryd.
U.ä.d. Anita Gustavsson/Ekstrand	f. 1945. Ut 1955. Distriktssköterska. Gift med Bernt Sarenberg. Bor i Abbekås.
S Karl Tore	f. 1925 i Lycksele. Ut 1955. Bodde i Hyltebruk. Gift med Anna-Greta.
D Karin Matilda	f. 1927 i Lycksele. Gift 1950 med Erik Haraldsson i S Hestra,
D Anna-Lisa	f. 1930 i Stensele. Vårdbiträde. Gift med Arne Bengtsson. Bodde i Hyltbruk.

Familjen flyttade från Fällan 1955.

Birger, Tore, Karin, Milly och Anna-Lisa Gustavsson.

Överst: Anna-Lisa, Karin och Ann-Katrin.
Främst: Ann-Mari (kusin till Ann-Katrin) och Anita.

Stina-Greta och Anita.

Stina-Greta Gustavsson i Konsum, 1940-tal.

Enligt HFL saknas boende 1955 – 1992.
Fastigheten avstyckades från Mogård 1:1 år 1990.

Ägare 1992 – 1996:
Bengt Wilhelm Yourstone bosatt i Halmstad.
H Ulla-Britt Yourstone bosatt i Rydöbruk.
Fastigheten användes som fritidsbostad.
Fastigheten köps för 80800 kr 1992 och säljs för 175000 kr 1996

Ägare 1996 – 2013:
Karl Ingmar Vilhelmsson bosatt i Halmstad.
H Pirkko-Lisa Vilhelmsson bosatti Halmstad.
Fastigheten användes som fritidsbostad.
Fastigheten såldes 2013 för 375000.

Ingmar Wilhelmsson

Lisa Wilhelmsson

Fällan år 2009

Ägare 2013 -
Pontus Jakob Wennergren
Född 1985.
Bosatt i Göteborg.
Electricitet indragen 2014.
Fastigheten används som fritidsbostad.

.

.Torpet Annelund.

Namnskylt: Torpet Annelund: Koord. På Gula kartan: Long. 1352427, Lat. 6328315.

Boende 1758 – 1761:	
Anders Bredberg	f. 1701.
H Brita	f. 1702.
S Lars	f. 1741.
Boende 1762 – 1765:	
Nils Josefsson	f. 1736.
H Benedicta Bengtsdotter	f. ?
D Ingerd	f. 1763. Död 1764.
D Ingerd	f. 1765.
Inhyses	
Jons Andersson	f. ?
H Anna Bengtsdotter	f. 1722.
D Henrietta	f. 1765.
D Christina Helena	f. 1755.
Boende 1766 -1769:	
Samuel Jonsson	f. 1732.
H Brita Persdotter	f. 1726.
S Anders	f. 1761.
S ? Lars	f. 1765.
Boende 1769 – 1773:	
Soldat Peter Wennerberg	f. 1726.
H Hanna Svensdotter	f. 1726.
S Sven	f. 1751.
S Carl	f. 1756.
S Jakob	f. 1763.
D Anna Christina	f. 1765.
Boende 1773 – 1773:	
Johan From	f. 1740.
H Anna Jansdotter	f. 1736.
D Lena	f. 1762.
Boende 1773 – 1778:	
Frederick Engvald	f. 1733.
H Ingeborg Olufdotter	f. 1734.
D Anna Christina	f. 1762.
S Johannes	f. 1764.
D Chatarina	f. 1766.
S Oluf	f. 1769.
S Jacob	f. 1774.

Boende 1779 – 1785:
Jöns Andersson f.
H Britta
D Christina

Anders Larsson
H Maria Andersdotter

Ingen bor på torpet Annelund 1786 – 1827

Boende 1828 – 1842:
Pig Catrina Persdotter f. 1785. Död 1842.
D Christina f. 1814.
D Anna Albertina f. 1822..
D Anna Jönsdotter f. 1823. Ut 1837.
Anna Jönsdotter f. 1745. Död 1838.

Boende 1843 -1845:
Dr Johan Anders Jonsson f. 1815.
Dr Jöns Nilsson f. 1774.

Boende 1845 – 1848:
Anders Jonasson f. 1795. Död 1847.
H Maria Andersdotter f. 1805. Ut 1848.
S Carl f. 1830. Ut 1846.
S Peter Magnus Andersson f. 1832. Ut 1848.
D Sara Lisa f. 1835. Ut 1848.

Brukare 1849 - 1852:
Soldaten Johannes Wik f. 1807 i Hestra.
H Kristina Knutsdotter f. 1815 i Kållerstad.
? Jönsdotter f. 1774. Död 1849.
S Josef f. 1841.
D Johanna Christina f. 1842.
S Elias f. 1846.
Familjen flyttade ut 1850, in igen 1851 och ut 1852.

Brukare 1855 – 1861:
Soldat Carl Magnus Lundgren f. 1818.
H Sara Johansdotter f. 1821.
S Josef Wilhelm f. 1845.
S Anders Johan f. 1846.
D Carolina f. 1848.
D Johanna Christina f. 1851.
S Johannes f. 1855.
D Maria Beata f. 1861.

Före 1855 vistades familjen ”på socknen utan fast bostad”.
Familjen flyttade till Remma 1861.

Ingen bodde på torpet 1861 – 1867.

Brukare 1867 – 1930-tal:

Jacob Johannesson	f. 1820. Gift 1855. Död 1898.
H Lisa Andersdotter	f. 1823. Död 1916.
S Gutav Malcolm	f. 1858. Till Mogård som dräng 1877. Flyttade senare (1885) till Fällan.
S Carl Johan	f. 1865. Arbetsbetyg bl.a till Skåne 1892, Kalmar 1896, Gällivare 1901, Malung 1902. Flyttat till Malung 1903. Stenarbetarförman.
D Johanna Albertina (Tina) Jakobsson	f. 1861. Ut 1881. In 1883. Ut 1884. In 1885. Till Karlskrona 1917. Från Karlskrona 1919. Kokerska. Kallades ”Tina på Fällan”
U.ä. dotter Jenny Elisabet	f. 1890 . Till Simrishamn 1908. Från Båraryd 1913. Till Karlskrona 1915. Gift med sergeant Ivar Larsson 1915. Familjen till Mogård 1:1 år 1926.

En god gärning i det tysta (av Anna Niklasson, Håknaryd)

Vägen mellan mitt barndomshem i Eseryd och Långaryds kyrka var närmare en mil lång. I början av detta århundrade var det många som vandrade den vägen. Bilar fanns ej då, en och annan hästskjuts såg man, men många gick vägen till fots.

Jag minns hur vi i vår by vackra sommardagar ofta samlades för att i sällskap gå till kyrkan. Senast klockan 8 måste vi vara på väg för att hinna fram till sammanringningen kl. 10. När vi så kom till nästa by ökades skaran av kyrkobesökare därifrån. De äldre gick mest och samtalade om vardagliga ting och vi barn följde efter bärande våra blombuketter som mor så omsorgsfullt bundit samman på lördagseftermiddagen, att vi med dem skulle pryda anförvanters gravar.

Vägen var lång och tröttsam. Till största delen gick den genom skogar och obebodda trakter. Varma och törstiga blev vi också. När vi gått ungefär två tredjedelar av vägsträckan kom vi till en liten, grå stuga som låg alldeles vid vägkanten, inbäddad i lummig grönska. Här bodde ”Tina på Fällan” Den lilla trädgårdsgrinden stod öppen, likaså förstugudörren. Jag minns hur vackert solen lyste in på den vitkalkade murväggen och det renskurade golvet med dess matta. I hörnet av den lilla förstugan stod en spann vatten med skopa att dricka ur. Hit ställde vi våra steg för att släcka vår törst och få en liten vilopaus. Å, vad det smakade gott, detta vatten hämtat direkt ur brunnen.

När vi så druckit var vi färdiga att fortsätta vår vandring och kommo så fram till mera bebyggda trakter. Det kunde också hända att skaran ökades med kyrkobesökare från vägar som angränsade till den väg vi vandrade.Var vi så komna till den sista skogsbiten vid andragångsringningen var vi i god tid. Jag minns att när vi hörde första klocktonen så tystnade samtalen och männen lyfte vördnadsfullt på sina hattar. Så gick vi tyst och stilla

fram till kyrkan. Utanför kyrkogårdsmuren fanns på den tiden sittplatser gjorda av kraftiga handskrädda bjälkar som låg på stadigt underlag. Här satte sig många för att vila sig och få en pratstund med vänner och bekanta. Andra åter gingo in på någon av kyrkogårdarna för att besöka sina gravar. Det var att taga bort en vissnad bukett blommor och lägga dit en ny, som säkert kunde vara vissnad innan kvällen i sol och värme men det var dock en hälsning till en kär släkting eller god vän som vilade i graven. Kanske var graven prydd med en pärlkrans, som var mycket vanlig på den tiden.

Vid sammanringningen vandrade alla in i kyrkan varpå kyrkvaktmästaren låste dörren. De som ej hann fram till sammanringningen fick stanna kvar i ”ringhuset”, eller vapen-huset som det också hette, under första delen av altartjänsten eller tills församlingen sjöng ”Allena Gud i himmelrik”. Då öppnade kyrkväktaren dörren för dem som var försenade.

Gudstjänsten var lång på den tiden. Eller var det vi barn som tyckte så? Efter högmässans slut skulle alla kungörelser läsas upp från predikstolen och de kunde vara både många och långa på den tiden. Det tog sin tid innan utgångsmusiken spelades och folket tågade ut ur kyrkan.

Ute på kyrkbacken stannade många kvar en stund för att samtala med vänner och släktingar, att skicka en hälsning till eller få en hälsning med sig hem. Så samlades vi för att vandra hemåt. Nu var solen över middagshöjd och ännu mera pressande varm. När vi så kom till ”Tinas stuga” gjorde vi åter påhälsning i hennes vattenspann för att dricka så vi klarade oss tills vi kom hem,

Nu kanske Du skulle vilja fråga – hade hon någon lön för detta sitt arbete? Mitt svar, nej, inte som jag vet. Fick hon något offentligt tack? Nej, aldrig som jag hörde. Men likväl, varje söndag, sommar efter sommar hämtade Tina vatten ur sin brunn och ställde i sin lilla förstuga, till gagn för törstiga kyrkvandrare. Det vill jag kalla ”En god gärning i det tysta”. En god gärning med evighetslön.

En bägare med vatten, given,
för kärleks skull, till Guds behag,
den gåvan blir i himlen skriven,
den lönar Gud på domedag,
Vad här du gav i stort och smått,
det har mot Herren själv du gjort.
(Psalm 98 v.3)

Nu är Tina borta sedan många år. Den lilla stugan är riven, platsen igenväxt och helt utplånad. Men dess minne är inte glömt av oss som var barn på den tiden.
(Artikeln införd i Glimtar ur Långaryds historia)

I HFL 1920-1934 står: Annelund läg Ekdalen.
Tina Jakobsson flyttade till Ekdalen, som byggdes nära Fällan i början på 1930-talet.
Byggnaderna på Annelund revs.

Torpet Hultet eller Tallens.

Namnskylt: Torpet Hultet eller Tallens.
Koord. På Gula kartan: Long. 1354407, Lat. 6328225.
Soldaten Peter Tall står i HFL under Eseryd åren 1828 – 1845.
Tallens finns med på karta från 1841 och tillhör Mogård..
1845 överförs Peter Tall med familj från Eseryd till Mogård i HFL.

Troligen flyttade Peter Tall med familj från Eseryd till Mogård på 1830-talet.

Brukare 1828 – 1866:

Soldat Peter Tall	f. 1800 i Refteled.
H Maja Svensdotter	f. 1795 i Refteled..
S Jonas	f. 1826. Ut 1851.
S Anders	f. 1828. Död 1829.
S Carl Johan	f. 1831. Ut 1853. In 1861. Se nedan.
D Sara Christina Maria Petersdotter Tall	f. 1833. Till Halmstad 1855. Från Halmstad 1856. Till Bredaryd 1860. Från Bredaryd 1864.
DD Anna u.ä.	f. 1866. Till Halmstad 1893.
S Johan	f. 1834. Död 1838.
D Anna	f. 1834. Död 1838. (Tvillingar)
Inhyses Enk Ingerd Andersdotter	f. 1769. Utfattig. Död 1836.

Peter Tall och Maja Svensdotter flyttar till Backstugan vid Hultet 1866.

Brukare 1866 – 1878:

Carl Johan Petersson Tall	f. 1831.
H Anna Sara Persdotter	f. 1840. In 1870. Död 1880
S Carl August	f. 1872.
D Alvida	f. 1876. Död 1876.
S Per Fingal	f. 1876. Död 1876.

Inhyses 1 åren 1867 – 1872:

Carl Johan Magnusson	f. 1843.
H Selma Christina Svensdotter	f. 1831.
D Matilda Severina	f. 1866.
S Anders Gustaf	f. 1869. Död 1871.

Familjen Magnusson till Värnamo 1872.

Inhyses 2

Pig Sara Maria Petersdotter Tall	f. 1833.
Hennes u.ä. dotter Anna	f. 1866.

Flyttar troligen till backstugan 1875.

Brukare 1878 – 1881:

Carl Anders Andersson	f. 1851.
H Johanna Lena Lund	f. 1851 i Gryteryd.
S John Anders	f. 1877.
D Frida Hulda Matilda	f. 1880.

Familjen Andersson flyttar ut 1881.

Brukare 1881 – 1884:

Samuel Johansson	f. 1844. Gift 1874.
H Carolina Alexandersdotter	f. 1844.

D Ida Christina	f. 1874.
S Carl Johan	f. 1880.
S Oskar Albert	f. 1883.

Brukare 1884 – 1885:

Gustav Malkolm Jakobsson	f. 1858. Gift 1883.
H Vesta Matilda Petersdotter	f. 1859.
S Carl Birger Ferdinand	f. 1884.
S Johan Gustav Fritjof	f. 1886

Familjen till Torpet Fällan 1885.

Brukare 1885 – 1904:
Följande familj kom från Villstad 1885.

Nils Johan Karlsson	f. 1837 i Ljunga Kronoberg. Gift 1881.
H1 Sara Christina Andreasdotter	f. 1824 i Ljungby Kronoberg. Död 1896.
H2 Pig Goda Mathilda Johannesdotter	f. 1869 i Villstad. Från Villstad 1896. Gift 1897.
M S 1 g Karl Aron Strand Soldat	f. 1871. Arbetsbetyg till Värnamo 1900.
S 2 g Oskar Manfred	f. 1898.
S 2 g Nils Johan	f. 1900.
D 2 g Hulda Margareta	f. 1904.

Familjen flyttade till Fattighuset 1904. Efter 1905 saknas boende på torpet.

Backstugan vid Hultet (Tallens).

Namnskylt: Backstuga Hultet Tallens.
Koord. På Gula kartan: Long. 1354635, Lat. 6328285.

I en stuga från 1866 till 1875:

F.d. soldaten Peter Tall	f. 1800 i Refteled. Gratiale. Gratiale = Soldatpension. Död 1874
H Maja Svensdotter	f. 1795. Död 1875.

I en backstuga vid Hultet 1874 – 1905:

Pig Sara Maria Petersdotter Tall	f. 1833. Till Jönköping 1905.
Hennes u.ä. dotter Anna	f. 1866. Till Halmstad 1893.

Torpet Bäckdalen

Namnskylt: Torpet Bäckdalen. Koord. På Gula kartan: Long. 1352710, Lat. 6327576.

Boende 1836 – 1837:

Enkoman Johannes Jonasson	f. 1798. Från Kinnared 1836.
D Johanna	f. 1826 i Kinnared. In 1837.
S Carl-Johan	f. 1828 i Hestra.
D Lotta	f. 1831 i Hestra.
S Josef	f. 1834 i Kinnared.

Boende 1837 – 1891:
Följande familj kom från Fällan 1837. Skrives ”På socknen”.

Bruk. Nils Jakobsson	f. 1800. Död 1874.
H Johanna Nilsdotter	f. 1802. Död 1891.
S Jakob	f. 1825. Ut 1842. In 1851. Till Häckeberga 1852.
D Brita Greta	f. 1830. Död 1844.
S Bengt Magnus	f. 1833. Avgett nykterhetslöfte. Ut 1853.
D Johanna Christina	f. 1836. Död 1842.
S Nils Peter	f. 1840. Till Träppja 1857. In 1868. Till Askome 1869.
D Johanna Christina	f. 1842. Död 1849.
D Britta Margareta	f. 1847. Död 1848.

Familjen skrivs in 1837 efter att ha varit ”på socknen utan bestämd hemvist”.
1849 flyttar de ut och skrivs ”på socknen utan bestämd hemvist”.
1851 skrivs familjen åter på Bäckdalen.
1890: T Bäckdalen brukas till gården.

Backstuga 1 (troligen vid Fällan).

Boende 1837 – 1846:

Pig Regina Knutsdotter	f. 1772. Från Fällan 1837.Fattighjon. Död 1846.
Enk Marta Knutsdotter	f. 1775. Från Fällan 1837. Ut 1838.

Backstuga 2 vid Kvarnagård.

Boende 1828 - 1844:

Pig Johanna Petersdotter	f. 1758. Gammal och utfattig. Tigger. Fattighjon. Inackorderad i Unnaryd. Död 1844.

Fattigvård.

I fattigvårdsförordningen från 1763 beslutades att socknen tar ansvar för den som behöver hjälp. Det rekommenderades att socknen byggde fattighus.

Första fattighuset byggdes i Långaryd redan 1759 av von Holthusen. Det var kvar bara i 3 år. Anledningen till nedläggningen var för mycket fylla, bråk och ovänskap på boendet. Nästa gång man byggde fattighus var 1894. Det låg nära nuvarande Höstro.

I Långaryd fick fattiga familjer gå ”rotegång”, vilket innebar att de bodde en tid hos olika familjer. I HFL antecknas detta med att de var skrivna ”på socknen utan fast hemvist”. Se Bäckdalen ovan.

Ett alternativ var de så kallade fattigvårdsauktionerna där den fattige utauktionerades till den som tog emot till lägsta kostnad. Se Backstuga 2 ovan.

Exercisplats med skjutvall och markörgrav.

Namnskylt: Skjutvall.
Koord. På Gula kartan: Long. 1351725, Lat. 6327950

Namnskylt: Markörgrav.
Koord. På Gula kartan: Long. 1352320, Lat. 6328415.

Mogård var boställe för en Kapten som var chef för Södra Västbo kompani av rotesoldater. Regelbundna övningar hölls därför här. Strax intill Mogård utmed vägen till Boarp finns tydliga rester av en över 100 m. lång skjutvall. Framför skjutvallen är det slät mark och vidare över en mosse, 800 m. Till markörgraven som finns på bild är det 700 m. Kanske att de även övade att skjuta på långa håll eftersom siktet på Remingtongevären gick att ställa in på upp till 800 m. De första Remingtongevären hade kaliber 12,17 mm. sedan 8 mm. De gick bara att ladda med ett skott. Lite in på 1900-talet kom så Mausergevären med magasin för 6 skott. Det var många soldater som samlades till de här övningarna eftersom skjutvallen var så lång. Komandoordet för att alla skulle skjuta samtidigt var ” Gee----Fyr”.

Bertil Holmén, i tidstypisk utrustning från 1800-talet, på den gamla skjutvallen vid Mogård år 2016. Remingtongeväret är försett med bajonett.

Beväringsmöte sedan övningarna flyttats till Skillingaryd 1890. I mitten med medalj på bröstet sitter Petter Magnus Holmén. Han var Distinktionskorpral med tre streck på armen, det motsvarar nuvarande Överfurir.

Markörgraven består av en halvcirkelformad grop, 10 m i diameter och 3,5 m djup. Runt gropen är upplagt en 1,0 m hög jordvall. Markörgraven skall ha använts vid prickskytte.

Några av cirkeldeltagarna i resterna efter markörgraven år :2016.
Från vänster: Jens Böggild, Bertil Larsson, Bo Dolk, Håkan Johansson, Bertil Holmén och Göran Johansson. Fotograf: KG. Lindbäck.

Kvarnagårds kvarn och såg. (Ekeryds kvarn).

Namnskylt: Kvarnagårds kvarn. Koord. på Gula kartan: Long: 1354305, Lat. 6327715.
Namnskylt: Kvarnagårds såg.Koord. på Gula kartan: Long. 1354290, Lat. 6327725.

Under 14- och 1500 talen byggdes många vattendrivna kvarnar här i trakten. Det gjordes också på Mogård vid en stor bäck med vattenfall och rikligt vattenflöde.

Gustav Vasa lade skatt på kvarnar, det har vi sett dokument på, men inte på Mogård, troligtvis därför att det var kronoboställe. Till bostad för mjölnaren som skötte kvarnen byggdes gården Kvarnagård.

Kvarnen var i drift fram till 1894 då den revs och sedan inte byggdes upp igen. Vid bäcken fanns också ett såg som var i drift fram till 1928. Då minskade vattenflödet i bäcken genom att en kanal grävdes till Bergsjön vid Remma för att öka vattentillgången vid kraftstationerna Höljeryd och Gassbo.

Rester efter Ekeryds kvarn 2016.

Esters källa.

Namnskylt: Esters källa. Koord. På Gula kartan: Long. 13205000, Lat. 6327600

Förr i tiden var vattenkällor en vanlig plats för ungdomar att samlas vid eller promenera till. I synnerhet om källan på något sätt sades ha undergörande vatten eller var förknippad med något mystiskt. Dessa fakta kan man finna lite varstans i litteraturen. Esters källa är en bekräftelse på detta.

I kanten av en mosse en bit från torpet Lugnet, som tillhör Långaryds Prästgård, ligger Esters källa. Vid källan finns årtalet 1883 inhugget på en flat sten. Naturligtvis är källan använd långt, långt före detta årtal. Att den fått namnet ”Esters källa” beror på en kärlekssaga som utspelade sig i Långaryd på 1880-talet.

I Långaryds prästgård fanns på den tiden den välkända prästfamiljen Josef Bexell, hans hustru Maria Catharina Hansdotter och deras fem barn, fyra söner som samtliga studerade till präster samt enda dottern Ester född 1859.

I slutet av 1870-talet kom en ny dräng till prästgården, torparsonen Johannes Andersson från Anneberg i Bredaryds socken, född 1856.

Johannes var en präktig yngling, uppfostrad i ett varmt kristet hem, dessutom ståtlig till växt och utseende. Så bar det sig inte bättre än att de båda ungdomarna förälskade sig i varandra, trots att detta inte gick för sig. En fattig torparson var inte den måg man kunde tänka sig i prästgården.

Men kärleken mellan ungdomarna var stark, detta insåg Esters föräldrar så småningom och fann på råd. Johannes hade goda bildningsgåvor och var som sagt en välartad yngling varför Bexell hjälpte honom att åka över till Amerika för att studera. Kanske ville Bexell pröva ungdomarnas kärlek genom att skicka iväg Johannes så långt bort att de inte kunde träffas under en lång tid. Om detta vet vi inte, kan bara gissa. Kanske var det så att det var enklare att studera där borta i väster så att detta var orsaken. Emellertid så reste Johannes 1882 för att börja studera vid Augustanasynodens läroverk i Rock Island i N Amerika.

Kvar hemma i prästgården gick Ester med sin stora saknad. För att i lugn och ro få tänka på sin Johannes brukade hon då vandra till denna källa, där fann hon på något sätt tröst. Kanske var det så att källan hade varit deras hemliga mötesplats och hon därmed kunde förnimma hans tankar lite lättare där. Det första året var svårast, antagligen är det därför årtalet 1883 blev inristat tillsammans med hennes namn. Enligt uppgift var det hon själv som lät hugga in namn och årtal i stenen.

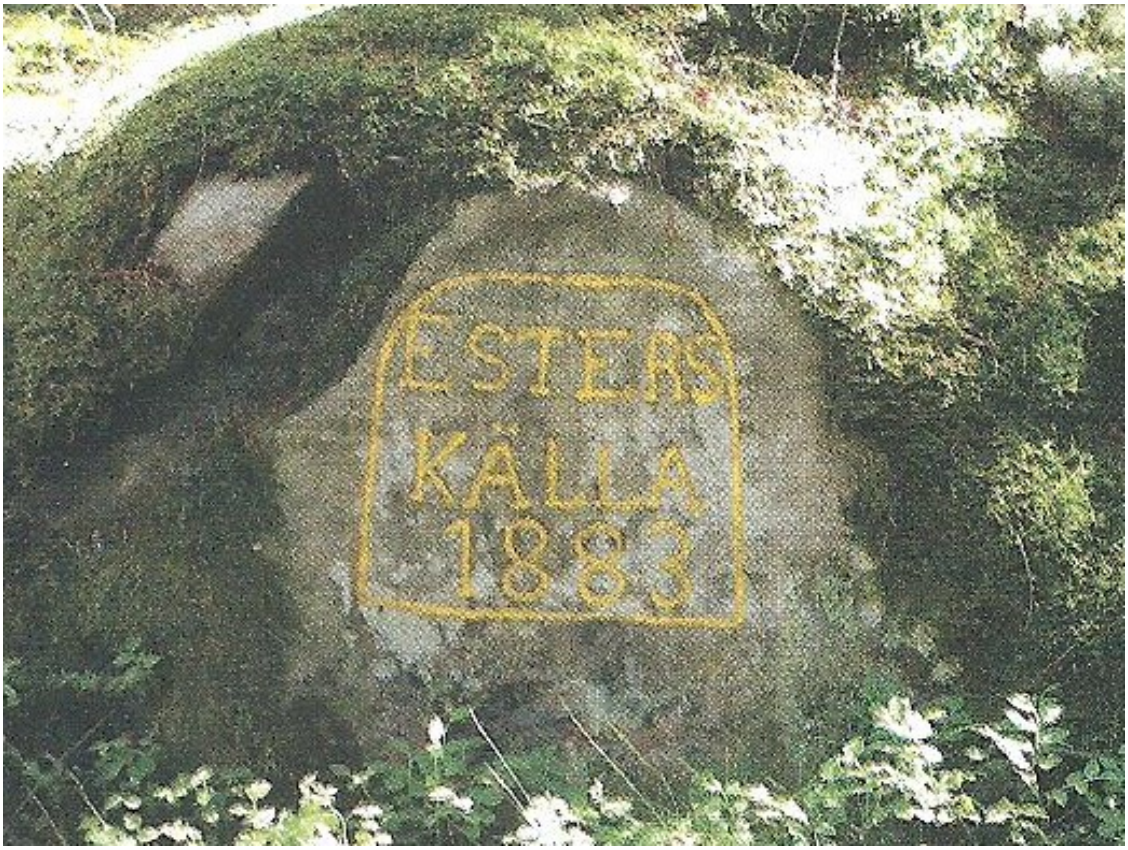
Kärlekssagan fick ett lyckligt slut. År 1886 prästvigdes Johannes som nu antagit efternamnet Lundh, (Hans morfar hette Lundh) Han arbetade sedan som präst i Grantsburg i N Amerika under 3 år och fick därefter tillstånd att inträda som präst i Svenska kyrkan. Han kom hem till Sverige och sin Ester som troget väntat på honom under alla år och 1892 fick de äntligen gifta sig.

Ester Susanna Kristina Bexell f. 1859 och Johannes Lundh f. 1856 gifte sig 1892-05-25 Johannes var först komminister i Norra Ljunga och tillträdde som kyrkoherde i Korsberga 1913 där familjen sedan var verksam till Johannes pension 1934.

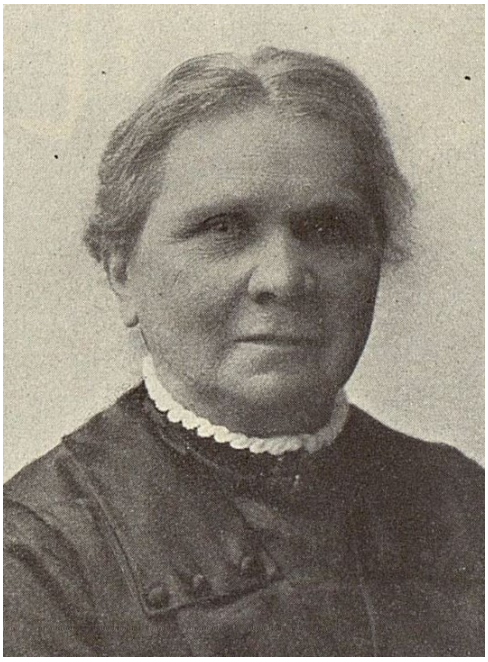
Ester födde åtta barn under loppet av knappt 10 år. Fyra pojkar och fyra flickor varav två dog i späd ålder. De andra barnen växte upp, fick studera och alla skaffade sig en bra utbildning.

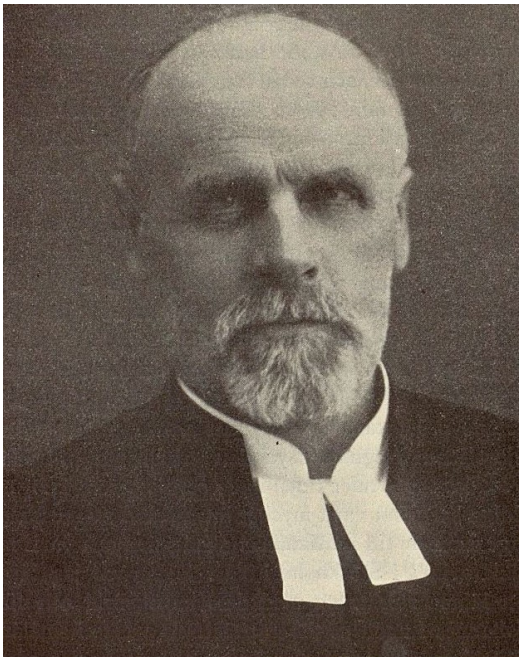
Astrid Maria Kristina f. 1893 blev Sofiasyster. Anders Josef Theodor f. 1894 kyrkoherde i Frostviken,Härnösands stift. Rut Maria Valborg f. 1895 död 1896. David Martin Emanuel f. 1896 kyrkoherde i Högby. Rut Märta Frideborg f. 1898 avlade organist- och kantorsexamen. Daniel Fingal Efraim f. 1900 agronom. Hans Bertil Samuel f. 1901 pastor i Chicago inom Augustanasynoden. Siri Linnéa Elisabet f. 1903. Död 1904.

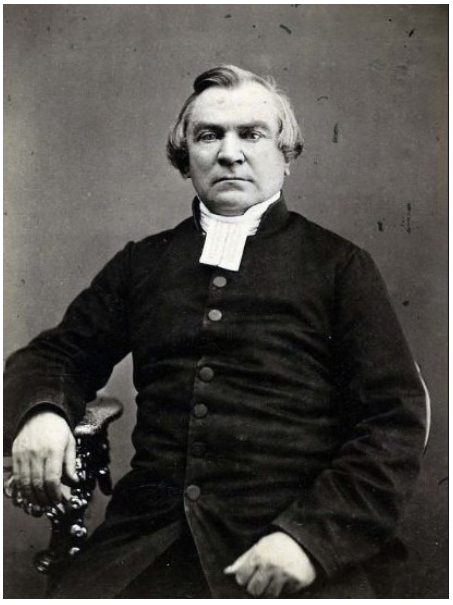
,Nedtecknat av Birgitta Holmén.

Esters källa 1883.

Ester Lundh f. Bexell.

Johannes Lundh.

Prosten Josef Bexell i Långaryd som sände iväg Johannes till Amerika.

Han var född i Hvalinge, Halland 1815 och gifte sig med Maria Catharina Hansdotter. De fick 5 barn, en dotter Ester och fyra pojkar.

Han var prost i Långaryd 1868 – 1897.

Bexell beskivs som en väldig härskarnatur och tålde ej gärna att någon sade honom emot vilket också gav sig tillkänna uti hans stränga anletsdrag. Vågade någon säga honom emot så sköt han blickar som åskviggar, men mot de ödmjuka och underdåniga var han en faderlig vän av första ordningen. Han var en god predikare.
Josef Bexell avled 1897.

Ester Lundh tillsammans med sina bröder som alla studerade till präster.

Sommarstuga i Kvarnagård.

Sommarstugan byggdes i slutet på 1940-talet av Arne Eriksson. Den var belägen vid vägen norr om Ekeryds kvarn. Stugan flyttades efter några år till Boarp.

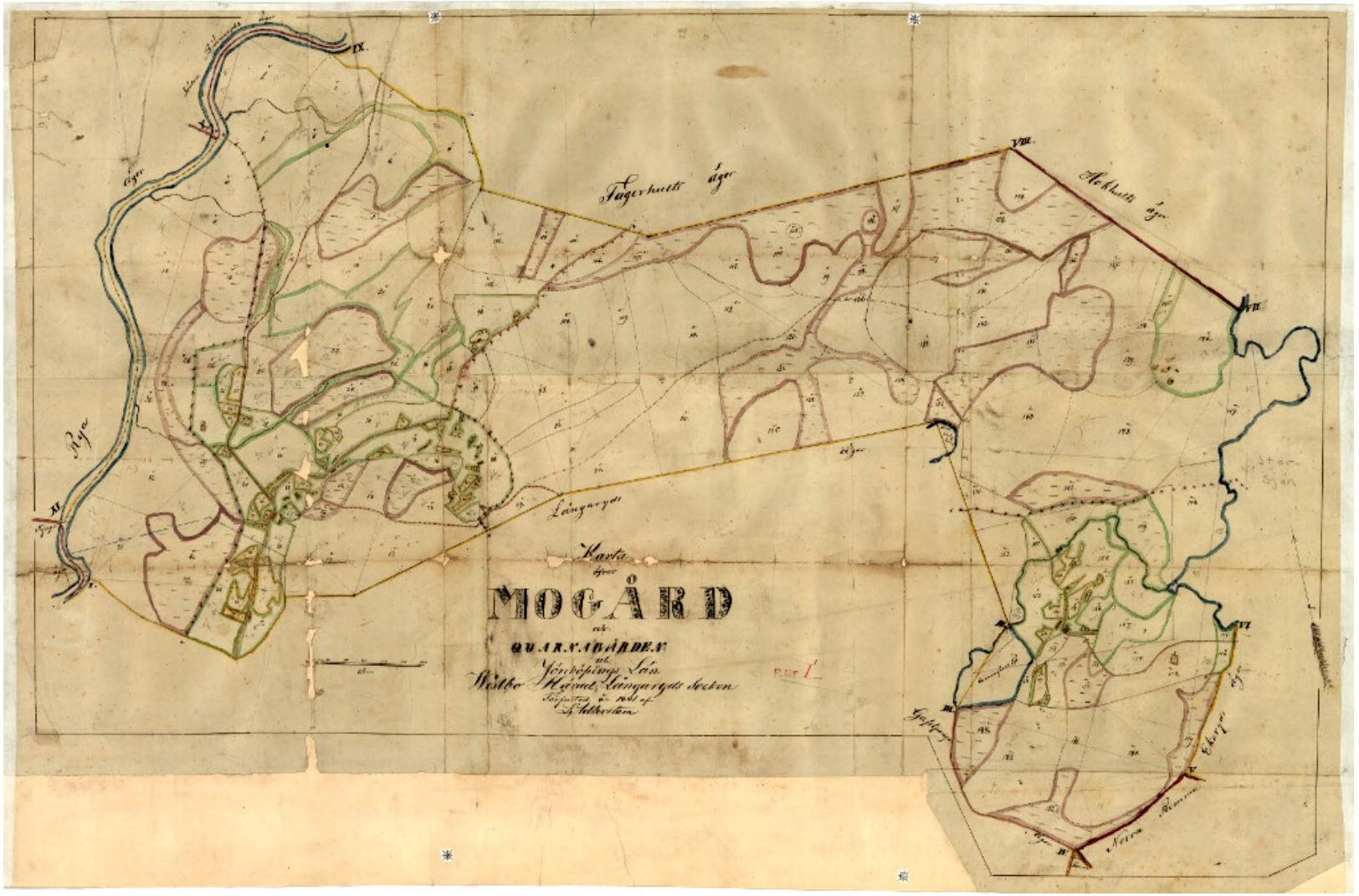
Röstlängd 1917.

Vid ordinarie Kyrkostämma i Långaryd den 17 dec 1917 blev nedanstående handling granskad och godkänd och underskriven.
G Andersson, vice pastor, Ordförande.
För Mogård gällde
:

Namn:	Beräknad inkomst av fastighet samt kapital och arbete.	Antal röster
Gustaf Malmberg Nytorp	75	1
Kronojägare Karl-Gustav Lindbäck	1638	12
Staten, Kungl. Domänstyrelsen	4530	18
Karl Alfred Eriksson Ekeryds kvarn	108	2
Exempel från övriga socknen:		
Johan Malkolm Johansson, Skatteg.	540	6
V. Pastor Gustav Andersson Klockareg.	1273	11
Sjuksköterskan Helga T Johansson, Klockareg.	360	4
Kyrkoherde Carl Ekstrand Prästg.	6708	22
Arrendator Johan August Bengtsson, Prästg.	1020	11
Nils Johan Larsson Nissaryd	16708	40
Handl. Gottfrid Lundberg Nyby	1500	11
Folkskollärare Gustav Sjöblom Nyby	691	7
Lärarinnan. Hedvig Anna Lagerstedt Nyby	203	3

Rösträttsreformen 1907 – 1909:
Regeringen Lindman drev igenom en grundlagsändring som införde proportionella val med allmän rösträtt för män över 24 år och som betalat skatt till stat och kommun under minst tre år. Undantagna var värnpliktvägrare, socialbidragstagare och intagna i fängelse. Till andra kammaren var det lika rösträtt, medan i det kommunala valet infördes en 40-gradig skala beroende på inkomst och förmögenhet.

Rösträttsreformen 1919 – 1921:
Kvinnor fick rösträtt till riksdagens andra kammare.
Krav på inkomst eller förmögenhet togs bort.
Inkomstgraderad röstskala togs bort. En person – en röst infördes för alla val.

Mogård och Quarnagården 1841.

Mogård (63) och Fällan (83) 1841, förstorad karta.

Annelund (99) och Bäckdalen (105) 1841, förstorad karta.

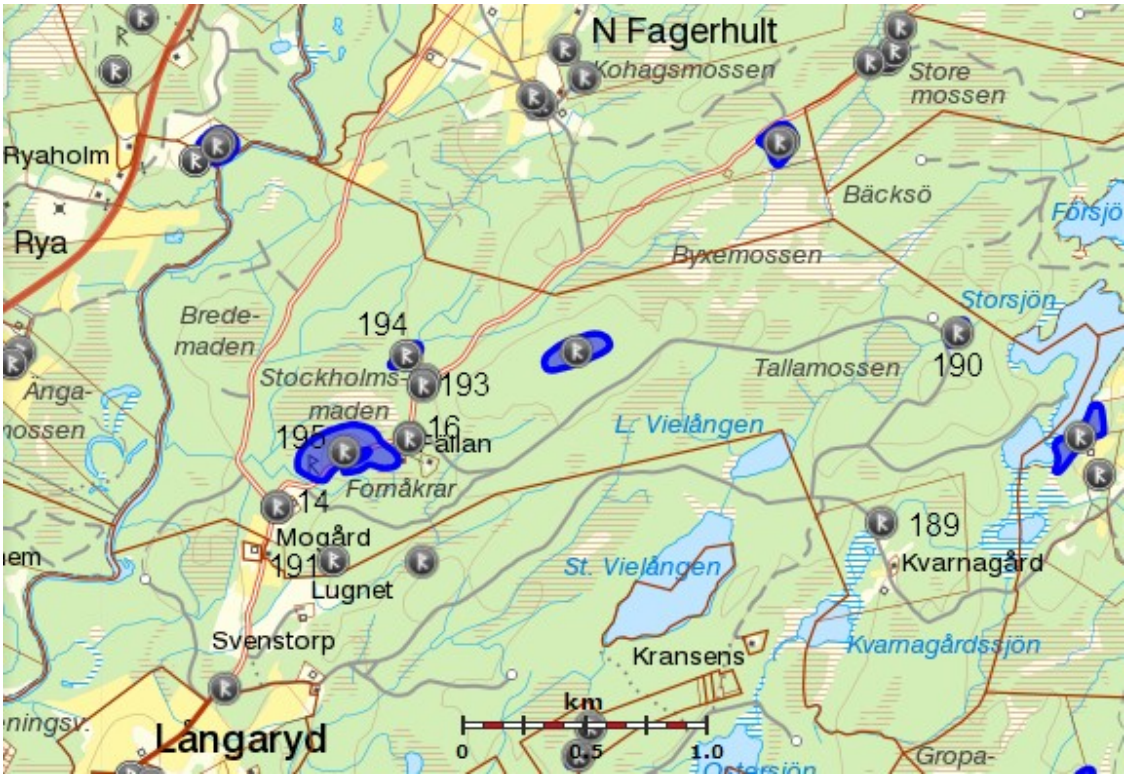

Quarnagården (160), Ekeryds kvarn (150) och Tallens (139) 1841, förstorad karta.

Generalstabens karta från1865 med nya vägar 1940

Riksantikvarieämbetets karta över fornlämningar i Mogård upprättad 1983.

Nr 14: Minnessten med text om J. B. Aminoff 1765.
Nr 16: Milstolpe enligt 1952 års inventering. Finns ej längre.
Nr 189: Kvarnen. Lämningar efter raserad husgrund, 6 gånger 8 m.
Nr 190: Tallen. Bebyggelselämningar. Sentida torpställe.
Nr 191: Esters källa med minnessten.
Nr 193: Annelund. Bebyggelselämningar. Sentida torpställe.
Nr 194: Exerisplats med markörgrav vid prickskytte.
Nr 195: Fossil åkermark, 400 x 200 m bestående av 35 fossila odlingsytor.

Fastighetsbeteckningar och ägare i Mogård när ekonomiska kartan trycktes 1953.
Se bilagor kartor

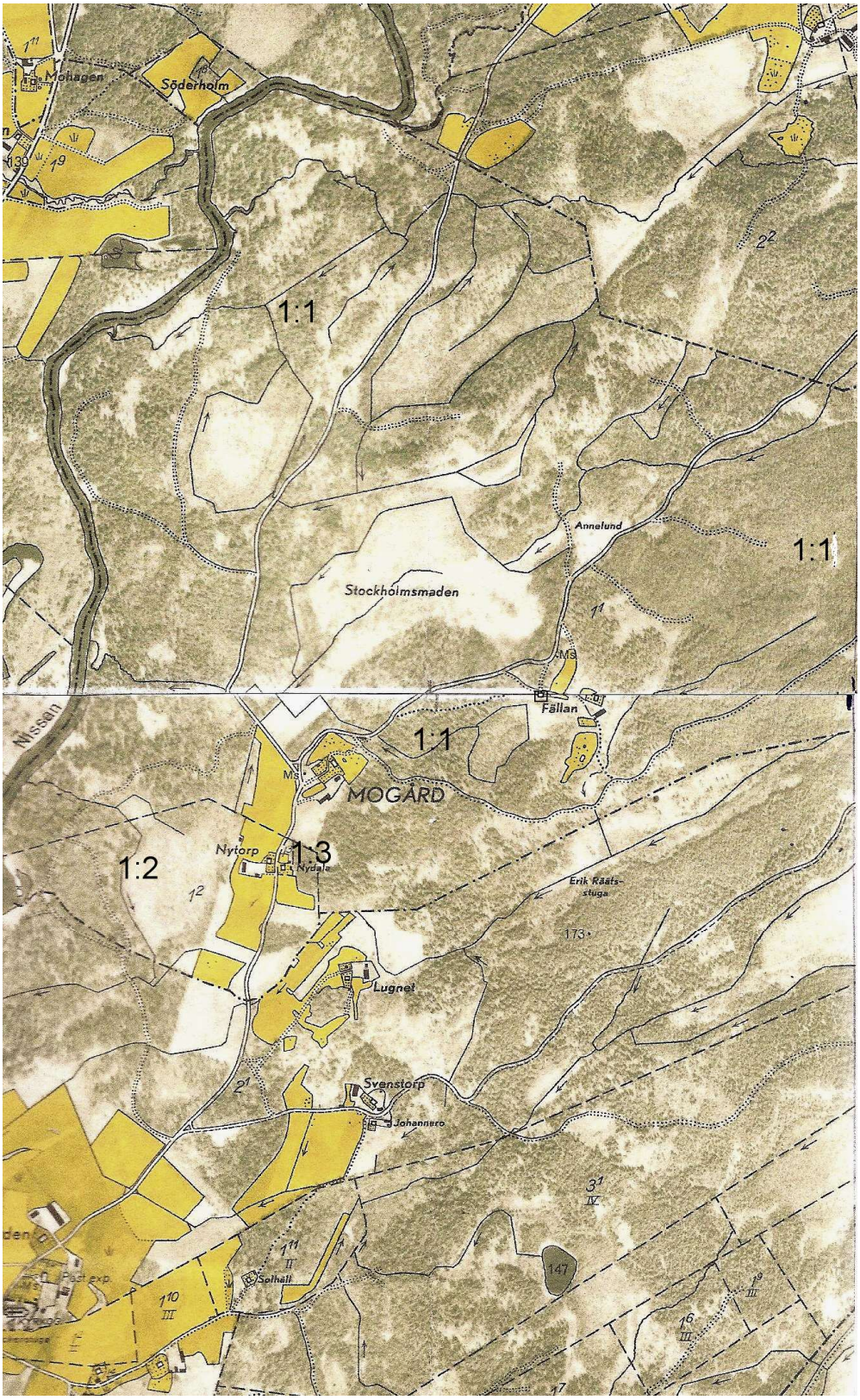
Beteckningar:	Ägare:
Mogård 1:1	Kungl. Majt. och Kronan.
Mogård 1:2	Karl Klasson
Mogård 1:3	Johan Larsson
Mogård 1:4	Alfred Eriksson

Fastighetsbeteckningar och ägare i Mogård när detta häfte skrevs 2015.
Se bilagor kartor

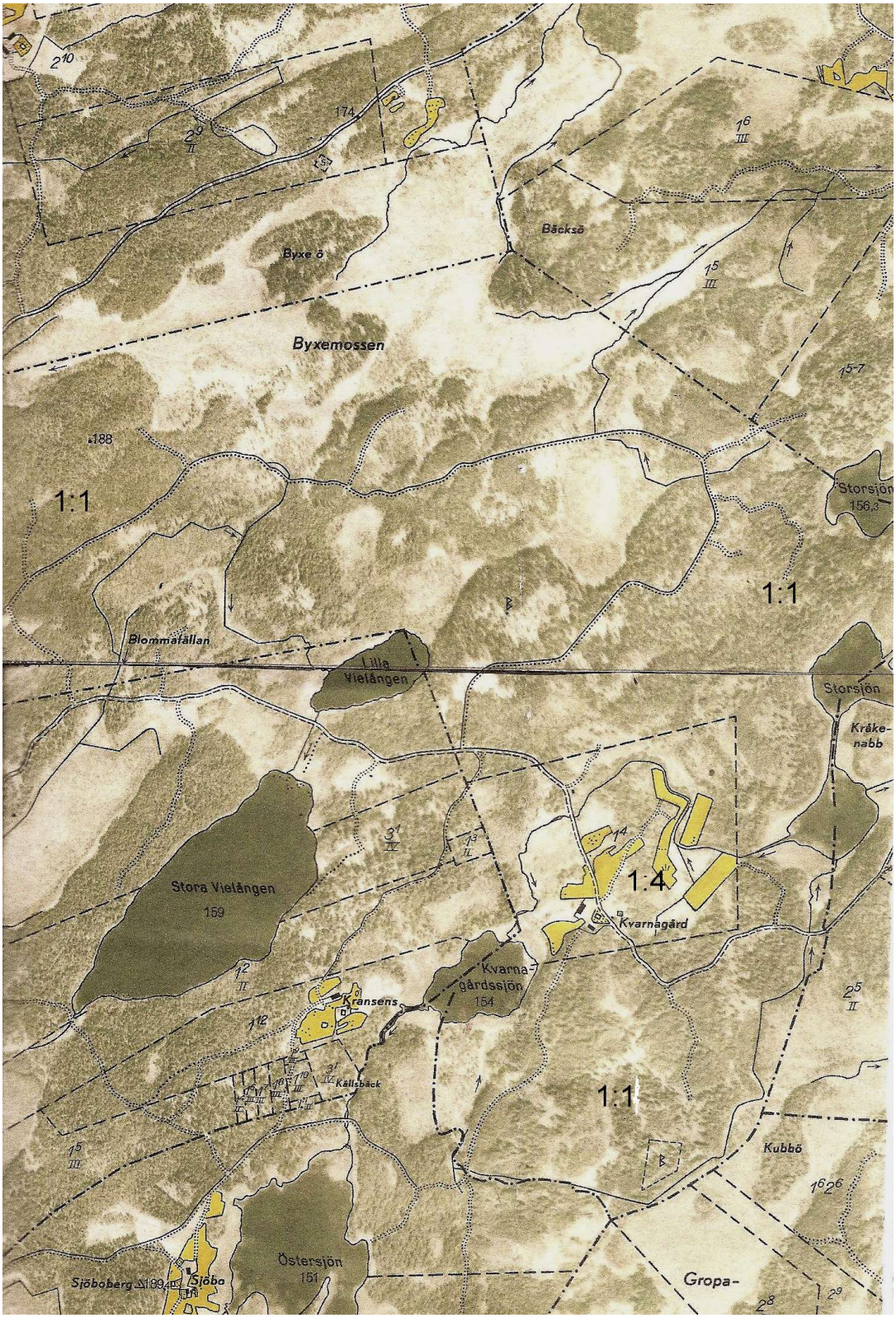
Håknaryd 1:18 (tidigare Mogård 1:1), del av	Gösta Velandsson
Mogård 1:2 (tidigare hus tillh. Mogård 1:2)	Roland Nilsson
Långaryds Prästgård 2:1 (tid. mark Mogård 1:2), del av	Kyrkan
Mogård 1:3	Henning Jensen.
Mogård 1:4	Arne Eriksson
Mogård 1:5	Bo Dolk
Mogård 1:6	Lotte Rönne
Mogård 1:7	Hans Eriksson
Mogård 1:8	Pontus Wennergren

Namnskyltar:
Se bilagor kartor.

A	Källarhus på Mogård
B	Bostadshus för brukare på Mogård.
C	Malmbergsstenen
D	Fällan, nybyggt
E	Fällan
F	Annelund
G	Bäckdalen
H	Tallens
I	Backstuga vid Tallens
J	Exercisfält med markörgrav.
K	Kvarnagårds kvarn (Ekeryds kvarn)
L	Kvarnagårds såg (Ekeryds såg)
M	Esters källa.
N	Skjutvallen.

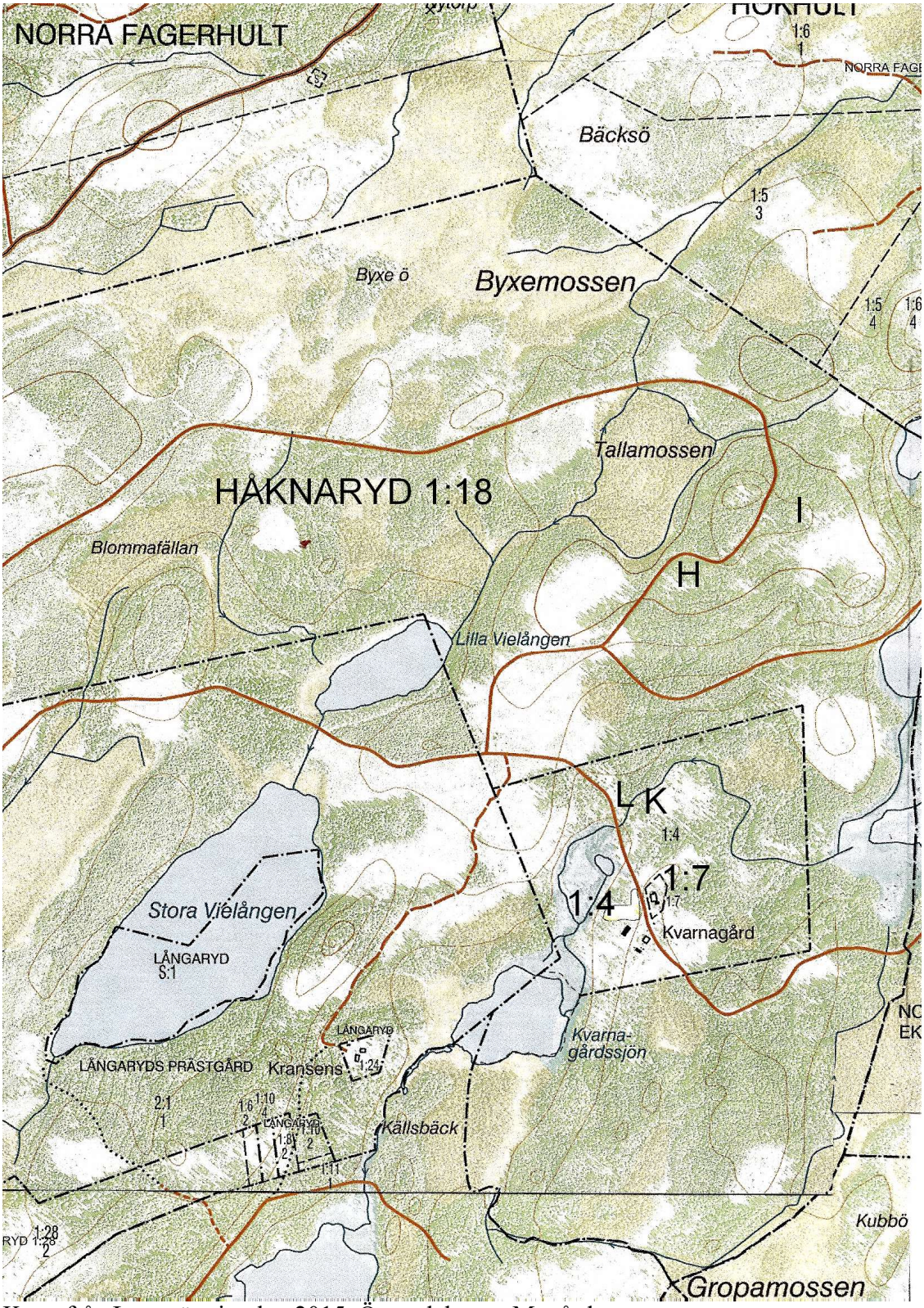
Bilaga Mogård ekonomisk karta 1953, västra

Bilaga Mogård ekonomisk karta 1953, östra.

Karta från Lantmäteriverket år 2015. Västra delen av Mogård.

Karta från Lantmäteriverket 2015. Östra delen av Mogård.

Studiecirkeln i torp- och gårdsinventering, som startade 2006 började med att studera byarna mellan Långaryd och Landeryd. Den har nu fortsatt med byar öster om Nissan. Uppgifterna är hämtade ur kyrkoböcker, köpebrev, tidningsartiklar, fotoalbum och muntlig tradition.

Vi beklagar de fel som kan ha uppstått på grund av svårlästa uppgifter i gamla handlingar och osäkra uppgifter från en del uppgiftslämnare.

Följande häften är utgivna:

1. Tånga	2009
2. Kråkås med Hultabo	2009
3. Bälhult	2009
4. Stora Rya	2010
5. Lilla Rya	2010
6. Björnaryd	2011
7. Sotaryd	2011
8. Fängsjö	2012
9. Bökhult	2013
10. Nyarp Skattegård utom Nyby och Tyresmo	2013
11. Nyarp Västergård och Tyresmo	2014
12. Nyby tillhörande Nyarp Skattegård	2014
13. Nyby kommunala skolor 1890-2005	2015
14. Mogård	2016 (Detta häfte)